Programmabegroting 2019

Algemeen

Inhoudsopgave

Algemeen....2
Inhoudsopgave....3
Algemeen....18
Leeswijzer en uitgangspunten....20
Inleiding....20
Opbouw begroting....20
Programmaplan....20
Financiën....20
Gehanteerde uitgangspunten....21
Bestaand beleid....21
Autonome ontwikkelingen....21
Nieuw beleid en investeringen....21
Saldo onvoorzien....21
Belastingen, heffingen en tarieven....21
Renteomslag percentage....21
Investeringen....22
Salariskosten....22
Huurcontracten....22
Sociale uitkeringen....22
Bijzondere bijstand en Wmo....22
Subsidies....22
Aantal inwoners....22
Aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie)....23
Informatieplicht....23
Programma's....24
Programma 1 Bestuur....25
Algemeen....26
Dienstverlening....27
Coalitieakkoord....27
Nadere toelichting....27
Wat willen we bereiken?....27
Wat gaan we daarvoor doen?....27
Wat mag het kosten?....27
Communicatie....28
Coalitieakkoord....28
Nadere toelichting....28

Wat willen we bereiken? 28
Wat gaan we daarvoor doen? 28
Wat mag het kosten? 28
Participatie & dorps- en wijkraden 29
Coalitieakkoord 29
Nadere toelichting 29
Wat willen we bereiken? 29
Wat gaan we daarvoor doen? 29
Wat mag het kosten? 29
Intergemeentelijke samenwerking 30
Coalitieakkoord 30
Nadere toelichting 30
Wat willen we bereiken? 30
Wat gaan we daarvoor doen? 30
Wat mag het kosten? 30
Financiën 31
Wat mag het kosten? 31
Nieuw beleid 31
Investeringen 32
Beleidsindicatoren 33
Beleidsstukken 34
Verbonden partijen 35
Algemeen 35
Overzicht verbonden partijen 36
Programma 2 Publiek, Veiligheid en Juridische zaken 37
Algemeen 38
Openbare orde & Veiligheid 39
Coalitieakkoord 39
Nadere toelichting 39
Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022 39
Uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2019 – 2022 39
Ondermijning 39
Regionaal samenwerkingsverband veiligheid 39
Wat willen we bereiken? 40
Gebiedsgerichte participatie 40
Prettige woon en leefomgeving in dorpen en wijken 40
Evaluatie beleidsnota evenementenveiligheid ‘Een dijk van een evenement’ 40
Realisatie multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk 40

Wat gaan we daarvoor doen? 40
Wat mag het kosten? 41
Alcoholontmoediging- en drugsbestrijding 42
Coalitieakkoord 42
Nadere toelichting 42
Wat willen we bereiken? 42
Wat gaan we daarvoor doen? 42
Wat mag het kosten? 42
Financiën 43
Wat mag het kosten? 43
Nieuw beleid 43
Investeringen 44
Beleidsindicatoren 45
Beleidsstukken 46
Verbonden partijen 47
Algemeen 47
Overzicht verbonden partijen 48
Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling 49
Algemeen 50
Grondzaken 51
Coalitieakkoord 51
Nadere toelichting 51
Wat willen we bereiken? 51
Wat gaan we daarvoor doen? 51
Wat mag het kosten? 51
Lange Weeren 52
Coalitieakkoord 52
Nadere toelichting 52
Wat willen we bereiken? 52
Wat gaan we daarvoor doen? 52
Wat mag het kosten? 52
Monumentenbeleid 53
Coalitieakkoord 53
Nadere toelichting 53
Wat willen we bereiken? 53
Wat gaan we daarvoor doen? 53
Wat mag het kosten? 53
Woningbouw in alle kernen 54

Coalitieakkoord 54
Nadere toelichting 54
Wat willen we bereiken? 54
Wat gaan we daarvoor doen? 54
Wat mag het kosten? 54
Herontwikkelingen voormalige tase-terrein te Volendam 55
Coalitieakkoord 55
Nadere toelichting 55
Wat willen we bereiken? 55
Wat gaan we daarvoor doen? 55
Wat mag het kosten? 55
Herontwikkelingen voormalig Korsnäss-terrein 56
Coalitieakkoord 56
Nadere toelichting 56
Wat willen we bereiken? 56
Wat gaan we daarvoor doen? 56
Wat mag het kosten? 56
Flexibilisering en deregulering ruimtelijke plannen 57
Coalitieakkoord 57
Nadere toelichting 57
Wat willen we bereiken? 57
Wat gaan we daarvoor doen? 57
Wat mag het kosten? 57
Economische zaken 58
Coalitieakkoord 58
Nadere toelichting 58
Wat willen we bereiken? 58
Wat gaan we daarvoor doen? 58
Wat mag het kosten? 59
Wonen & Volkshuisvesting 60
Coalitieakkoord 60
Nadere toelichting 60
Wat willen we bereiken? 60
Wat gaan we daarvoor doen? 60
Wat mag het kosten? 60
Evenwichtige Woningvoorraad 61
Coalitieakkoord 61
Nadere toelichting 61

Wat willen we bereiken? 61
Wat gaan we daarvoor doen? 61
Wat mag het kosten? 61
Historische scheepswerf 62
Coalitieakkoord 62
Nadere toelichting 62
Wat willen we bereiken? 62
Wat gaan we daarvoor doen? 62
Wat mag het kosten? 62
Toerisme en recreatie 63
Coalitieakkoord 63
Nadere toelichting 63
Wat willen we bereiken? 63
Wat gaan we daarvoor doen? 63
Wat mag het kosten? 64
Bedrijfsverplaatsingen 65
Coalitieakkoord 65
Nadere toelichting 65
Wat willen we bereiken? 65
Wat gaan we daarvoor doen? 65
Wat mag het kosten? 65
Milieu & Duurzaamheid 66
Coalitieakkoord 66
Nadere toelichting 66
Wat willen we bereiken? 66
Wat gaan we daarvoor doen? 66
Wat mag het kosten? 66
Dijkversterking 67
Coalitieakkoord 67
Nadere toelichting 67
Wat willen we bereiken? 67
Wat gaan we daarvoor doen? 67
Wat mag het kosten? 67
Verkeersontsluitingen Dijkgraaf Poschlaan (Derde ontsluitingsweg) 68
Coalitieakkoord 68
Nadere toelichting 68
Wat willen we bereiken? 68
Wat gaan we daarvoor doen? 68

Wat mag het kosten? 68
Verkeersontsluitingen Waterrijk 69
Coalitieakkoord 69
Nadere toelichting 69
Wat willen we bereiken? 69
Wat gaan we daarvoor doen? 69
Wat mag het kosten? 69
Europaplein en omgeving 70
Coalitieakkoord 70
Nadere toelichting 70
Wat willen we bereiken? 70
Wat gaan we daarvoor doen? 70
Wat mag het kosten? 70
Herbestemming vrijkomende locaties 71
Coalitieakkoord 71
Nadere toelichting 71
Wat willen we bereiken? 71
Wat gaan we daarvoor doen? 71
Wat mag het kosten? 71
Herontwikkeling Maria Goretti locatie 72
Coalitieakkoord 72
Nadere toelichting 72
Wat willen we bereiken? 72
Wat gaan we daarvoor doen? 72
Wat mag het kosten? 72
Natuur & Landschap 73
Coalitieakkoord 73
Nadere toelichting 73
Wat willen we bereiken? 73
Wat gaan we daarvoor doen? 73
Wat mag het kosten? 73
Financiën 74
Wat mag het kosten? 74
Nieuw beleid 74
Investeringen 76
Beleidsindicatoren 77
Beleidsstukken 78
Verbonden partijen 79

Algemeen 79
Overzicht verbonden partijen 80
Programma 4 Ruimtelijk Beheer 81
Algemeen 82
Markten 83
Coalitieakkoord 83
Nadere toelichting 83
Wat willen we bereiken? 83
Wat gaan we daarvoor doen? 83
Wat mag het kosten? 83
Openbaar vervoer 84
Coalitieakkoord 84
Nadere toelichting 84
Wat willen we bereiken? 84
Wat gaan we daarvoor doen? 84
Wat mag het kosten? 84
Verkeersveiligheid 85
Coalitieakkoord 85
Nadere toelichting 85
Wat willen we bereiken? 85
Wat gaan we daarvoor doen? 85
Wat mag het kosten? 85
Parkeren 86
Coalitieakkoord 86
Nadere toelichting 86
Wat willen we bereiken? 86
Wat gaan we daarvoor doen? 86
Wat mag het kosten? 86
Milieustraten 87
Coalitieakkoord 87
Nadere toelichting 87
Wat willen we bereiken? 87
Wat gaan we daarvoor doen? 87
Wat mag het kosten? 87
Ondergrondse afvalcontainers 88
Coalitieakkoord 88
Nadere toelichting 88
Wat willen we bereiken? 88

Wat gaan we daarvoor doen? 88
Wat mag het kosten? 88
Schoon en verzorgd in groen en grijs 89
Coalitieakkoord 89
Nadere toelichting 89
Wat willen we bereiken? 89
Wat gaan we daarvoor doen? 89
Wat mag het kosten? 89
Snel internet 90
Coalitieakkoord 90
Nadere toelichting 90
Wat willen we bereiken? 90
Wat gaan we daarvoor doen? 90
Wat mag het kosten? 90
Financiën 91
Wat mag het kosten? 91
Nieuw beleid 91
Investeringen 92
Beleidsindicatoren 94
Beleidsstukken 95
Verbonden partijen 96
Algemeen 96
Overzicht verbonden partijen 97
Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving 98
Algemeen 99
Van decentralisatie en transitie naar transformatie 100
Coalitieakkoord 100
Nadere toelichting 100
Wat willen we bereiken? 101
Wat gaan we daarvoor doen? 101
Wat mag het kosten? 101
Statushouders 102
Coalitieakkoord 102
Nadere toelichting 102
Wat willen we bereiken? 102
Wat gaan we daarvoor doen? 102
Wat mag het kosten? 102
Stichting Werkplus 103

Coalitieakkoord 103
Nadere toelichting 103
Wat willen we bereiken? 103
Wat gaan we daarvoor doen? 103
Wat mag het kosten? 104
Werkgeversservicepunt 105
Coalitieakkoord 105
Nadere toelichting 105
Wat willen we bereiken? 105
Wat gaan we daarvoor doen? 105
Wat mag het kosten? 105
Buitenspelen / Jeugdbouwspeelplaats 106
Coalitieakkoord 106
Nadere toelichting 106
Wat willen we bereiken? 106
Wat gaan we daarvoor doen? 106
Wat mag het kosten? 106
Sport 107
Coalitieakkoord 107
Nadere toelichting 107
Wat willen we bereiken? 107
Wat gaan we daarvoor doen? 107
Wat mag het kosten? 107
Subsidies 108
Coalitieakkoord 108
Nadere toelichting 108
Wat willen we bereiken? 108
Wat gaan we daarvoor doen? 108
Wat mag het kosten? 108
Wonen & Zorg 109
Coalitieakkoord 109
Nadere toelichting 109
Wat willen we bereiken? 109
Wat gaan we daarvoor doen? 109
Wat mag het kosten? 109
Alcoholontmoediging en preventie drugsgebruik 110
Coalitieakkoord 110
Nadere toelichting 110

Wat willen we bereiken? ... 110
Wat gaan we daarvoor doen? ... 110
Wat mag het kosten? ... 110
Onderwijs ... 111
Coalitieakkoord ... 111
Nadere toelichting ... 111
Wat willen we bereiken? ... 111
Wat gaan we daarvoor doen? ... 111
Wat mag het kosten? ... 112
Onderwijshuisvestingsplan ... 113
Coalitieakkoord ... 113
Nadere toelichting ... 113
Wat willen we bereiken? ... 113
Wat gaan we daarvoor doen? ... 113
Wat mag het kosten? ... 114
Kunst en cultuur ... 115
Coalitieakkoord ... 115
Nadere toelichting ... 115
Wat willen we bereiken? ... 115
Wat gaan we daarvoor doen? ... 115
Wat mag het kosten? ... 116
Bibliotheken ... 117
Coalitieakkoord ... 117
Nadere toelichting ... 117
Wat willen we bereiken? ... 117
Wat gaan we daarvoor doen? ... 117
Wat mag het kosten? ... 117
Financiën ... 118
Wat mag het kosten? ... 118
Nieuw beleid ... 119
Investeringen ... 121
Beleidsindicatoren ... 122
Beleidsstukken ... 124
Verbonden partijen ... 125
Algemeen ... 125
Overzicht verbonden partijen ... 126
Programma 6 Financiën & Algemene dekkingsmiddelen ... 127
Algemeen ... 128

Financieel beleid ... 129
Coalitieakkoord ... 129
Nadere toelichting ... 129
Wat willen we bereiken? ... 129
Wat gaan we daarvoor doen? ... 129
Wat mag het kosten? ... 129
Risicomanagement ... 130
Coalitieakkoord ... 130
Nadere toelichting ... 130
Wat willen we bereiken? ... 130
Wat gaan we daarvoor doen? ... 130
Wat mag het kosten? ... 130
Inkoopbeleid ... 131
Coalitieakkoord ... 131
Nadere toelichting ... 131
Wat willen we bereiken? ... 131
Wat gaan we daarvoor doen? ... 131
Wat mag het kosten? ... 131
Vastgoed ... 132
Coalitieakkoord ... 132
Nadere toelichting ... 132
Wat willen we bereiken? ... 132
Wat gaan we daarvoor doen? ... 132
Wat mag het kosten? ... 132
Financiën ... 133
Wat mag het kosten? ... 133
Nieuw beleid ... 133
Investeringen ... 134
Beleidsindicatoren ... 135
Beleidsstukken ... 136
Verbonden partijen ... 137
Algemeen ... 137
Overzicht verbonden partijen ... 138
Paragrafen ... 139
Lokale heffingen ... 140
Algemeen ... 140
Overzicht belastingmaatregelen 2019 ... 140
Overzicht lokale heffingen ... 140

Kwijtscheldingsbeleid 141
Lokale heffingen 141
Onroerendezaakbelastingen 141
Rioolheffing eigenaren 142
Afvalstoffenheffing 142
Toeristenbelasting 143
Hondenbelasting 143
Reinigingsrechten 143
Rioolheffing gebruikers 143
Grafrechten 143
Leges 144
Havengeld 144
Bruggeld 144
Marktgeld 144
Kostendekkendheid 145
Lokale lastendruk 146
Ontwikkeling van de woonlasten 146
Ontwikkeling belastingdruk niet-woningen 146
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 147
Algemeen 147
Beschikbare weerstandscapaciteit 147
Algemene reserve 147
Reserve grondexploitatie 147
Stille reserves 147
Onvoorzien 147
Saldo rekening/begroting 148
Onbenutte belastingcapaciteit 148
Benodigde weerstandscapaciteit 148
Weerstandsvermogen 149
Financiële kengetallen 149
Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen 149
Onderhoud kapitaalgoederen 151
Algemeen 151
Water 151
Beleid 151
Projecten 152
Financieel 152
Groen 153

Beleid 153
Projecten 153
Financieel 153
Accomodaties 154
Beleid 154
Projecten 154
Financieel 154
Wegen 155
Beleid 155
Projecten 155
Financieel 156
Riolering 156
Beleid 156
Projecten 156
Financieel 156
Financiering 158
Algemeen 158
Kasgeldlimiet 158
Renterisiconorm 158
Langlopende leningen 159
Rentebeleid 159
Bedrijfsvoering 161
Algemeen 161
Huisvesting 161
Personeel 163
Organisatieontwikkeling 163
Een op onze kernwaarden afgestemde arbeidsmarktcommunicatie 163
Van ik naar Wij 163
Generatiepact uitvoeren 163
Aan de slag met de Wet normering rechtspositie ambtenaren (Wnra) 163
Personeelsomvang 164
Jaarlijkse aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen 164
ICT 165
ICT infrastructuur op orde en planmatig doorontwikkelen 165
Informatievoorziening meer digitaal 165
Informatiebeveiligingsmaatregelen aantoonbaar maken 165
Privacy: ieder personeelslid kent de bedoeling 165
Financiën 166

Verbonden partijen 167
Algemeen 167
Overzicht verbonden partijen 168
Gemeenschappelijke regelingen 168
Vennootschappen en coöperaties 174
Stichtingen en verenigingen 177
Overige verbonden partijen 180
Grondbeleid 184
Beleid 184
Ontwikkelingen 184
Lange Weeren 185
Waterrijk 185
Maria Goretti locatie 185
Herontwikkeling locatie Seinpaal 185
Overige projecten 185
Prognose & Risico's 185
Financiën 187
Algemeen 188
Financiële positie 188
Opbouw begroting 188
Bestaand beleid 188
Autonome ontwikkelingen 189
Algemene uitkering 189
Areaal en tarieven 189
Grondexploitatie Broeckgouw 189
Sociaal domein 189
Overig 189
Nieuw beleid en investeringen 189
Overzicht baten en lasten 193
Bijlagen 196
Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma 196
Toelichting 197
Toelichting per programma 198
Programma 1 Bestuur 198
Programma 2 Publiek, Veiligheid en Juridische Zaken 198
Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling 198
Programma 4 Ruimtelijke Beheer 199
Programma 5 Sociaal Domein / Samenleving 199

Programma 6 Financiën en algemene dekkingsmiddelen 199
Toevoegingen reserves 200
Onttrekkingen reserves 200
Effect van overzicht incidentele baten en lasten 201
Overzicht en verloop reserves en voorzieningen 202
Overzicht reserves 202
Overzicht voorzieningen 204
Meerjarig overzicht reserves 206
Overzicht algemene dekkingsmiddelen 208
Overhead 209
Geprognosticeerde meerjarenbalans 210
EMU saldo 210
Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld 211
Investeringen 2019-2022 214

Algemeen

Voor u ligt de begroting 2019. Deze begroting bouwt voort op de resultaten die we in de afgelopen drie jaar gerealiseerd hebben. Alle ambities zijn in de begroting opgenomen en de begroting is ook voor de komende vier jaar sluitend. We blijven ook in 2019 investeren in een leefbaar, duurzaam en zorgzaam Edam-Volendam. Om dit te realiseren is onze samenleving het vertrek- en eindpunt. 'Dienstverlening', 'Participatie' en 'Duurzaamheid' zijn ook in 2019 belangrijke sleutelwoorden.

Onze inwoners, dorpsraden, bedrijven en instellingen zijn het hart van onze gemeente. Samen met hen zal in participatieve processen nieuw beleid vorm en inhoud krijgen. De uitvoering van plannen op het gebied van onze Economische Agenda, gebiedsaanpak Integrale Veiligheid, Vervoersplan, Buurtbemiddeling, inrichting Openbare Ruimte en het stimuleren van kunst en cultuur zijn hier enkele voorbeelden van.

Iedereen doet ertoe, iedereen doet naar eigen vermogen mee. We investeren daarom op preventie en daar waar het niet zelf lukt, hebben we met bedrijven en instellingen een vangnet ingericht. De gemeente blijft daarom investeren op bijvoorbeeld Werkplus, hoge kwaliteit van sportvoorzieningen, en een goed zorg- en hulpstelsel (WMO, Jeugdwerk en Werk en Inkomen).

Onze jeugd groeit gezond en veilig op. In 2019 gaan we door met de programma's LEF en Samen Beter. Nieuw voor 2019 is dat niet alleen wordt gewerkt aan preventie maar ook aan handhaving omdat deze immers samengaan. Maatregelen worden nader uitgewerkt in het Preventie en Handhavingsplan.

Onze oudere inwoners kunnen zolang als mogelijk zelfstandig blijven wonen. In 2019 wordt het woon-zorg project Broeckgouw gerealiseerd dat een belangrijke bijdrage levert aan dit uitgangspunt.

We zorgen ervoor dat onze gemeente economisch aantrekkelijk blijft voor het vestigen en behoud van bedrijven. Samen met inwoners, dorpsraden en instellingen houden we het op straat veilig en toegankelijk. We gaan daarom een bedrijvigheidsvisie opstellen evenals een vernieuwd horecabeleid. Ook is er geld vrijgemaakt voor de doorontwikkeling van het Economisch Platform.

Duurzaamheid is een belangrijke pijler. In MRA sluiten we aan bij de ontwikkelingen rond circulaire economie. daarnaast werken we bijvoorbeeld aan bewustwordingscampagnes voor afvalinzameling voor hergebruik. Het aantal slimme ondergrondse afvalcontainers zal worden uitgebreid, vastgoed en openbare verlichting zal duurzaam worden ontwikkeld en ingericht, het delen van voertuigen en kwaliteitstoerisme worden gestimuleerd. Voor behoud van onze natuur en landschap zal een plan van aanpak worden ontwikkeld.

Duurzaamheid gaat ook over onze rol als werkgever en een goede dienstverlening. Goed werkgeverschap geven wij vorm door onze collega's goed toe te blijven rusten op hun taak. Dit krijgt vorm door het creëren van een veilige werkomgeving en voorwaarden te scheppen voor het investeren in kennis en vaardigheden.

Steeds meer zaken worden regionaal afgestemd. Edam-Volendam zal zich sterk inspannen om een bijdrage te leveren aan de regionale samenleving. Zeker op het gebied van Economie, recreatie en toerisme wil de gemeente een voortrekkersrol nemen.

Onze inwoners kunnen rekenen op goede dienstverlening. Zo blijft "Gewoon Goed" de basis van ons handelen. Ook in 2019 gaan we voor die 8^{+}.
Onderdeel van de goede dienstverlening is het toegankelijk en transparant maken van het beleid van de gemeente. De begroting voor 2019 verschijnt dit jaar voor het eerst in digitale vorm. Hierna volgen de andere beleidsdocumenten zoals Winternota, Jaarrekening en Zomernota. De gehele cyclus van Begroten naar Verantwoorden wordt hiermee actueel en digitaal voor iedere inwoner van de gemeente inzichtelijk en toegankelijk.

De inrichting van de begroting volgt de verschillende Programma's waarin het beleid voor 2019 is opgenomen. Per Programma zijn de Speerpunten voor 2019 beschreven In de Paragrafen treft u een aantal specifieke onderwerpen aan zoals lokale heffingen en verbonden partijen. In het hoofdstuk Financiën is de financiële

opbouw van de begroting opgenomen waarin de financiële consequenties van de mutaties voor Bestaand Beleid, Autonome Ontwikkelingen en Nieuw Beleid & Investeringen per Programma zijn verwerkt.

De financiële positie van de gemeente geeft vooralsnog een positief beeld voor de komende jaren. Bestaand Beleid, Autonome ontwikkelingen en Voorstellen voor Nieuw Beleid op basis van de Zomernota zijn verwerkt . Tot het vaststellen van deze begroting zullen nog een aantal voorstellen aan de Raad gepresenteerd worden die van invloed zullen zijn op de financiële positie.

Wij kijken in het komende begrotingsjaar uit naar voortzetting van onze constructieve samenwerking.

Het college

Leeswijzer en uitgangspunten

Inleiding

Voor het eerst presenteren wij de begroting digitaal. Dit heeft consequenties voor zowel de presentatie als de opbouw van de begroting. Hieronder informeren wij u over de nieuwe opzet van de begroting. Tevens worden de uitgangspunten benoemd waarmee rekening is gehouden in de totstandkoming van deze begroting.

Opbouw begroting

De meerjaren begroting 2019-2022 kent qua presentatie een andere opbouw dan u gewend bent. Hoewel de hoofdindeling grofweg hetzelfde is, verschilt de opzet op onderdelen. Hieronder een korte toelichting op de onderdelen Programmaplan en Financiën.

Programmaplan

In het programmaplan worden de verschillende programma's nader toegelicht. Ieder programma kent de volgende opbouw:

- Algemeen.
- Speerpunten.
- Financiën.
- Beleidsindicatoren
- Beleidsstukken
- Verbonden partijen

De veranderingen betreffen met name het onderdeel Financiën, beleidsstukken en verbonden partijen.

Financiën. Het onderdeel Financiën is anders qua opzet. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen 'going concern' en 'programmaplan'. Bij het onderdeel 'wat mag het kosten' worden de integrale baten en lasten van het betreffende programma gepresenteerd. Dus inclusief de mutaties bestaand beleid, autonome ontwikkelingen en de voorstellen voor nieuw beleid.

De voorstellen voor nieuw beleid van het betreffende programma worden vervolgens afzonderlijk gepresenteerd en toegelicht. Daarbij is afzonderlijk aangegeven of het a, b of c posten zijn. Doordat de voorstellen direct op het juiste programma zijn verwerkt is er begin 2019 dus geen afzonderlijke begrotingswijziging meer nodig voor uw raad. Vaststelling van de begroting betekent vaststelling van het budget per programma, met dien verstande dat c-posten uiteraard pas kunnen worden uitgegeven nadat een afzonderlijk voorstel hiertoe door uw raad is geaccordeerd.

Beleidsstukken. Omdat de meerjarenbegroting een digitale vorm heeft gekregen is het mogelijk om hyperlinks toe te voegen. Onder dit onderdeel wordt per programma een verwijzing opgenomen naar de relevante notities die het beleidskader van het programma vormen.

Verbonden partijen. Per programma wordt, conform het BBV, inzicht gegeven in de relevante verbonden partijen. Daarnaast is er uiteraard de paragraaf verbonden partijen waarin dieper ingezoomd kan worden op het beleid rondom verbonden partijen.

Financiën

Het financiële deel van de begroting komt aan de orde in het hoofdstuk Financiën. In dit hoofdstuk wordt de opbouw van de begroting toegelicht. Aangegeven wordt hoe het huidige financiële meerjarenbeeld is opgebouwd vanuit de vastgestelde meerjarenbegroting 2018, reeds genomen raadsbesluiten en de doorwerking van de dit voorjaar vastgestelde zomernota. Vervolgens zijn in het kader van de totstandkoming van de meerjarenbegroting 2019 – 2022 diverse voorstellen en mutaties in beeld gebracht. Deze zijn onderverdeeld in mutaties bestaand beleid, autonome ontwikkelingen en nieuwe beleidsvoorstellen.

De mutaties bestaand beleid en de autonome ontwikkelingen worden op hoofdlijnen toegelicht. de voorstellen voor nieuw beleid worden afzonderlijk gepresenteerd in een tabel. Opgemerkt wordt dat deze voorstellen nieuw beleid (en nieuwe investeringen) ook per programma gepresenteerd en toegelicht worden.

Gehanteerde uitgangspunten

Voor de begroting 2019 en de meerjarenramingen 2020-2022 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Bestaand beleid

Bij het samenstellen van de begroting 2019 is geïnventariseerd in hoeverre meerjarig beschikbare beleidsbudgetten (t/m zomernota) moesten worden bijgesteld. Deze mutaties betreffen over het algemeen de 'beïnvloedbare budgetten'. Uitgangspunt daarbij was 'neutraal tenzij'.

Autonome ontwikkelingen

Onder deze categorie vallen de mutaties die een autonoom (veelal niet beïnvloedbaar) karakter hebben. Denk hierbij aan rijksontwikkelingen, areaalontwikkelingen, kapitaallasten of indexaties. Uitgangspunt is dat deze budgetten zo reëel mogelijk geraamd worden.

Meerjarig is in de begroting rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie van 1,5%.

Nieuw beleid en investeringen

Naast bovenstaande mutaties zijn ook nieuwe beleidsinitiatieven en investeringen in beeld gebracht. Deze zijn onderverdeeld naar de categorieën a, b of c.

a= het geld wordt direct na vaststellen van de begroting beschikbaar gesteld;
b= het geld wordt direct na vaststellen van de begroting beschikbaar gesteld, maar mag pas na een concreet besluit van het college over de besteding, worden besteed;
c= het geld wordt pas na een specifiek/apart raadsvoorstel en –besluit beschikbaar gesteld voor besteding.

De financiële consequenties van bovenstaande categorieën zijn, in tegenstelling tot voorgaand jaar, integraal opgenomen in de begroting en opgenomen in de relevante programma's. Er is begin 2019 dus geen aparte begrotingswijziging meer nodig om e.e.a. toe te voegen aan de diverse programma's.

Saldo onvoorzien

Bij het opstellen van de begroting 2019 en meerjarenraming 2020 tot en met 2022 wordt een saldo onvoorzien van minimaal € 180.000 gehanteerd.

Belastingen, heffingen en tarieven

Voor de onroerende-zaakbelastingen, toeristenbelasting, hondenbelasting, precariobelasting en de CAI wordt voor 2019 en verder een inflatiecorrectie toegepast van 1,5%.

Voor de reinigingsheffingen wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van 1,5%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

Voor de rioolheffingen wordt conform het door de raad in februari 2018 vastgestelde GRP een stijging van 2,5% exclusief inflatie toegepast. Inclusief inflatie stijgt de rioolheffing met 4,0%.

De aanpassing van de tarieven voor verhuur/gebruik van sport lokaliteiten vindt alleen plaats middels B&W-besluit.

Renteomslag percentage

Uitgangspunt is dat de (verwachte) werkelijke rentelasten opgenomen worden in de begroting. Evenals in 2018 wordt er uitgegaan van een rente omslagpercentage van 0,5%.

Investeringen

Investeringen kunnen onderverdeeld worden in;

1. Investeringen voortvloeiende uit beheers- en onderhoudsplannen (nieuwe-, uitbreidings- en vervangingsinvesteringen)
2. Investeringen vastgesteld in eerdere begrotingen en aparte raadsbesluiten
3. Investeringen voortvloeiende uit het programmaplan 2019-2022 categorie a en b
4. Investeringen voortvloeiende uit het programmaplan 2019-2022 categorie c (door de raad besloten)
5. Investeringen voortvloeiende uit het programmaplan 2019-2022 categorie c (nog niet door de raad besloten)

De investeringen vallend onder 1 en 2 zijn integraal opgenomen in de programma's. Nieuwe investeringen zijn afzonderlijk benoemd per programma en hebben daar een a, b of c categorie gekregen. Investeringen in categorie 5 worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd en pas vrijgegeven als de raad hier via een apart raadsvoorstel over heeft besloten. In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn de financiële gevolgen van deze investeringen wel al integraal in deze begroting geraamd.

Salariskosten

Voor indexatie van de salarislasten wordt uitgegaan van 1,5%.

Huurcontracten

De ramingen van huren worden verhoogd conform gemaakte afspraken in de contracten.

Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkeringen is het rijksbeleid gevolgd, aangevuld met financiële gevolgen uit eigen gemeentelijke verordeningen.

Bijzondere bijstand en Wmo

De ramingen voor bijzondere bijstand en Wmo zijn zoveel mogelijk realistisch begroot.

Subsidies

Voor indexatie van de subsidies wordt uitgegaan van het vastgesteld subsidiebeleid. hierbij gelden een paar aandachtspunten:

- Voor de hoogte van de subsidie in de begroting 2019 zijn de uitgaven in 2018 de basis.
- In ieder geval is met de vaststelling van de begroting duidelijk hoeveel geld er maximaal per beleidsveld beschikbaar is. Dat beschikbare budget vormt de basis voor de vast te stellen subsidieplafonds, zoals deze zijn gekenmerkt in de Algemene subsidieverordening en de daaruit voortvloeiende subsidieregelingen.

Aantal inwoners

Bij het opstellen van de ramingen is bij alle relevante inkomsten- en uitgavenramingen, uitgegaan van het onderstaande aantal inwoners.

	Aantal inwoners
1-1-2018	35.955
1-1-2019	35.711
1-1-2020	35.794
1-1-2021	35.949
1-1-2022	36.079

Aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie)

Het aantal woningen waarmee in de begroting en meerjarenraming wordt gerekend is gebaseerd op het aantal verblijfsobjecten met woonfunctie. De gegevens worden gebaseerd op de aantallen uit de BAG-administratie. Deze gegevens worden vervolgens verhoogd/verlaagd op basis van de woningbouwplanning voor toekomstige jaren. Deze aantallen worden, daar waar dit van toepassing is, gebruikt voor de berekening van de belastingopbrengsten, legesopbrengsten en de berekening van diverse uitgaven- en inkomstenramingen.

Bij het opstellen van de ramingen en de aanlevering van informatie voor de begroting 2019 en meerjarenraming 2020 tot en met 2022 is uitgegaan van de onderstaande aantallen.

	Aantal woningen
1-1-2018	15.157
1-1-2019	15.316
1-1-2020	15.560
1-1-2021	15.783
1-1-2022	15.871

Informatieplicht

Conform de onlangs vastgestelde financiële verordening (artikel 7) zijn de volgende zaken opgenomen in de uitgangspunten van de begroting:

Het college besluit niet over:

1. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 250.000 per onderdeel met een totaal maximum van € 1.000.000 per jaar voor alle onderdelen bij elkaar, tenzij de raad al een exploitatie- of investeringsbudget beschikbaar heeft gesteld voor de hier genoemde onderdelen.
2. het verstrekken van leningen groter ter dan € 250.000 per te verstrekken lening met een totaal maximum van € 1.000.000 per jaar, tenzij de raad al een investeringsbudget beschikbaar heeft gesteld.
3. het verstrekken van waarborgen of garanties met een totaal maximum van € 1.000.000 per jaar, met uitzondering van waarborgen of garanties in het kader van de sociale woningbouw, vallende onder de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarvoor geldt een maximum bedrag van € 15.000.000 per aanvraag.
4. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen, tenzij de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Programma's

Programma 1 Bestuur

Algemeen

Na de gemeenteraadverkiezingen van 2015 is de coalitie aan de slag gegaan met het realiseren van het programmaplan 2016-2022. De coalitie bestaat uit VVD, Lijst KRAS, CDA en Zeevangs Belang. Onlangs is het programmaplan bijgesteld. Edam-Volendam wil voor zijn inwoners een transparante, democratische overheid zijn. Binnen het bestuurlijke stelsel vervullen de gemeenteraad, het college van B&W en de gebiedscommissies hun rol. De rekenkamer en ombudsman leveren een bijdrage aan de verbetering van het openbaar bestuur en de stad. Dit door respectievelijk kritisch mee te kijken naar het beleid van de gemeentelijke organisatie en aanspreekbaar te zijn bij klachten hierover.

Het programma Bestuur gaat over het samenspel tussen inwoners, ondernemers en de gemeente. Edam-Volendam zorgt voor een Gewoon Goede dienstverlening. Dit doen we effectief en efficiënt. Dat kan betrekking hebben op elk onderwerp dat voor de buurt van belang is (zoals openbare ruimte, zorg, welzijn, leefbaarheid, veiligheid, sport of cultuur). Binnen dit programma zijn de belangrijkste thema's dienstverlening en communicatie. Het organiseren van de gemeentelijke dienstverlening aan inwoners en ondernemers doen we op onze eigen manier: Gewoon Goed. Tot slot valt binnen dit programma Participatie & dorps- en wijkraden, Informatiebeveiliging en Privacy, Gemeentelijke Huisvesting en Intergemeentelijke Samenwerking.

Dienstverlening

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De dienstverlening zal worden verbeterd, vanuit het perspectief van de burger met het document 'Gewoon goed' als leidraad. De dienstverlening wordt zoveel mogelijk digitaal, of het nu gaat om informatie inwinnen, meldingen doen of producten aanvragen. Digitaal wordt de basis, maar persoonlijke dienstverlening en publicaties in kranten blijft zeker bestaan. Een klantcontactcentrum, de brede loketbenadering en een serviceloket in Oosthuizen zijn daarbij belangrijke elementen. Een onderdeel van deze verbeterslag is het inzichtelijk maken van wat burgers en ondernemers van de gemeente mogen verwachten, doen wat wordt beloofd en aansluiten bij de behoefte van burgers en ondernemers.

Nadere toelichting

Dienstverlening is een topprioriteit en hier ligt een grote opgave voor de organisatie. Het gaat zowel over de prestaties als de beleving bij inwoners en ondernemers. Edam-Volendam streeft naar een 'gewoon goede dienstverlening'. Een 8+ als waarderingscijfer, waar we nu een 7+ halen. In 2019 zal de focus liggen op onder meer snel terugbellen, werken op afspraken (zodat er niet gewacht hoeft te worden) en het laagdrempeliger maken van meldingen.

Wat willen we bereiken?

1. Een hogere tevredenheid bij inwoners en ondernemers.
2. Beter toegankelijke gemeente/informatie.
3. Meer grip op en inzicht in prestaties.
4. Synergie tussen overheid en inwoners en ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dienstverlening	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Realisatie Gewoon Goed (overkoepelende aanpak)	X	X	X	X
Doorontwikkeling digitalisering	X	X	X	X
Persoonlijke dienstverlening optimaliseren	X	X	X	X
Denken in mogelijkheden, vanuit het perspectief van de burger / ondernemer	X	X	X	X
Monitoren prestaties en beleving	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

Er worden geen extra middelen aangevraagd voor de uitvoering van dit onderdeel. Wel is in deze begroting rekening gehouden met een verschuiving van reeds beschikbaar gesteld budget (onderdeel ‘bestaand beleid). Het beschikbare budget voor Gewoon Goed wordt (vanwege het meerjarig karakter) deels verschoven van 2018 naar 2019 en 2020.

Communicatie

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp, Hans Schütt

Coalitieakkoord

Edam-Volendam is één gemeente, met vele facetten en gezichten. Voorop staat een collegiaal en eenduidig bestuur. Open, gelijkwaardig en integer. Een bestuur op basis van wederzijds respect, waarbij de raad als hoogste orgaan op hoofdlijnen bestuurt en het college voor de uitwerking en uitvoering verantwoordelijk is. Inspraak en het delen van informatie worden gewaardeerd als een belangrijke voorwaarde voor goede samenwerking en hoogwaardige besluitvorming.
De gemeente is geen autoriteit die alles bepaalt. De gemeente dient burgers en ondernemers, regisseert en maakt daar waar belangen botsen een weloverwogen keuze. Niet de regel zelf, maar het belang daarachter is doorslaggevend. Vanuit een flexibele houding en gelijkwaardigheid worden participatie, initiatieven en inspraak ondersteund en gestimuleerd en wordt geïnvesteerd in relatieonderhoud. Bij bijvoorbeeld planvorming en beleid - of het nu gaat om ruimtelijke plannen, sociaal beleid of werkzaamheden in de openbare ruimte - worden belangenverenigingen en doelgroepen actief betrokken, voordat plannen worden uitgewerkt. Naarmate de gemeente meer keuzevrijheid heeft, wordt hoger op de participatieladder ingestoken (coproduceren - adviseren - raadplegen - informeren). Dorpsraden in het buitengebied hebben reeds lang een communicatieverbintenis met overheid en burger. Dat houden we in stand.

Transparantie is een randvoorwaarde voor (meer) vertrouwen in de politiek. Daarom zal geheimhouding terughoudend worden toegepast. Ook kunnen raadsvergaderingen via beeld en geluid worden gevolgd.

In die Mediawet-worden -lokale-omroepen -met name genoemd als instanties die dienen te gaan fungeren als 'cement van de samenleving': alle groeperingen en subgroepen in een lokale samenleving dienen te worden gehoord door en dienen zich te kunnen laten horen via de lokale omroep in hun woonplaats. Door alle groepen in een samenleving aan bod te laten komen, wordt de kwaliteit van de informatievoorziening geborgd; voor- en tegenstanders komen immers allemaal aan bod. Tegelijk legt de overheid bepaalde eisen op aan de journalistieke kwaliteit van de lokale producten d.m.v. een onafhankelijke nieuwsredactie, bijvoorbeeld in Waterland verband. De rol van de L.O.V.E. wordt als belangrijk ervaren.

Nadere toelichting

Besluitvorming zal zoveel mogelijk in de openbaarheid gebeuren. Vertrouwen is de basis en een meedenkende opstelling het uitgangspunt.
De in 2018 opgestelde communicatievisie is de basis voor de activiteiten in de volgende jaren.

Wat willen we bereiken?

1. Openheid en transparantie.
2. Een hogere kwaliteit van politieke besluitvorming.
3. Sterkere positie gemeenteraad op hoofdlijnen.
4. Meer armslag en daadkracht college bij uitwerking en uitvoering.
5. Meer invloed inwoners en ondernemers op het beleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Communicatie	2019	2020	2021	2022
Implementeren visie op communicatie	X			
Implementeren van de participatieladder	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

Voor de implementatie van de visie op communicatie zijn extra middelen opgenomen; € 60.000 structureel. Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën van dit programma.

Participatie & dorps- en wijkraden

Portefeuillehouder: Allen

Coalitieakkoord

Dorpsraden hebben in het voormalige Zeevang altijd een belangrijke rol gespeeld tussen inwoners en de gemeente. Deze vorm van burgerparticipatie zal ook in de toekomst verder aangemoedigd worden. Dit heeft vervolg gekregen in de oude kom van Volendam en in de Purmer en zal ook voor de overige woonkernen gelden wanneer daar bij de burgers behoefte aan is. Naast de bestaande bijeenkomsten per kern, zullen ook een paar maal per jaar gemeenschappelijke bijeenkomsten (met thema) georganiseerd worden. De toegankelijkheid naar het ambtelijke apparaat zal laagdrempelig georganiseerd worden (meldpunt).

Nadere toelichting

Participatie speelt een steeds belangrijkere rol in beleidsontwikkeling en uitvoering. Vanuit het gebiedsgebonden actieprogramma Veiligheid worden verkenners betrokken bij de optimaliseren van veerkracht en vertrouwen in de wijken. De omgevingswet nodigt mensen nadrukkelijk uit deel te nemen aan het opstellen van een omgevingsvisie. Bij onderhoud van wegen worden omwonenden betrokken en ook bij sociale beleidsontwikkeling hebben inwoners een stem. Participatie speelt breed binnen de gemeente, wordt zoveel mogelijk multidisciplinair benaderd en is tegelijkertijd maatwerk. Per onderwerp moet worden bekeken welke vorm het beste past.
De op te stellen nota participatie wordt nauw gelinkt aan de communicatievisie.

Participatie is idealiter vooral overheidsparticipatie. De initiatieven komen uit de samenleving en de gemeente participeert waar mogelijk.

Inspraak van bewoners en bewonersgroepen worden gefaciliteerd en voor de inspraak in het Sociale Domein is in 2016 de Verordening Adviesraad Sociaal Domein vastgesteld. Tevens is in 2017 de Koepel Sociaal Domein geïnstalleerd. Deze Koepel geeft gevraagd en ongevraagd advies als het gaat over gemeentelijke activiteiten in de samenleving. De gemeente organiseert netwerkbijeenkomsten voor vertegenwoordigers van vrijwilligersorganisaties.

Voor de gemeente is vitaliteit van de dorpskernen van groot belang. Alle voorzitters of bestuursleden van de belangenverenigingen zijn elk kwartaal in de gelegenheid met de gemeente in gesprek te gaan. Voor initiatiefnemers is de gelegenheid gecreëerd regelmatig met de gemeente in gesprek te komen.

Wat willen we bereiken?

1. Een goede samenwerking waarin gemeente en inwoner(initiatieven) elkaar weten te vinden en versterken.
2. Gevraagde en ongevraagde adviezen vanuit de kernen.
3. Mogelijkheid om (specifieke) problemen samen op te lossen.
4. Podium voor voorlichting.
5. Draagvlak voor beleid creëren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Participatie & dorps- en wijksraden	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Netwerkbijeenkomsten vrijwilligersorganisaties	X	X	X	X
Opstellen/uitvoeren nota participatie	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

Er zijn extra kosten verbonden aan de nieuwe vormen van participatie; hiervoor is € 30.000 structureel opgenomen. Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën van dit programma.

Intergemeentelijke samenwerking

Portefeuillehouder: Lieke Sievers, Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De belangen van onze inwoners en ondernemers gaan veel verder dan onze gemeentegrenzen, bijvoorbeeld bij mobiliteit, economie, toerisme, onderwijs, zorg, woningbouw en bedrijventerreinen. De regio is op alle niveaus in beweging, zowel inhoudelijk als qua samenwerkingsvorm. Van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) tot de Vervoerregio Amsterdam, van Veiligheidsregio tot Recreatieschap Twiske-Waterland en al of niet (ambtelijk) fuserende gemeenten. Daarom zal worden geïnvesteerd in relaties en een krachtige, eensgezinde deelregio Zaanstreek-Waterland (MRA Noord), de rol van Edam-Volendam daarbinnen en op een versterking van de positie van de regio binnen de Metropool.

Nadere toelichting

Binnen de deelregio Zaanstreek- Waterland van de MRA wordt vanaf 1 januari 2017 samengewerkt op een aantal deelterreinen. Er is een gezamenlijke visie vastgesteld. Onze gemeente is trekker van het beleidsterrein economie, recreatie en toerisme. In mei 2017 heeft de gemeenteraad uitgangspunten voor gemeentelijke samenwerking vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

1. Goede onderlinge relaties met medeoverheden.
2. Actief bijdragen aan de gezamenlijke doelstellingen c.q. het voortouw nemen.
3. Vroegtijdig geïnformeerd zijn over voor Edam-Volendam relevante ontwikkelingen.
4. Een vermindering van overlappende samenwerkingsverbanden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Intergemeentelijke samenwerking	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Inzetten op versterkte regionale samenwerking in de deelregio	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De lasten maken integraal onderdeel uit van de begroting van dit programma. Er zijn geen aanvullende middelen geraamd.

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
Programma 1 Bestuur		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.01	Algemeen Bestuur	-571	-607	-616	-625	-635	-623
1.02	Dagelijks Bestuur	-969	-703	-721	-732	-743	-754
1.03	Regionale Samenwerking	-93	-256	-77	-64	-78	-66
1.05	Communicatie en voorlichting	-179	-340	-373	-376	-369	-383
1.06	Rekenkamer	-30	-36	-36	-36	-37	-38
1.07	Overhead	-11.097	-11.566	-11.560	-11.507	-11.426	-11.540
	Totaal Lasten	-12.938	-13.507	-13.382	-13.340	-13.288	-13.403
1.02	Dagelijks Bestuur	169	12	12	12	12	12
1.03	Regionale Samenwerking	193	0	0	0	0	0
1.07	Overhead	115	93	93	0	0	0
	Totaal Baten	477	105	105	12	12	12
	Totaal vóór mutaties reserves	-12.461	-13.402	-13.277	-13.328	-13.277	-13.392
	Toevoeging reserves	0	-60	-110	-110	-110	-110
	Onttrekking reserves	0	571	133	196	217	216
	Totaal na mutaties reserves	-12.461	-12.891	-13.254	-13.242	-13.170	-13.285

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Informatiestrategieplan 2019	-99	-99	-99	-99	a
Visie op communicatie	-60	-60	-60	-60	b
Participatie	-30	-30	-30	-30	b
Advertentiekosten	-20	-20	-20	-20	a
Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)	-90	0	0	0	b
Inkoopcoördinator	-60	-60	-60	-60	b

Informatiestrategieplan 2019

Bij de tussentijdse evaluatie van de Informatie Strategie 2017-2022 is gebleken dat er aanvullingen op het budget nodig zijn. Bij het opstellen van de informatie strategie in 2016 is vooral voor de jaarschijven 2017 en 2018 concreet benoemd wat de activiteiten en daarbij behorend budget moet zijn. Inmiddels is ook voor de jaren 2019 en 2020 duidelijk welke uitdagingen er liggen. Belangrijke optimalisaties betreffen o.a. de vervanging en uitbreiding van de huidige Microsoft Windows netwerkserver, Microsoft Office licenties en mailomgeving, het digitaliseren van de bouwvergunningen en het implementeren van nieuw informatiesysteem voor registratie van meldingen openbare ruimte.

Visie op communicatie

Momenteel wordt er hard gewerkt aan een communicatievisie en uitvoeringsplan voor onze organisatie/gemeente. De visie voorziet in het herijken, moderniseren en opnieuw vormgeven van de communicatie met onze inwoners, bedrijven en instellingen. Het doel: de optimalisatie van onze dienstverlening op alle fronten. Deze en andere activiteiten vraagt om uitbreiding van de formatie. De formatie is op dit moment te krap en nauwelijks toereikend voor de werkzaamheden die opgepakt moeten worden om onze interne communicatie en de communicatie richting onze inwoners te verbeteren. Daarom vragen wij aanvullend € 60.000 voor uitbreiding van de formatie.

Participatie
Participatie betekent actieve deelname. In het programmaplan hebben wij aangegeven de samenleving beter te willen betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid. Wij willen niet alleen bevorderen dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties meedenken of reageren op voorstellen van de gemeente, maar tevens dat ze een actieve rol hebben in het realiseren van voorstellen: meedoen. Vanuit een flexibele houding en gelijkwaardigheid worden participatie, initiatieven en inspraak ondersteund en gestimuleerd en wordt geïnvesteerd in relatieonderhoud. Naarmate de gemeente meer keuzevrijheid heeft, wordt hoger op de participatieladder ingestoken (coproduceren - adviseren - raadplegen - informeren). De extra financiële middelen voor participatie zijn bedoeld om dit te realiseren en structureel in te bedden.

Advertentiekosten
Door een toename van advertenties en de tarieven voor het plaatsen van een advertentie is ophoging van het budget gewenst.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)
De invoering van de WNRA heeft de nodige impact, is noodzakelijk en is aanvullend op bestaande werkzaamheden en projecten. Omdat de invoering van de WNRA niet kan worden opgevangen binnen de reguliere capaciteit, is extra budget voor inhuur nodig.

Inkoopcoördinator
Voor de realisatie van een intern inkoopbureau is uitbreiding van formatie nodig. Voorgesteld wordt de formatie uit te breiden met een inkoopcoordinator (0,6 fte in schaal 11).

Investeringen
Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2019	Eigen gegevens	7,29		
De toegestane formatie volgens het vastgestelde formatieplan voor het begrotingsjaar op 1 januari.						
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2019	Eigen gegevens	7,73		
Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (incl. boventalligen)						
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2019	Eigen gegevens	€ 323,71		
Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur						
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2019	Eigen gegevens	7,44%		
Inhuur voor vervanging of inhuur van specialisten met specialistische vakkennis, die ontbreekt in de organisatie. Geen resultaatopdrachten of inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken.						
Overhead	% van totale lasten	2019	Eigen gegevens	13,42%		
De overheadkosten zoals begroot op taakveld overhead gedeeld door het totaal saldo van de laten (exclusief toevoegingen aan reserves).						

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Bestuur

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.
De beleidsstukken behorende bij dit programma vindt u onder de koppen:

- College van B&W
- Organisatie

Verbonden partijen

Algemeen

Overzicht verbonden partijen

Metropoolregio Amsterdam

Programma 2 Publiek, Veiligheid en Juridische zaken

Algemeen

Veerkracht en Vertrouwen, twee grote begrippen waar het in dit programma om draait. Samen met inwoners en ondernemers ontwikkelen we beleid en regelgeving om de publieke ruimte leefbaar en veilig te houden. Voorbeelden van ‘samen’ zijn de projecten LEF, Actieprogramma integrale veiligheid (AIV), Uitvoeringsplan handhaving openbare ruimte en Buurtbemiddeling. Naast dat de basis voor een leefbare en veilige publieke ruimte op orde moet zijn, zal er ook repressief opgetreden worden. Hiervoor werken we samen met de politie, RIEC, CTER, TopX, Veiligheidshuis en Veiligheidsregio.

Openbare orde & Veiligheid

Portefeuillehouder: Lieke Sievers

Coalitieakkoord

Veiligheid vormt de basis voor een leefbare samenleving. Voorkomen is beter dan genezen. Daar waar sprake is van ernstige overlast, is een stevige integrale aanpak nodig vanuit de gemeente. In dit verband krijgen de problematiek op het Zuideinde (tussen de Haven en het Marinapark) en in de omgeving van basisschool De Piramide prioriteit. Hierbij wordt ingezet op de combinatie van preventie en repressie. Zichtbaarheid en de feedback op meldingen zijn daarbij belangrijke elementen bij zowel de preventie als de subjectieve veiligheidsbeleving. Naast investeren in de relatie met de buurt en inzet van drugshonden wordt onder meer gedacht aan mobiel cameratoezicht als instrument.

Nadere toelichting

Het veiligheidsdomein bevindt zich momenteel in een transitie richting een bottom-up benadering. ‘Burgerparticipatie’ en ‘overheidsparticipatie’ zijn hierin essentieel. Burgers delen hierbij samen met ons de verantwoordelijkheid voor een leefbare en veilige woon- en leefomgeving. Het streven naar veerkracht en vertrouwen staan centraal in onze veiligheidsbenadering. Thema's die binnen dit programma spelen zijn hieronder nader toegelicht.

Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022

Het Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018 – 2022 (AIV) is een door onze inwoners gevoede lange termijnvisie op gebiedsniveau aangaande de prioritering van veiligheidsvraagstukken. Het AIV is een breed opgezette bottom-up benadering waarin wij de kans grijpen om aan te sluiten bij de kracht en energie die schuilt in de mensen die wonen in de wijken, buurten en dorpen van onze gemeente. De inwoners krijgen een actieve en participatieve rol en geldt voor ons als het vertrek- en eindpunt in het AIV.

Het actieprogramma is een weergave van relevante veiligheidsthema’s binnen onze gemeente. De aanpak kent een sterk preventief karakter en beoogt de veerkracht van de inwoners te vergroten. Dit met het doel een leefbare en veilige samenleving te stimuleren.

Uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2019 – 2022

Dit programma bevat de speerpunten van de gemeente in het realiseren van een veilige woon, werk en leefomgeving. Toezicht en handhaving van de buitengewone opsporingsambtenaren zijn essentieel. Zij pakken allerlei grote en kleine ergernissen aan en beperken hinder en overlast in de openbare ruimte. In 2019 zal de focus liggen op afval en parkeren.

Ondermijning

In 2018 worden lokale ondermijningsbeelden gemaakt. Deze ondermijningsbeelden zijn een integraal informatieproduct dat tot stand komt door een samenwerking tussen de RIEC partners. Het is niet zozeer een op zichzelf staand onderzoek, maar meer een middel in een groter bewustwordingsproces dat draait om de (lokale) aanwezigheid van ondermijning. Het ondermijningsbeeld is een verzameling van enerzijds fenomenen, criminele gelegenheidsstructuren en zogenaamde ‘witte vlekken’ en anderzijds concrete signalen van ondermijnende criminaliteit. Met het formuleren en vaststellen van een lokaal ondermijningsbeeld ontvangen de gemeente(besturen) concrete handelingsperspectieven, hetzij door het treffen van beleidsmaatregelen hetzij door in de praktijk integraal aan de slag te gaan met ondermijnende (rechts)personen of locaties.
Naar aanleiding van deze beelden wordt bepaald of er aandachtsgebieden zijn in de gemeente Edam-Volendam en zo ja, wat er nodig is voor de aanpak en te komen tot een weerbare overheid en weerbare samenleving.

Regionaal samenwerkingsverband veiligheid

De regionale samenwerking in de politie-eenheid Noord-Holland wordt de komende Jaren vormgegeven aan de hand van het op te stellen Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV). Het IMV bevat thema’s die door

gemeenten, openbaar ministerie en politie als prioriteit worden gezien en waaraan de partijen zich committeren als extra regionale inspanning. De regionale kerngroep zal voorzien in de ambtelijke ondersteuning voor het realiseren van deze thema's.

Daarnaast ligt een capaciteitsuitbreiding van het Veiligheidshuis (VH) in het verschiet. Om complexe situaties, waarbij mensen met politie en justitie in aanraking komen, het hoofd te bieden is regionale regie en coördinatie nodig om tot een doorbraak te komen. Het VH brengt professionals uit de domeinen zorg, veiligheid en gemeente bij elkaar. Zij dragen oplossingen aan voor gecoördineerde actie. Verder is het VH belast met de doorontwikkeling van de aanpak van radicalisering en extremisme (CTER).

Wat willen we bereiken?

Gebiedsgerichte participatie

Wij beschikken vanaf 2019 over een breed gedragen gebied gebonden en meerjarig actieprogramma voor het veiligheidsdomein dat tot stand is gekomen voor en door de inwoners van onze wijken, buurten en dorpen. Op basis van een positieve houding wordt er gefocust op de toekomstbeelden van onze inwoners, welke gevangen zijn in het AIV ten einde een heldere koers en gebied gebonden prioritering te verwoorden voor de lange termijn.

Prettige woon en leefomgeving in dorpen en wijken

Het doel van de inzet van boa's is een verdere verbetering van de leefbaarheid en veiligheid, zowel feitelijk als in de veiligheidsbeleving. De welzijnsbeleving in de eigen woon en leefomgeving is groter naarmate sociaal-hinderlijk gedrag minder kans krijgt. Zichtbaar toezicht voedt bij veel mensen het besef dat een goede leefbaarheid ertoe doet. Met de handhaving als stok achter de deur groeien de veerkracht en het vertrouwen van bewoners, omdat men zich gesteund weet bij de zorg voor het sociale klimaat in de woonomgeving.
Ook de stelselmatige aanpak van ondermijning, radicalisering, extremisme en regionale veiligheidsthema's hebben een doorwerking naar de veiligheid in onze samenleving.
Zo wordt voorzien in casusgerichte ondersteunende maatregelen voor kwetsbare burgers. Wanneer inwoners met politie en justitie in aanraking komen is er veelal sprake van een complexe situatie en is afstemming tussen verschillende ketenpartners essentieel voor het creëren van veilige leefsituaties.
Inwoners van de gemeente kunnen bij situaties van woonoverlast in 2019 gebruikmaken van de mogelijkheid van buurtbemiddeling om buurtproblemen onder regie van onafhankelijke bemiddelaars samen op te lossen.

Evaluatie beleidsnota evenementenveiligheid 'Een dijk van een evenement'

In Edam-Volendam worden jaarlijks vele nieuwe en terugkerende evenementen georganiseerd. Om het vergunningsverleningsproces en de openbare orde en veiligheid te waarborgen is in juli 2016 de 'Beleidsnota Evenementenveiligheid' vastgesteld, welke in 2019 en 2020 wordt geëvalueerd op basis van inbreng van belanghebbenden.

Realisatie multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk

De brandweerkazerne in Kwadijk voldoet niet meer aan de gestelde eisen uit relevante wet- en regelgeving, waardoor er de voorkeur gegeven wordt aan het realiseren van een nieuwbouwlocatie. Deze dient duurzaam en bij voorkeur multifunctioneel van aard te zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Openbare Orde & veiligheid	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren actieprogramma Integrale Veiligheid 2018-2022	X	X	X	X
Uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare ruimte 2018-2022	X	X	X	X
Herijken van het jaarlijks uitvoeringsplan (JUP)	X	X	X	X

Openbare Orde & veiligheid	2019	2020	2021	2022
Evaluatie van beleidsnota evenementenveiligheid 'een van dijk een evenement'	X	X		
Realisatie nieuwe multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk	X			
Opvolgen ondermijningsbeelden	X			

Wat mag het kosten?

Voor de realisatie van bovengenoemde onderwerpen zijn extra middelen begroot. De kosten voor het actieprogramma Integrale Veiligheid (€ 375.000) zijn structureel gemaakt. Dit is inclusief het uitvoeringsprogramma handhaving openbare ruimte. In 2018 worden lokale ondermijningsbeelden gemaakt, voor aanpak naar aanleiding van deze beelden is € 50.000 incidenteel opgenomen. Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel Financiën van dit programma.

Alcoholontmoediging- en drugsbestrijding

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp, Lieke Sievers

Coalitieakkoord

Dit onderwerp blijft permanente aandacht vragen. Zowel qua handhaving als preventie. Goede voorlichting voor de jeugd en ouders speelt hierin een belangrijke rol. Ook maatschappelijke — en sportinstellingen moeten in staat worden gesteld hierin een alternatief te kunnen bieden en hun rol te pakken. Nu de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente is geworden, is dit des te belangrijker geworden.
In 2018 wordt het programma LEF opgestart, met ondersteuning vanuit wetenschappelijk onderzoek. LEF is een programma geïnspireerd op het IJslandse model voor een gezonde en gelukkige samenleving, waarin overmatig middelengebruik en verslavingen worden voorkomen/bestreden door een brede bottom-up benadering die zijn wortels heeft in onze eigen samenleving.
De impact hiervan is in potentie groot, en zal bij voldoende aansluiting vanuit de bevolking een stevige impact hebben. Daarom is investeren voor de lange termijn belangrijk: het programma verdient een stevige basis en verankering binnen het sociaal domein en onze samenleving, met een passend communicatieprogramma.

Nadere toelichting

Wij hanteren een brede integrale visie en werkwijze ten aanzien van het veiligheidsdomein. Preventief beleid en handelen vormt te allen tijde ons uitgangspunt, maar daar waar onze normen en waarden met voeten getreden wordt treden wij handhavend op om de bestaande kaders kracht bij te zetten. Preventie en repressie gaan in brede benadering van het veiligheidsdomein hand in hand.
Het preventief beleid is ondergebracht in programma 5: Sociaal Domein/Samenleving. De hieronder beschreven concrete activiteiten maken onderdeel uit van het handhavingsbeleid van programma LEF.

Wat willen we bereiken?

Dit levert een veiligere en gezondere samenleving op, waarbij er vanuit het lokaal bevoegd gezag een signaal wordt afgegeven dat alcohol- en drugsmisbruik niet geaccepteerd wordt als maatschappelijke fenomeen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Alcoholontmoediging- en drugsbestrijding	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Betrokken bij handhaving drugs/hennep	X	X	X	X
Afstemmen inzet politie	X	X	X	X
Bestuursrechtelijke maatregelen nemen	X	X	X	X
Sluiten hennepkwekerijen	X	X	X	X
Inzet narcotica hond	X	X	X	X
Doorverwijzen naar HALT	X	X	X	X
Herijken handelingskader horecateam	X	X	X	X
Uitvoeren leeftijdscontroles natte horeca	X	X	X	X
Aanbieden cursus IVA aan vrijwilligers van sportverenigingen en club-en buurthuiswerk	X		X	

Wat mag het kosten?

De lasten voor dit onderdeel maken integraal onderdeel uit van deze meerjaren begroting. De extra kosten worden gefinancierd uit programma LEF.

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
Programma 2 Publiek, Veiligheid en JZ		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
2.01	Bezwaar- en beroepsschriften	-18	-82	-76	-78	-79	-80
2.02	APV en bijzondere wetten	-80	-245	-285	-291	-296	-300
2.03	Integrale Veiligheid	-580	-798	-797	-756	-932	-937
2.04	Veiligheid/Rampenbestrijding en crisis	-2.561	-2.628	-2.643	-2.700	-2.744	-2.736
2.05	KCC/Burgerzaken	-990	-1.140	-1.037	-958	-1.007	-1.018
	Totaal Lasten	-4.230	-4.892	-4.838	-4.783	-5.058	-5.071
2.02	APV en bijzondere wetten	22	18	18	18	18	18
2.05	KCC/Burgerzaken	737	709	445	334	325	325
	Totaal Baten	760	727	463	352	343	343
	Totaal vóór mutaties reserves	-3.470	-4.165	-4.376	-4.431	-4.715	-4.728
	Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0
	Totaal na mutaties reserves	-3.470	-4.165	-4.376	-4.431	-4.715	-4.728

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Ondermijning	-50	0	0	0	b
Versterking organisatie kermis	-20	-20	-20	-20	a
Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018-2022	0	0	-375	-375	c

Actieprogramma integrale veiligheid 2018-2022

De kosten van het actieprogramma Integrale Veiligheid waren in het programmaplan 2018-2021 opgenomen tot 2020. Het actieprogramma zal langer lopen, reden om de kosten ad € 375.000 structureel op te nemen.

Ondermijning

In 2018 worden lokale (en regionale) ondermijningsbeelden gemaakt. Met het formuleren en vaststellen van lokale (en regionale) ondermijningsbeelden wordt bepaald of er aandachtsgebieden zijn in de gemeente Edam-Volendam en zo ja, wat er nodig is voor de aanpak en te komen tot een weerbare overheid en weerbare samenleving. Voor aanpak naar aanleiding van deze beelden is in 2019 incidenteel € 50.000 opgenomen.

Versterking organisatie kermis

De kermis is het grootste evenement van Volendam en trekt jaarlijks tienduizenden bezoekers. De massaliteit, complexiteit en toenemende risico's vragen om een meer gecoördineerde aanpak, zowel in de fase voor, tijdens als na de kermis. De organisatie van de kermis wordt hierbij integraal tegen het licht gehouden en de verwachte kosten voor de implementatie van de nieuwe operationele organisatie (aansturing en uitvoering) kermis worden geraamd op € 20.000 structureel.

Actieprogramma Integrale Veiligheid correctie opv C

De kosten van het actieprogramma Integrale Veiligheid waren in het programmaplan 2018-2021 opgenomen tot 2020. Het actieprogramma zal langer lopen, reden om de kosten ad € 375.000 structureel op te nemen.

Actieprogramma Integrale veiligheid 2018-2022

De kosten van het actieprogramma Integrale Veiligheid waren in het programmaplan 2018-2021 opgenomen tot 2020. Het actieprogramma zal langer lopen, reden om de kosten ad € 375.000 structureel op te nemen.

Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018-2022
De kosten van het actieprogramma Integrale Veiligheid waren in het programmaplan 2018-2021 opgenomen tot 2020. Het actieprogramma zal langer lopen, reden om de kosten ad € 375.000 structureel op te nemen.

Investeringen

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2017	Bureau Halt	93	Nederland	131
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.						
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	2014	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	0,4	Nederland	1,3
Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)						
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2017	CBS - Diefstallen	0,1	Nederland	2,2
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.						
Geweldismisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2017	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2,7	Nederland	5
Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)						
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2017	CBS - Diefstallen	1,4	Nederland	2,9
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners						
Vernielingen en beschadigingen	Aantal per 1.000 inwoners	2017	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2,4	Nederland	4,8
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners						

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Publiek, Veiligheid en JZ

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.
De beleidsstukken behorende bij dit programma vindt u onder de koppen:

- Handhaving & Veiligheid
- Horeca

Verbonden partijen

Algemeen

Overzicht verbonden partijen

Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling

Algemeen

Ruimtelijke ontwikkeling gaat over de kwaliteit, duurzaamheid en leefbaarheid van de leefomgeving. Wij betrekken en stimuleren maatschappelijke partners bij het vormgeven en uitvoeren van ons beleid. Daarmee geven we nu al invulling op de veranderingen die in de nog in te voeren Omgevingswet worden beoogd: meer inspelen op maatschappelijke opgaven, gewenste ontwikkelingen gemakkelijker mogelijk te maken en de dienstverlening te verbeteren.
Ons beleid is gericht op het op hoog niveau brengen, houden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit, het leefklimaat, de voorzieningen in de wijk en de woningvoorraad in de gemeente Edam-Volendam.

Grondzaken

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De gemeente kiest bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in beginsel de rol van regisseur en niet die van projectontwikkelaar. Strategische aankopen zijn een optie, maar worden in dit licht kritisch beschouwd. Publiek-private-samenwerking (PPS) heeft de voorkeur. Bij de harmonisatie van het grondbeleid zal hier rekening mee gehouden worden.

Nadere toelichting

Het project recognitiegronden is voor het grondgebied van de voormalige gemeente Zeevang toegevoegd aan het al langer lopende project.

Wat willen we bereiken?

Gemeente breed een rechtmatige situatie ten aanzien van grond- en reststroken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Grondzaken	2019	2020	2021	2022
Project recognitiegronden (uitgebreid met voormalig Zeevang) afronden	X			

Wat mag het kosten?

Bij de totstandkoming van de begroting 2019 is gebleken dat het reguliere budget voor taxatiekosten te laag geraamd is. Wij stellen voor dit te verhogen met € 10.000 structureel. Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën van dit programma.

Lange Weeren

Portefeuillehouder: Albert Koning

Coalitieakkoord

De Lange Weeren wordt gezien als de ruimtelijke afronding van Volendam. De bouw van zoveel mogelijk woningen is geen doel op zich. Uitgaande van nut en noodzaak, wordt ingezet op betaalbare woningen, vraaggericht bouwen, een aanvulling op de bestaande woningvoorraad (sociaal en duur) en ontwikkeling in aansluiting op lopende projecten, waarbij de Woonvisie leidend is. Het uitgangspunt is dat de gemeente niet zelf als ontwikkelaar optreedt en bijbehorende risico's draagt, maar een regierol kiest. De woningbehoefte, bestaande afspraken, kwaliteit en programma zullen nader worden uitgewerkt om na afronding van lopende projecten verder te kunnen bouwen. Daarbij zal de gemeente de bijdrage van plm. € 7,4 miljoen in het akkoord Waterlands Wonen niet als risico kunnen en willen dragen.

Nadere toelichting

Begin 2017 is in de raad een Nut en Noodzaak discussie gevoerd met betrekking tot de Lange Weeren ter bepaling van de kaders voor een concept-bestemmingsplan voor een woningbouwlocatie in de Lange Weeren. Ook heeft de raad in maart 2017 een tijdelijke beheersverordening voor de Lange Weeren vastgesteld (voor de tijdsduur, totdat een nieuw bestemmingsplan in werking treedt). In november 2017 is een intentieovereenkomst met Scholtens Projecten getekend, bovendien is het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte een pilot voor de Omgevingswet.

Wat willen we bereiken?

1. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling in planologische regelingen vastleggen.
2. Het bevorderen van een goed woonklimaat.
3. De afronding van het bouwen buiten het stedelijk gebied van de kernen Edam en Volendam.
4. De ontwikkeling Lange Weeren voorziet mede in de woningbehoefte van de gemeente.
5. Meer variatie in woningvoorraad.
6. Pilot in het kader van de Omgevingswet levert ervaring en kennis op voor de organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Lange Weeren	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Vaststellen bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (Crisis- en herstelwet)	X	X		
(Exploitatie)overeenkomst met ontwikkelaar	X	X		
Een continu ontwikkelingsproces, waaronder afstemming met Rijk en provincie	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De kosten worden gedekt via een nog op te maken anterieure overeenkomst. Proceskosten worden gedekt uit algemeen voorbereidingskrediet, dit wordt verrekend in de op te stellen anterieure overeenkomst.

Monumentenbeleid

Portefeuillehouder: Albert Koning

Coalitieakkoord

Het beleid ten aanzien van gemeentelijke monumenten zal worden geëvalueerd. De huidige beoordeling loopt soms niet in de pas met de ervaring van de bewoners/eigenaren. Echter, de monumentale elementen binnen onze gemeente moeten wel goed worden bewaard voor onze toekomstige generaties.

Nadere toelichting

In 2018 is een tussenopname gemaakt van de stand van de uitvoering van het monumentenbeleid. Deze is toegevoegd als bijlage bij de herziening en harmonisering van de erfgoedverordening. Voor 2019 wordt een brede evaluatie gemaakt van het monumentenbeleid.

Wat willen we bereiken?

Het streven is om de monumentale elementen in onze gemeente te bewaren. Dit stimuleren wij bijvoorbeeld door het verstrekken van subsidies bij verbouwingen en onderhoud.

Wat gaan we daarvoor doen?

Monumentenbeleid	2019	2020	2021	2022

Wat mag het kosten?

De kosten worden gedekt uit de reguliere begroting.

Woningbouw in alle kernen

Portefeuillehouder: Albert Koning

Coalitieakkoord

Woningbouw is wenselijk in alle kernen in de nieuwe gemeente. Dit zal gebeuren met respect voor lintbebouwing en passend in de omgeving en het landschap. De bestaande en de te actualiseren demografische onderzoeksrapporten met betrekking tot de diverse gemeentelijke kernen moeten duidelijk maken wat de woningbehoefte is in alle categorieën op kortere en langere termijn. De hoeveelheid woningbouw voor starters, senioren en woningen geschikt voor zorg op maat en de gebouwen voor intramurale zorg, moeten hiervan afgeleid worden. Mede in overleg met de woningbouwcorporaties en zorginstellingen kan worden bepaald hoe hier invulling aan te geven.

De succesvolle afronding van lopende projecten, zoals de Broeckgouw en Waterrijk, is een prioriteit.

Nadere toelichting

In de Woonvisie formuleert de gemeente een visie op middellange termijn van vijf jaar die drie thema's beslaat: 'W*oningvoorraadontwikkeling*', '*Kernvoorraad*' en '*Wonen en Zorg*'. Het doel van deze Woonvisie is activiteiten te formuleren die de gemeente zelf in de komende jaren op gaat pakken, een basis te leggen voor implementatie door aanvullende besluitvorming en een kader te bieden voor het maken van prestatieafspraken met woningbouwcorporaties. Bovendien levert deze Woonvisie inhoudelijk de input voor de regionale woonagenda van de deelregio MRA-Noord.

Wat willen we bereiken?

1. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling vast te leggen in planologische regelingen.
2. Het bevorderen van een goed woonklimaat.
3. Behoud van lintbebouwing en karakteristiek landschap in kleinere kernen.
4. Verbetering van leefbaarheid kleinere kernen.
5. Prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties inclusief huurdersorganisaties.
6. Actuele planning inzet Projectbureau Broeckgouw gedurende de resterende periode.

Wat gaan we daarvoor doen?

Woningbouw in alle kernen	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
De succesvolle afronding van lopende projecten, zoals de Broeckgouw en Waterrijk	X	X	X	
Aandacht voor het afbouwen/beperken van de inzet van externen in relatie tot de afronding van de Broeckgouw	X	X	X	X
Uitvoering geven aan Woonvisie	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De lasten voor dit onderdeel maken integraal onderdeel uit van de begroting. Er zijn geen aanvullende middelen geraamd.

Herontwikkelingen voormalige tase-terrein te Volendam

Portefeuillehouder: Albert Koning

Coalitieakkoord

Bij de herontwikkeling is een brede aanpak wenselijk, waarbij ook de verkeersknelpunten bij de parkeerplaats van RKAV en de Eikenlaan worden verlicht.

Nadere toelichting

Bij besluit van 18 april 2017 hebben wij ingestemd met het bereikte onderhandelingsresultaat voor de tijdelijke verhuur van het Tase-terrein ten behoeve van een tijdelijke noodsupermarkt en bijbehorende voorzieningen aan Detailresult. Onderdeel van het onderhandelingsresultaat is het verbreden van de Eikenlaan door en voor rekening van de gemeente. Op 1 juni 2017 heeft een informatieavond plaatsgevonden om omwonenden en raadsleden op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen en de laatste stand van zaken daaromtrent.
De tijdelijke huur van het Tase terrein is nu sinds 1 jaar van kracht. In het komende jaar wordt oriënterend gewerkt aan een passende ontwikkeling voor de toekomst. Hiervoor wordt gewerkt met een integrale aanpak die recht doet aan de belangen die in het gebied spelen.

Wat willen we bereiken?

Plan voor nieuwe invulling van het Tase-terrein.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herontwikkelingen voormalige Tase-terrein te Volendam	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Onderzoek doen naar mogelijke planontwikkeling voormalig Tase-terrein en omgeving inclusief aanpassing verkeersknelpunten	X			
Visievorming en planvorming voormalig Tase-terrein e.o.	X	X		
Realisatie van plannen en aanpassing aansluitende wegen vanaf de Julianaweg		X	X	

Wat mag het kosten?

De kosten en opbrengsten zullen worden opgenomen in een op te stellen exploitatieopzet.

Herontwikkelingen voormalig Korsnäss-terrein

Portefeuillehouder: Albert Koning

Coalitieakkoord

Dit terrein verdient een nieuwe impuls om ontwikkelingen van de grond te krijgen. Realisatie op korte termijn is nadrukkelijk gewenst.

Nadere toelichting

Het uitgebreide voorbereidingstraject met de klankbordgroep heeft geleid tot een (economisch) uitvoerbaar bouwplan met breed draagvlak. De bestemmingsplanprocedure hiervoor start zodra de kaderstelling voor herontwikkeling van de locatie is vastgelegd en de exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar “V.O.F. Baandervesting” is geactualiseerd.

Wat willen we bereiken?

1. Het realiseren van een woningbouwproject.
2. Verbetering van de stedenbouwkundige structuur in Edam.
3. Het bijdragen aan een evenwichtige woningvoorraad.
4. Oplossing voor een thans braakliggend terrein aan de rand van het Stadsgezicht Edam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herontwikkelingen voormalig Korsnäss-terrein	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Voorbereiden en vaststellen bestemmingsplan Korsnäss-terrein	X			
Faciliteren van het initiatief van VOF Baandervesting	X	X	X	

Wat mag het kosten?

De kosten en opbrengsten zijn opgenomen in de te actualiseren koop-/realisatieovereenkomst.

Flexibilisering en deregulering ruimtelijke plannen

Portefeuillehouder: Albert Koning, Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

In bestemmingsplannen gaat meer rekening worden gehouden met wenselijke toekomstige ontwikkelingen (gebruik en bebouwing). Er gaat meer ruimte komen voor maatwerk, zodat afwijkingen en lange procedures minder nodig zullen zijn.

Nadere toelichting

De ambities op het gebied van dienstverlening (Gewoon Goed!) en organisatieontwikkeling zullen mede worden vormgegeven in het kader van de implementatie van de toekomstige Omgevingswet. Anticiperend daarop zal deze omslag in houding en denken, waarbij mens en belang centraal staan, ook in toenemende mate toegepast worden op (omgevings)plannen welke vooruitlopend op de Omgevingswet worden voorbereid.

Wat willen we bereiken?

1. Zorgvuldigheid in het ruimtelijk planproces.
2. Flexibilisering door zaken niet te regelen.
3. Actueel en werkbare ruimtelijke plannen.
4. Meer gedragen ruimtelijke ontwikkelingen, het is mogelijk om lokale problemen/ vraagstukken ook lokaal op te lossen, meer ruimte om ons omgevingsbeleid af te stemmen op onze eigen behoeften en doelstellingen.
5. De verschillende plannen worden op basis van de Omgevingswet integraal en in samenhang op elkaar afgestemd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Flexibilisering en deregulering ruimtelijke plannen	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Vertaling van flexibel bestemmen in (omgevings)plannen	X	X	X	X
Opstellen toekomstbestendig (omgevings)plannen (w.o. pilots in het kader van de Omgevingswet)	X	X	X	X
Invoeren Omgevingswet	X	X	X	
Opstellen Omgevingsvisie	X			

Wat mag het kosten?

Voor de implementatie van de omgevingswet zijn extra middelen opgenomen. Het gaat om een totaalbedrag van 1 mln. verdeeld over de jaren 2019-2021. Voorgesteld wordt de dekking van dit project te financieren uit de algemene reserve.

Economische zaken

Portefeuillehouder: Hans Schütt

Coalitieakkoord

De huidige "Economische agenda 2020, is een uitstekend uitgangspunt. Op deelgebieden dient deze op kortere termijn aangepast te worden. Denk hierbij aan de agrarische sector die in de nieuwe gemeente een veel grotere rol gaat spelen.

Het noordelijke gedeelte van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) speelt momenteel een ondergeschikte rol en dient versterkt te worden. Hierbij kan de Provincie een belangrijke rol spelen. Er wordt ingezet op het versterken van de regio Zaanstreek-Waterland / MRA Noord om zo een betere positie in de MRA te verkrijgen. Hiertoe wordt in samenspraak met het bedrijfsleven en andere stakeholders in 2018 een economische visie + uitvoeringsagenda opgesteld. Als voorzitter van de MRA-agenda Economische Zaken en Toerisme & Recreatie heeft Edam-Volendam een sterkte positie om deze agenda in gezamenlijkheid uit te voeren en relevante inbreng op de agenda te zetten.

In een snel veranderend ondernemersklimaat heeft de overheid een belangrijke rol om deze verandering mogelijk te maken. Dit vereist een zeer flexibele opstelling en meer "maatwerk" oplossingen ten aanzien van het omgevingsbeleid en vergunningverlening. Dit met inachtneming van de beheersbaarheid, transparantie en het algemeen belang. In de komende periode is het de intentie om voor de diverse doelgroepen hiervoor de kaders aan te geven en beleid te maken. Denk hierbij aan toerisme, recreatie, detailhandel, horeca, agrarische sector en ZZP-ers.

Nevenactiviteiten, mits ondergeschikt, dienen eveneens tot de mogelijkheden te horen.

Het economisch platform als klankbord wordt verder opgezet en uitgebouwd.

Nadere toelichting

Met de ontwikkeling van de Economische Agenda is er een begin gemaakt van het opzetten van een Economisch Platform binnen onze gemeente. Een afvaardiging van het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld is direct betrokken geweest bij de totstandkoming van de Economische Agenda 2020 en het Economisch Actieprogramma 2017. In de agenda is afgesproken om het Economisch Platform een structureel karakter te laten geven, zodat het platform niet alleen de koers van de Economische Agenda 2020 in de gaten kan houden maar ook een gezamenlijk nieuw actieprogramma vanaf 2017 tot 2020 kan benoemen. Ook is er behoefte aan een bedrijvigheidsvisie.
In 2018 is aan aanvang gemaakt met de herziening van het horecabeleid in brede zin. Het bestaande beleid doet geen recht meer aan de veranderde omstandigheden en is teveel gericht op de horecaconcentratie in Volendam. Het nieuwe beleid zal gericht zijn op de gehele gemeente en ook meer de dwarsverbanden met bedrijvigheidsvisie, detailhandelsstructuurvisie en ook het sociale domein zoeken.

Wat willen we bereiken?

1. Voorwaarden scheppen voor de kwantitatieve en kwalitatieve groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid.
2. Sterke bundeling bedrijfsleven Edam-Volendam.
3. Duidelijke richting voor regionale doelstellingen (MRA).

Wat gaan we daarvoor doen?

Economische zaken	2019	2020	2021	2022
Uitvoering Economische agenda	X	X	X	X
Opstellen van bedrijvigheidsvisie	X			
Door ontwikkelen Economisch platform	X			
Opstellen vernieuwd horecabeleid	X			

Wat mag het kosten?

Voor dit onderdeel zijn extra middelen geraamd. Voor het opstellen van een bedrijvigheidsvisie wordt € 50.000 incidenteel geraamd. Daarnaast wordt voor de doorontwikkeling van het Economisch Platform een bedrag van € 35.000 structureel opgenomen. Zie voor een nadere toelichting het onderdeel Financiën van dit programma.

Wonen & Volkshuisvesting

Portefeuillehouder: Albert Koning

Coalitieakkoord

De Woonvisie is gereed. Parallel daaraan zal de Woonzorgvisie worden opgesteld en daar waar mogelijk worden geïntegreerd. Belanghebbende partijen zoals corporaties en zorgaanbieders zullen hierbij worden betrokken. Op basis van deze documenten zal worden bepaald wat wenselijke programma's zijn voor specifieke inbreilocaties zodat op de juiste plaatsen en naar behoefte onder meer eengezinswoningen, seniorenwoningen, zorgwoningen en woningen voor éénpersoonshuishoudens worden gerealiseerd. De urgentie voor woningzoekende senioren in onze hele gemeente, met name in Edam en Oosthuizen is hoog en dient zo snel als mogelijk te worden opgelost.

Er zal een visie op de ouder wordende inwoner worden opgesteld om bij nieuwe ontwikkelingen goed te kunnen anticiperen op de toekomst.

Nadere toelichting

Het opstellen van een woonvisie als basis waarop de corporaties voorstellen kunnen doen voor het opstellen van prestatieafspraken is een wettelijke taak. De woonvisie is in 2017 vastgesteld.
Op basis van de geactualiseerde demografische gegevens zullen op inbreilocaties onder andere de benodigde woningen voor senioren en eenpersoonshuishoudens ingepland worden. Voor de woonzorgvisie wordt verwezen naar programma 5 Sociaal Domein/ Samenleving.

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van een goed woonklimaat in Edam-Volendam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wonen & Volkshuisvesting	2019	2020	2021	2022
Actualisering Woonvisie	X		X	
Toetsen prestatie afspraken woningcorporaties	X	X	X	X
Visievorming ouder wordende inwoners	X			
Visievorming betaalbare jongerenhuisvesting	X			

Wat mag het kosten?

De reguliere lasten voor dit onderdeel zijn integraal opgenomen in de begroting. Daarnaast is het werkbudget voor Wonen en Volkshuisvesting verhoogd met € 15.000 structureel. Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel Financiën van dit programma.

Evenwichtige Woningvoorraad

Portefeuillehouder: Albert Koning

Coalitieakkoord

Na en naast de woningbouwprogrammering van de Broeckgouw, komt er meer aandacht voor een evenwichtige woningvoorraad en doorstroming op de woningmarkt. Het verdient aanbeveling om bij toekomstige uitbreidinglocaties een variabele insteek te kiezen en dit mee te nemen bij een nieuwe Omgevingsvisie.

Nadere toelichting

Per separaat te ontwikkelen locatie zal worden gekeken naar de specifieke woningbehoefte.

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van een goed woonklimaat in Edam-Volendam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Evenwichtige woningvoorraad	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Woningbehoefte-onderzoeken per ontwikkeling	X	X	X	X
Woningbehoefte-onderzoeken (kwantitatief, d.w.z. voor de gehele gemeente) worden herijkt. Vervolgstap is een kwalitatieve vertaling	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De kosten worden opgenomen in de diverse grondexploitaties.

Historische scheepswerf

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp, Hans Schütt, Albert Koning

Coalitieakkoord

De plannen om te komen tot een historische scheepswerf heeft onder voorwaarden van haalbaarheid en continuïteit draagvlak. Dit project biedt kansen op het gebied van toerisme omdat gewerkt wordt aan authentieke botters die daarmee tevens als cultuur historisch erfgoed behouden blijven voor Volendam. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de beleving van het waterfront van Volendam en ruimtelijke kwaliteit voor het Slobbeland.

Eén of meerdere aanlegsteigers kunnen een functie vervullen bij het vervoer over water van toeristen van bijvoorbeeld het Marinapark en/of het Noordeinde naar de Haven. Een pendeldienst ten behoeve van riviercruiseschepen kan plaatsvinden zodat er een alternatief is voor deze schepen die niet langer aan de Haven mogen afmeren. Die kunnen dan op enige afstand voor anker gaan. Het project heeft de potentie om zich door te ontwikkelen tot een waardevolle werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door onderhoudswerkzaamheden te verrichten aan de botters in combinatie met een simpele broodjes/koffiezaak (social firm).

Nadere toelichting

Vanuit de beleidsvelden toerisme (bevorderen van het toeristisch product), sociaal maatschappelijk (bevorderen van toegankelijke arbeidsplaatsen) en beheer openbare ruimte (een goede waterbouwkundige voorziening) is het ondersteunen van de initiatieven wenselijk. Vanuit toerisme en economische zaken is de mogelijkheid van aanleggen/afmeren op verschillende locaties een onderwerp van onderzoek. Dit is één van de mogelijke locaties.

Wat willen we bereiken?

1. Het bevorderen van het toeristisch product.
2. Toegankelijke arbeidsplaatsen voor specifieke doelgroepen.
3. Een goede waterbouwkundige voorziening (aanlegplaats als optie).

Wat gaan we daarvoor doen?

Historische scheepswerf	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Beleidsnotitie over locatiekeuze	X			
Planvorming voor historische scheepswerf	X			
Realisatie historische scheepswerf	X			

Wat mag het kosten?

Voor het starten van nieuwe werkgelegenheidsprojecten en het benaderen van social firms op de historische scheepswerf is een aanvullend voorbereidingskrediet Historische Scheepswerf opgenomen. Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën van dit programma.

Toerisme en recreatie

Portefeuillehouder: Hans Schütt, Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Het streven is naar meer kwaliteit, harmonie en langere verblijfsduur van de toerist. De opwaardering van het centrum, van Edam met aanlegmogelijkheden voor de pleziervaart aan de. Nieuwehaven en goede parkeervoorzieningen voor het (toeristisch) bezoek zal in samenspraak met de ondernemers worden opgepakt. Verdere uitbouw van het Slobbeland met verblijfsaccommodatie en historische scheepswerf, maakt de huidige toeristisch opbouw, waarbij vooral de Dijk wordt bezocht, minder kwetsbaar en spreidt bezoekers. Ontwikkeling van dit gebied tot een recreatieve, historische toeristische attractie dient daarom onderzocht te worden.

Er zullen meer aanlegplaatsen worden gerealiseerd, met name voor de recreatievaart, zoals de steiger in Etersheim. De mogelijkheden voor de aanleg van cruiseschepen, met name in relatie tot toerisme in Volendam, zullen worden onderzocht. Daarbij mag het toeristische beeld en uitzicht vanaf de Dijk en Haven niet worden belemmerd. Waar mogelijk zullen subsidiemogelijkheden worden benut.

De leefbaarheid van Edam kent een aantal knelpunten. Het opstellen van een integrale visie voor het centrum van Edam met betrekking tot openbare ruimte, verkeer/parkeren en (water-) toerisme/detailhandel is zeer wenselijk.

Havengebied van Volendam, de Dijk en Slobbeland Ook voor het havengebied van Volendam, de Dijk en het Slobbeland is het van groot belang om te komen tot een toekomst vaste integrale visie.

Bij beide visieontwikkelingen zal de bevolking en het bedrijfsleven worden betrokken.

Nadere toelichting

Vanuit het beleidsvelden toerisme en economische zaken is het ondersteunen van de initiatieven op dit gebied wenselijk. Voor verschillende locaties wordt gekeken naar de mogelijkheden hiervoor. Etersheim, de Haven van Volendam en het Slobbeland zijn mogelijke locaties, zonder daarbij andere opties op voorhand uit te sluiten. Verbeteren van de faciliteiten (aanlegplaatsen, parkeervoorzieningen, bijvoorbeeld aan de Singelweg) en het uiterlijk aanzien (HIOR, Europaplein) zijn pijlers onder het beleid voor toeristische (en economische) kwaliteitsverbetering. Verkenningen worden gedaan voor de gebiedsontwikkeling van het gebied Slobbeland en haven, alsmede het centrum van Edam.

Wat willen we bereiken?

Vorm en inhoud geven aan een beleid waarmee de ontwikkeling van de kwaliteit van het (verblijf) toerisme wordt gestimuleerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toerisme en recreatie	2019	2020	2021	2022
Opstellen en uitvoeren van plannen toeristisch parkeren	X	X	X	X
Uitvoeren toeristische visie	X	X	X	X
Kwaliteitsimpulsen openbare ruimte toeristische kernen	X	X	X	X
Opstellen integrale visie havengebied, dijk en Slobbeland	X			
Opstellen integrale visie centrum Edam / Hoogstraat	X			

Wat mag het kosten?

De kosten, zoals P&R Singelweg, vallen voor een deel onder Programmaplan 4 Ruimtelijk Beheer en maken integraal onderdeel uit van dat programma. Voor het opstellen van een visie voor havengebied, dijk en Slobbeland worden extra middelen aangevraagd (€ 50.000). Hetzelfde geldt voor een visie voor het centrum van Edam (€ 50.000). Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën van dit programma.

Bedrijfsverplaatsingen

Portefeuillehouder: Hans Schütt

Coalitieakkoord

In het belang van de kwaliteit van de leefomgeving is het wenselijk om bedrijfsverplaatsingen van milieubelastende bedrijven waar mogelijk te faciliteren.

De toekomstvisie up bedrijfsterreinen geldt als richtlijn. De voorgestane uitbreiding van het industrieterrein Oosthuizerweg staat door de beslissing van de Raad van State voorlopig op non actief. Dat betekent dat de visienota hierop aangepast moet worden en dat bedrijven zich in voorkomende situaties kunnen verplaatsen naar De Baanstee. De visie en uitgangspunten in het onlangs vastgestelde bestemmingsplan bedrijventerrein Julianaweg en omgeving zullen in praktijk gebracht en opgevolgd worden. Dit betekent dat uitbreiding van bedrijfsactiviteiten aldaar alleen kan plaatsvinden tot zover en waar de visie en het bestemmingsplan dat toelaat.

Nadere toelichting

Ten aanzien van bedrijfsverplaatsingen zal heroverweging moeten plaatsvinden vanwege de uitspraak van de Raad van State ten aanzien van de uitbreiding van het industrieterrein Oosthuizerweg. Verplaatsing van bedrijvigheid binnen de gemeente, bijvoorbeeld in verband met eventuele transformatie van bedrijfsterreinen, is daarmee niet (meer) mogelijk op de middellange termijn. Mede in relatie daarmee zal een nieuwe visie moeten worden ontwikkeld in de vorm van een Bedrijvigheidsvisie. Zie onderdeel Economische Zaken.

Wat willen we bereiken?

Het scheppen van voorwaarden voor de kwantitatieve en kwalitatieve groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bedrijfsverplaatsingen	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Opstellen bedrijvigheidsvisie	X			

Wat mag het kosten?

De lasten voor dit onderdeel maken integraal onderdeel uit van de begroting. Voor het opstellen van de bedrijvigheidsvisie is bij het onderdeel Economische Zaken € 50.000 opgenomen.

Milieu & Duurzaamheid

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Duurzaamheid is een belangrijke prioriteit en dit staat centraal in de duurzaamheidsagenda.

Door uitvoering van de duurzaamheidsagenda gaat de gemeente haar voorbeeldrol invulling geven door de openbare verlichting te verduurzamen, maar ook verduurzamen van maatschappelijk en gemeentelijk vastgoed waaronder buurthuizen, scholen, bibliotheken, sporthallen, zwembad, ambtelijke huisvesting, et cetera.

Inmiddels is ook het besluit genomen om nieuwbouw gasloos uit te voeren uitgaande van bijna energie neutrale gebouwen (BENG) tot '0-energie op de meter' als uitgangspunt te (laten) hanteren. Ook initiatieven vanuit het bedrijfsleven worden in dat kader gestimuleerd.

Voor windmolens is in onze gemeente geen plaats. Het belang van een open horizon en toerisme wegen in dit verband zwaarder.

Door duurzaamheid structureel op te nemen in de Meerjaren Onderhoudsplanning (MOP) van gemeentelijk vastgoed kan de gemeente Edam-Volendam kansen benutten om duurzaamheid op een kostendekkende manier mee te nemen bij het reguliere onderhoud.

Nadere toelichting

De duurzaamheidsagenda is eind 2017 vastgesteld en met het nieuwe klimaatakkoord krijgt duurzaamheid ook landelijk een belangrijke rol. Het gasloos bouwen is inmiddels in een stroomversnelling terecht gekomen. In regionaal verband (MetropoolRegio Amsterdam) heeft de gemeente zich daaraan gecommitteerd door de ondertekening van een intentieverklaring. Daarin is vastgelegd dat het uitgangspunt voor alle nieuwe ontwikkelingen binnen het MRA-gebied gasloos bouwen is. Fase 9 & 10 van projectontwikkeling Broeckgouw vormt hiervan het eerste tastbare resultaat. De energietransitie van de bestaande omgeving is momenteel in onderzoek en vormt een wezenlijk onderdeel van de op te stellen omgevingsvisie.

Wat willen we bereiken?

1. Een bijdrage leveren aan een beter milieu.
2. Lagere energiekosten gemeentelijk vastgoed.
3. Invulling geven aan de voorbeeldfunctie van de overheid.
4. Verduurzaming, reductie CO2-uitstoot en energiebesparing door inwoners, bedrijven binnen de gemeente en de gemeente zelf.

Wat gaan we daarvoor doen?

Milieu & Duurzaamheid	2019	2020	2021	2022
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	X	X	X	X
Verduurzamen openbare verlichting	X	X	X	X
Uitvoeren van Duurzaamheidsagenda	X	X	X	X
Actualiseren Duurzaamheidsagenda		X		
Duurzaamheid zichtbaar meewegen bij elke ontwikkeling en beleidsnotitie	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in deze begroting.

Dijkversterking

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp, Hans Schütt

Coalitieakkoord

De veiligheid en 'droge voeten' staan voorop bij de afweging van de aanstaande dijkversterking. De gemeente zet daarbij in op behoud van het weidse, karakteristieke aanzicht van de huidige dijk en op het benutten van de dijkversterking om recreatieve fiets- en voetpaden aan te leggen. Lopende onderzoeken naar nut en noodzaak van versterkingsvarianten worden afgewacht. De te kiezen en uit te voeren optie(s) moeten gedragen worden door onze bevolking en een goede landschappelijke, economische en rekenkundige onderbouwing hebben.

Voor het Noordeinde van Volendam wordt in beginsel vastgehouden aan het huidige beleid: een zo autoluw mogelijke dijk. Daarbij moet het toeristisch centrum bereikbaar blijven. Het vastgestelde plan voor het parkeerterrein Parellelweg en omgeving zal worden uitgevoerd. Inzet is de parkeerplaatsen bij het Marinapark optimaal te benutten voor bussen en auto's.

De veiligheid ter hoogte van het toeristische deel van het Noordeinde en de Haven moet worden gewaarborgd. Wanneer er geen of een beperkte dijkversterking nodig blijkt, dan worden alternatieven gerealiseerd om een veilige bereikbaarheid te realiseren. Daarbij kan gedacht worden aan een afrit en/of een pendel.

Nadere toelichting

HHNK/ De Alliantie is verantwoordelijk voor de dijkversterking en de provincie Noord-Holland voor de vergunningverlening. In samenhang met de dijkversterking wordt onderzocht welke zaken meegekoppeld kunnen worden aan het project, zoals een aanlandingsplaats voor schepen ter hoogte van Etersheim en een afrit bij Hotel Spaander. Noodzaak is om in te spelen op de actuele ontwikkelingen op dit punt, omdat er nog geen definitief uitsluitsel is over de precieze vorm en inhoud van de dijkversterking.

Wat willen we bereiken?

1. Versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
2. Veilige dijk en autoluw ter hoogte van Volendam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dijkversterking	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Samenwerken met HHNK/Alliantie ten aanzien van de uitvoering en de mee koppel-projecten	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

Er zijn geen extra middelen voor dit onderdeel aangevraagd.

Verkeersontsluitingen Dijkgraaf Poschlaan (Derde ontsluitingsweg)

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De drukte en veiligheid op de Singelweg en Julianaweg en de verdere ontwikkeling van de Broeckgouw geven, nog los van de toekomstige ontsluiting van de Lange Weeren, aanleiding tot de spoedige aanleg van de 3e ontsluitingsweg Dijkgraaf Poschlaan — N244/247. Vooruitlopend op de aanleg is participatie mogelijk voor omwonenden, met name over de inrichting, het aanzicht en binnen realistische financiële kaders.

Nadere toelichting

De ontsluiting dient verkeerstechnisch zo optimaal mogelijk te worden aangelegd en zoveel mogelijk rekening te houden met alle in het geding zijnde belangen en binnen realistische financiële kaders plaatsvinden.

Wat willen we bereiken?

1. Vermindering van de verkeersdruk op de Julianaweg en de Singelweg.
2. Kortere fietsroute naar Purmerend.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeersontsluitingen Dijkgraaf Poschlaan (Derde ontsluitingsweg)	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Ruimtelijke procedure		X	X	
Realisatie	X	X		

Wat mag het kosten?

De kosten vallen voor een deel onder Programmaplan 4 Ruimtelijk Beheer, onderdeel “Activiteiten verkeersveiligheid” en zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Verkeersontsluitingen Waterrijk

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De ontsluiting van Waterrijk via een brug over de ringvaart naar de A7 of via het spoor naar de N247 is tot op heden niet realiseerbaar gebleken. Denk hierbij aan de afwijzing van medewerking van gemeente Beemster, welke behoort tot het Werelderfgoed. De bestaande infrastructuur (Seevancksweg) is opgewaardeerd/ vernieuwd en kan de ontwikkeling van Waterrijk vooralsnog aan. Om eventuele mogelijkheden in de verdere toekomst niet te frustreren is in het stedenbouwkundig plan met beide genoemde ontsluitingsopties rekening gehouden. Bij toekomstige besluiten dient er rekening gehouden te worden met beide tot nu toe niet realiseerbaar gebleken opties.

Nadere toelichting

Hoewel de extra ontsluitingen tot op heden niet haalbaar zijn gebleken is het zaak bij verdere planontwikkeling rekening te houden met het gestelde in het coalitieakkoord.

Wat willen we bereiken?

Een goede verkeersaansluiting van de wijk op de bestaande omgeving is planologisch gezien gewenst.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeersontsluitingen Waterrijk	2019	2020	2021	2022

Wat mag het kosten?

Er zal binnen de exploitatieovereenkomst in een goede verkeersaansluiting voorzien moeten worden.

Europaplein en omgeving

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp, Albert Koning

Coalitieakkoord

Het Europaplein wordt heringericht. Het zal een plein met uitstraling worden waar het prettig verblijven is. Het is zeer wenselijk daar uitsluitend horeca categorie IV (zijnde restaurants, eetcafés, lunchrooms en ijssalons) toe te staan. Zover juridisch mogelijk zal dit worden vastgelegd in de herziening van het bestemmingsplan voor het gebied Europaplein. Tevens zal geborgd worden dat reclame-uitingen aan gevels en op en rond het plein op een ingetogen en bij de nieuwe uitstraling passende wijze worden aangebracht.

De hoogste prioriteit is van het Europaplein een belangrijker, levendig onderdeel te maken van het centrum van Volendam. Met de herinrichting van het plein en de directe omgeving is gestart en deze zal voortvarend worden afgerond. Het horeca- en evenementenbeleid wordt met deze ontwikkeling geactualiseerd en verruimd.

Nadere toelichting

Het project Europaplein is een groot project. Het project heeft prioriteit vanwege de samenhang met de activiteiten ter verbetering van de voorzieningen voor toerisme en de verkeerssituatie die daarmee samenhangt. Verder is er een samenhang met het versterken van het toeristisch product door een aantrekkelijker centrum vorm te geven zowel in uiterlijk als gebruik. Op dat laatste punt is er ook een nadrukkelijke link met het ingezette beleid voor inrichting van de openbare ruimte (HIOR).

Wat willen we bereiken?

1. Een levendig plein, complementair aan de dijk.
2. Een mooie entree voor inwoners en toeristen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Europaplein en omgeving	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Herinrichten Europaplein, Zeestraat en omgeving	X			
Onderzoek branchering en reclame-uiting transformatiegebied	X			

Wat mag het kosten?

De kosten voor het realiseren van het Europaplein maken integraal onderdeel uit van de begroting. Er zijn geen aanvullende middelen geraamd.

Herbestemming vrijkomende locaties

Portefeuillehouder: Albert Koning, Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Voor wat betreft de invulling van de aanwezige en toekomstige inbreilocaties in Edam, Volendam en de kernen in Zeevang zal de Woonvisie als leidraad dienen, waarbij huisvesting voor senioren, starters, eengezinswoningen en sociale huur het meest belangrijke zijn.

Het voormalig Cultureel Centrum in Oosthuizen is zeer geschikt als locatie voor nieuw te ontwikkelen senioren - en starters woningen (Koop/ huur), gezien de onmiddellijke nabijheid van de voorzieningen in het dorp en de ontwikkeling van een zorgcentrum in het voormalige gemeentehuis conform het visiedocument Raadhuisstraat.

Centrum Edam De leefbaarheid van Edam kent een aantal knelpunten. Het opstellen van een integrale visie voor het centrum van Edam met betrekking tot openbare ruimte, verkeer/parkeren en (water-)toerisme/detailhandel is zeer wenselijk.

Nadere toelichting

Voor wat betreft de herbestemming en nieuwe invulling van de vrijkomende locaties, onder andere Kraaiennest en Cultureel Centrum in Oosthuizen, maar ook de Botterschool in Edam en de Blokwhere in Volendam zijn in 2018 randvoorwaarden voor herbestemming vastgesteld.
De recente ontwikkelingen in het centrum Edam (Hoogstraat) hebben de aanleiding gevormd om in bredere zin na te denken over de toekomstige invulling van dit deel van Edam en daarvoor een visie te ontwikkelen met een breed participatietraject. Daar is inmiddels een start mee gemaakt.

Wat willen we bereiken?

Met de herontwikkeling van de vrijkomende locaties kan er worden ingespeeld op woningbouw voor doelgroepen, zoals starters of senioren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herbestemming vrijkomende locaties	2019	2020	2021	2022
Verkoop grond en opstallen ten behoeve van herontwikkeling	X			
Gebiedsontwikkeling Hoogstraat Edam	X	X		

Wat mag het kosten?

In deze begroting zijn aanvullende kosten geraamd voor het opstellen van een integrale visie centrum Edam (€ 50.000). Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën van dit programma.

Herontwikkeling Maria Goretti locatie

Portefeuillehouder: Albert Koning, Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Dit onderwerp wordt niet specifiek benoemd in het coalitieakkoord.

Nadere toelichting

Het gaat om herontwikkeling van de locatie ten behoeve van woningbouw. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moeten de huidige gebruikers (Stichting Turnpromotie Edam-Volendam - STEV en Club- en Buurthuiswerk –CBW – 't Nest) elders worden gehuisvest.

In 2020 wordt de locatie verkocht aan de Vooruitgang. Vooruitlopend daarop is in 2018 de aanbesteding gestart voor de bouw van de nieuwe turnhal. De realisatie daarvan staat gepland voor 2019. De herhuisvesting van de activiteiten van het CBW, die op dit moment nog in de Maria Goretti plaatsvinden, wordt verder onderzocht. Eventuele financiële consequenties daarvan zijn nog niet meegenomen. De herhuisvesting van 't Nest en de Volendammer Operakoor kan naar verwachting in 2019 worden gerealiseerd.

Wat willen we bereiken?

1. Een positieve maatschappelijke ontwikkeling.
2. Goede voorzieningen voor kinderopvang en sociaal-maatschappelijke activiteiten.
3. Goede voorzieningen voor sportbeoefening op topsportniveau.
4. Een goede woonomgeving voor de doelgroep sociale woningbouw en zorgwoningen.
5. Een kwaliteitsverbetering van de leefomgeving in het centrum van Volendam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herontwikkeling Maria Goretti locatie	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Vervangende huisvesting huidige gebruikers	X			
Herontwikkeling locatie voor woningbouw		X	X	

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk. De opbrengsten en kosten zijn verwerkt in de going concernbegroting. Hiertoe heeft de raad besloten in september 2015 en november 2017.

Natuur & Landschap

Portefeuillehouder: Hans Schütt

Coalitieakkoord

De nieuw gevormde gemeente bestaat nu voor het grootste gedeelte uit landelijk agrarisch- en natuurgebied waarvan een groot gedeelte de status heeft van Natura 2000. Het beheer en gebruik is in handen van de agrarische sector en Staatsbosbeheer (SBB). Belangrijke partijen als Land- en tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Provincie, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), Staatsbosbeheer en gemeente dienen de juiste balans te vinden tussen alle belangen die hiermee gemoeid zijn. Denk hierbij aan natuurbeheer, subsidies, waterhuishouding, milieu, dier- en volksgezondheid, algemeen beheer en economische waarden als toerisme en recreatie en de agrarische sector.

Over populatie (bijvoorbeeld door ganzen en smienten) moet worden tegengegaan en tegenover de schade van agrariërs dient een redelijke provinciale vergoeding te blijven bestaan. De gemeente zal dit belang richting de provincie Noord-Holland en Faunabeheer ondersteunen. Daarnaast zullen we bij deze instanties pleiten voor behoud van een natuurbeheersvergoeding voor de agrariërs die actief zijn in onze gemeente.

Het buitengebied in de Purmer en Zeevang blijft open, groen en agrarisch.

Ook het buitendijkse gebied bestaat uit Natura 2000 en vraagt de nodige zorg. De luwte-maatregelen, zijde Archipel Oost, zullen een nadere invulling krijgen. De verwachting is dat door deze maatregelen de groei van waterplanten sterk zal toenemen en daardoor overlast (zelfs gevaar) voor de watersport op kan leveren. Hiervoor dient maaibeleid ontwikkeld te worden. Deze actie past bij de doelstelling van het intergemeentelijk samenwerkingsverband door met elkaar te zorgen voor een goede ruimtelijke kwaliteit van ons prachtige waterrijke gebied, zowel buitendijks als binnendijks en het scheppen van de mogelijkheden om daar op allerlei manieren van te genieten.

Nadere toelichting

In een sterk veranderende omgeving en doelstellingen is het nodig om te investeren in positie binnen de MRA en bewaken van lokale belangen. Hiervoor is een breed draagvlak noodzakelijk.

Wat willen we bereiken?

Beheersing van een kwetsbare omgeving waarbij de balans van Economie (agrarisch), toerisme & recreatie en natuur in balans is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Natuur & Landschap	2019	2020	2021	2022
Positie binnen MRA en lokale belangen bewaken	X	X	X	X
Maai- en baggerbeleid	X	X	X	X
Plan van aanpak natuur en landschap	X			

Wat mag het kosten?

Voor 2019 zijn extra middelen geraamd voor het maaien en baggeren van waterplanten in het markermeer (€ 15.000 structureel). Tevens is voor € 50.000 geraamd voor het opstellen van een plan van aanpak natuur en landschap. Dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën van dit programma.

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
3.01	Overige Economische aangelegenheden	-81	-148	-211	-147	-120	-86
3.02	Toerisme	-167	-203	-262	-268	-273	-277
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	-207	-189	-288	-224	-227	-228
3.04	Milieuprogramma	-488	-805	-569	-575	-579	-584
3.05	Structuur- en bestemmingsplannen	-501	-558	-596	-551	-556	-545
3.06	Volkshuisvesting	-41	-124	-139	-151	-153	-155
3.07	Stedelijke vernieuwing	0	-8	-204	-203	-202	-201
3.08	Omgevingsvergunningen	-835	-1.045	-1.366	-1.421	-1.423	-1.111
3.09	Bouw- en woningtoezicht overige uitg	-114	-26	-27	-27	-28	-28
3.10	Grondexploitatie	-10.663	-14.076	-9.670	-8.866	-5.153	0
3.11	Overige gronden	-355	-859	-615	-628	-640	-650
	Totaal Lasten	-13.453	-18.041	-13.944	-13.060	-9.354	-3.866
3.02	Toerisme	2	2	2	2	2	2
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	1	7	7	7	7	7
3.05	Structuur- en bestemmingsplannen	1	0	0	0	0	0
3.06	Volkshuisvesting	2	2	2	2	2	2
3.08	Omgevingsvergunningen	777	609	609	609	609	609
3.10	Grondexploitatie	15.920	14.076	11.126	10.343	8.200	0
3.11	Overige gronden	333	707	712	582	584	584
	Totaal Baten	17.035	15.402	12.457	11.544	9.404	1.204
	Totaal vóór mutaties reserves	3.582	-2.639	-1.487	-1.516	51	-2.662
	Toevoeging reserves	0	-100	-105	-105	-105	-105
	Onttrekking reserves	0	2.700	302	297	295	289
	Totaal na mutaties reserves	3.582	-38	-1.289	-1.324	240	-2.478

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Extra taxatiekosten	-10	-10	-10	-10	a
Wonen en Volkshuisvesting: Verhoging werkbudget	-15	-15	-15	-15	a
Doorontwikkeling Economisch Platform	-35	-35	-35	0	a
Opstellen bedrijvigheidsvisie	-50	0	0	0	a
Artistiek en esthetisch bouwen	-30	-30	-30	-30	a
Voorbereiding historische scheepswerf	-100	0	0	0	b
Integrale visie havengebied, dijk en Slobbeland	-50	0	0	0	a
Integrale visie centrum Edam	-50	0	0	0	a
Maai en baggerbeleid	-15	-15	-15	-15	a
Plan van aanpak Natuur en landschap	-50	0	0	0	a
Implementatie Omgevingswet	-320	-350	-330	0	a

Extra taxatiekosten
Het reguliere budget voor de uitvoering van taxaties blijkt te laag. Als uitvoering van het passief grondbeleid worden voor diverse locaties namelijk extra taxaties verricht. Dit brengt extra kosten met zich mee. Daarnaast is er sprake van prijsstijgingen in de markt voor taxaties die een budgetverhoging noodzakelijk maken.

Wonen en Volkshuisvesting: Verhoging werkbudget
De uitvoering van de woonvisie, prestatieafspraken met de Woningcorporaties en de regionale afstemming op het gebied van volkshuisvesting vragen om een verhoging van het werkbudget, met name vanwege herhaling en actualisering van woonbehoefteonderzoeken.

Doorontwikkeling Economisch Platform
Met de ontwikkeling van de Economische Agenda is er een begin gemaakt met het opzetten van een Economisch Platform binnen onze gemeente. Een afvaardiging van het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld is direct betrokken geweest bij de totstandkoming van de Economische Agenda 2020 en het Economisch Actieprogramma 2017. In de agenda is afgesproken om het Economisch Platform een structureel karakter te laten geven, zodat het platform niet alleen de koers van de Economische Agenda 2020 in de gaten kan houden maar ook een gezamenlijk nieuw actieprogramma vanaf 2017 tot 2020 kan benoemen.

Opstellen bedrijvigheidsvisie
Om te kunnen anticiperen op landelijke en lokale ontwikkelingen is het noodzakelijk dat de gemeente naast een actueel beleidskader voor de detailhandel beschikt over een bedrijvigheidsvisie.

Artistiek en esthetisch bouwen
De verhoging van de raming 2019 ten opzichte van 2018 komt voort uit eerste nota 2018. De noodzaak tot verhoging wordt ingegeven door het toegenomen aantal aanvragen om welstandsadviezen.

Voorbereiding historische scheepswerf
In het Programmaplan voor 2019 e.v. staat een investeringsbudget van 1,6 miljoen euro opgenomen voor de Scheepswerf. Het budget is gebaseerd op het basisplan (De werf (excl. Helling) en de gebouwen die verhuurd gaan worden op de werf. Het budget van 1,6 miljoen euro is exclusief het implementatiebudget voor het starten van nieuwe werkgelegenheidsprojecten en het benaderen van social firms. Voor het projectteam is hiervoor een voorbereidingsbudget van € 100.000 benodigd.

Integrale visie havengebied, dijk en Slobbeland
Voor het opstellen van een integrale visie voor het havengebied van Volendam, de Dijk en het Slobbeland wordt een budget van € 50.000 geraamd. Bij deze visieontwikkelingen zal de bevolking en het bedrijfsleven worden betrokken.

Integrale visie centrum Edam
De leefbaarheid van Edam kent een aantal knelpunten. Het opstellen van een integrale visie voor het centrum van Edam met betrekking tot openbare ruimte, verkeer/parkeren en (water-) toerisme/detailhandel is daarom wenselijk. Hiertoe wordt € 50.000 geraamd.

Maai en baggerbeleid
Dit betreft specifiek het maaien en baggeren van waterplanten in het Markermeer. De recreatievaart kan ernstig te lijden hebben onder overdadige plantengroei. De afgelopen jaren heeft de gemeente een financiële bijdrage geleverd aan het periodiek maaien/verwijderen daarvan als een proef. Voorgesteld wordt dit structureel te maken.

Plan van aanpak Natuur en landschap
Natuur- en landschap is een nieuwe taak, die is overgedragen vanuit de provincie en waarvoor geen middelen waren geraamd in de begroting. Om een kader te hebben voor de uitvoering van deze taken is het noodzakelijk te kunnen beschikken over een plan van aanpak. Voor het opstellen van dit plan is een bedrag van € 50.000 geraamd.

Implementatie Omgevingswet
Door de gemeenteraad is in september 2018 het ambitiedocument vastgesteld. Overeenkomstig dit raadsbesluit is een bedrag van 1 mln., verdeeld over de jaren 2019-2021 meegenomen in de begroting. Dit bedrag wordt gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve (programma 6).

Investeringen

Niet van toepassing

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Functiemenging	%	2017	LISA	50,6	Nederland	52,4
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.						
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2017	LISA	668,6	Nederland	758,2
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar						
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2017	LISA	159,7	Nederland	139,7
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.						
Omvang huishoudelijk restafval	%	2016	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	252	Nederland	189
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).						
Hernieuwbare elektriciteit	%	2016	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	1,3	Nederland	12,6
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.						
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2016	ABF - Systeem Woningvoorraad	7,7	Nederland	7,2
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.						

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Ruimtelijke Ontwikkeling

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.
De beleidsstukken behorende bij dit programma vindt u onder de koppen:

- Economische zaken rapporten en toekomstvisie bedrijventerreinen
- Milieu
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Toerisme

Verbonden partijen

Algemeen

Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland
Omgevingsdienst IJmond

Programma 4 Ruimtelijk Beheer

Algemeen

Het programma Ruimtelijk Beheer betreft het fysiek in stand houden en uitvoerend aanpassen van de Openbare Ruimte van onze gemeente. Het voorziet in aanleg, onderhoud en beheer van wegen en parkeerplaatsen, bruggen, openbaar groen en wijkbeheer, sportvelden, openbare verlichting, rioleringen, bebordingen en wegbelijningen, verkeersregelinstallaties, speelplaatsen en wegmeubilair. Fysieke inzet van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Alsmede beheer Centrale Antenne Installatie, havens en brugbedieningen, gemeentelijke tractie, verkeers- en vervoersbeleid en verkeersveiligheidsbeleid, gladheidsbestrijding, ongediertebestrijding, werkzaamheden voor kermissen en marktbeheer, sloot- en baggerwerken, onderhoud gemeentelijke gebouwen, nuts coördinatie ondergrondse kabels- en leidingen, inzameling huis-en bedrijfsafval, beheer milieustraten en overslagstation, gemeentelijke transporten en afvalverwerking en straatreiniging.

Markten

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Bij de harmonisatie van markt- en standplaatsregelgeving is het in stand houden van de markten in Oosthuizen, Edam en Volendam een belangrijk uitgangspunt.

Nadere toelichting

Markten zijn belangrijke ontmoetingsplekken die in sociaal en economisch opzicht behouden moeten worden. Over het aanzicht van de markt in Volendam zijn veel negatieve signalen geweest. Mede in relatie tot de herinrichting van het Europaplein behoort een heroverweging tot de mogelijkheden.

Wat willen we bereiken?

1. Versterken van sociale waarde en economische wisselwerking tussen markt en middenstand.
2. Verbetering van de markt Volendam in relatie tot de herinrichting van het Europaplein.

Wat gaan we daarvoor doen?

Markten	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Verbeteren aanzicht en beleving van de markt in Volendam	X			

Wat mag het kosten?

Het budget maakt integraal onderdeel uit van de begroting. Er worden vooralsnog geen aanvullende middelen aangevraagd in relatie tot de herinrichting van het Europaplein.

Openbaar vervoer

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De gemeente zet zich in voor behoud van goed en zo direct mogelijk busvervoer van/naar Amsterdam Centraal Station.

Nadere toelichting

Programmaplan activiteiten voltooid.

Wat willen we bereiken?

Niet van toepassing.

Wat gaan we daarvoor doen?

Openbaar vervoer	2019	2020	2021	2022

Wat mag het kosten?

Niet van toepassing.

Verkeersveiligheid

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De veiligheid in het verkeer is natuurlijk belangrijk. Extra aandacht zal er zijn voor veilige voetgangersoversteekplaatsen en (school)fietsroutes. De voorrangsregeling voor fietsers op rotondes krijgt momenteel landelijk aandacht. Deze discussie wordt afgewacht. Daarna zal op basis van de uitkomsten worden overwogen of aanpassingen wenselijk en/of nodig zijn.

De drukte op de Julianaweg ter hoogte van BP-station Molenaar en het dichtstbijzijnde stoplicht kan leiden tot onveiligheid. Het oplossen daarvan heeft prioriteit.

Verkeersveiligheid geldt ook voor de woonerven en de lintbebouwing van de dorpen in de Zeevang. Daar waar dat nodig en mogelijk is worden snelheid belemmerende maatregelen genomen om zo vooral de verkeersveiligheid te verbeteren voor de kwetsbare groep van verkeersdeelnemers.

Nadere toelichting

Het Verkeersplan 2018-2023, met alle bijbehorende maatregelen, is 28 juni 2018 vastgesteld.

Vanwege een steeds slechtere doorstroming op de N235 en N247, omdat de maximale capaciteit bereikt werd, hebben de provincie Noord-Holland en de Stadsregio Amsterdam (nu Vervoersregio Amsterdam) in 2009 het initiatief genomen tot een verkenningsstudie voor het verbeteren van de veiligheid en doorstroming op de N235 en N247 voor de fiets, het openbaar vervoer en autoverkeer. Deze verkenningsstudie heeft geleid tot het project Bereikbaarheid Waterland waaraan naast de provincie Noord-Holland en de Stadsregio Amsterdam ook de gemeenten Amsterdam, Purmerend, Waterland en Edam-Volendam deelnemen.
In het kader van het project Bereikbaarheid Waterland zijn maatregelen aan de orde aan de noordkant van de N247. Hiervoor is bij vaststelling van de begroting 2018 een bijdrage van € 100.000 beschikbaar gesteld.

Wat willen we bereiken?

1. Verbetering verkeersveiligheid.
2. Bewustwording (on)wenselijke gedrag.
3. Adequate handhaving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeersveiligheid	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Uitvoeren Verkeersplan 2018-2023	X	X	X	X
Rouleren smileys (max. snelheid) en bewustwordingscampagnes	X	X	X	X
Bijdrage bereikbaarheid Waterland	X			
Fietsvoorziening Bootslot	X			

Wat mag het kosten?

In de bijlage Investeringen zijn diverse bedragen opgenomen, waarmee maatregelen worden gerealiseerd die de verkeersveiligheid bevorderen. Naast de investeringen uit het Verkeersplan 2018 – 2023 zijn er nog andere activiteiten ten behoeve van goede en veilige verkeersafwikkeling. In 2019 zullen de volgende maatregelen/ projecten aangepakt worden:

- Verbeteren fietsvoorziening Bootslot
- Groot onderhoud en reconstructie Julianaweg
- Realisatie 3e ontsluitingsweg
- Infrastructurele maatregelen overige wegennet in relatie tot de 3e ontsluiting
- Verbetering zichtbaarheid voetgangersoversteekplaatsen op hoofdwegen

Parkeren

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Het is een gegeven dat in de centra (te) weinig ruimte is voor parkeren. De ambitie is om alternatieve parkeerruimte voor toeristisch bezoek te realiseren aan de randen, op loopafstand van de centra. Dit leidt tot aan aantal uitgangspunten en plannen voor het parkeerbeleid. Gezien de uitstekende busverbinding naar het CS Amsterdam, en de toenemende betekenis van het openbaar vervoerknooppunt Edam, zijn P+R terreinen bij het busstation van Edam en te ontwikkelen terrein van het Kraaiennest te Oosthuizen noodzakelijk.

Tot betaald parkeren voor bussen op de parkeerplaats Parallelweg is reeds besloten. In de verdere openbare ruimte wordt in beginsel geen betaald parkeren ingevoerd, zeker niet voor eigen inwoners.

Het parkeerbeleid zal in de komende periode tegen het licht worden gehouden. Daarbij zal onder meer worden gekeken naar een herijking van de blauwe zones, de ontwikkeling van parkeerdruk, het creëren van extra parkeerruimte, dat parkeerplaatsen geen aanzuigende werking moeten hebben op onnodig zoekverkeer, het faciliteren van oplaadpalen voor elektrisch vervoer in de openbare ruimte en een evaluatie van het Parkeerfonds. Ook het faciliteren van fiets-parkeren moet meer aandacht krijgen.

Nadere toelichting

Juli 2018 is de Noord-Zuidlijn gaan rijden. Dit heeft gevolgen voor het openbaar vervoer van en naar Amsterdam. Het busstation Edam heeft hierdoor een belangrijke regionale functie gekregen. De aanleg van een P&R bij het busstation is daardoor gewenst. Tevens neemt de druk van toeristisch parkeren van zowel bussen als auto's bij Edam toe. Parkeervoorzieningen hiervoor zijn gewenst. Dit kan gecombineerd worden met de P&R voorziening bij het busstation Edam.
Naast het realiseren van parkeervoorzieningen voor auto's en bussen zullen ook de parkeervoorzieningen voor fietsen bij het busstation Edam geoptimaliseerd worden en zullen door de hele gemeente op drukke bushaltes de stallingsmogelijkheden voor fietsen uitgebreid worden.

Wat willen we bereiken?

1. Minder overlast busverkeer/parkeren.
2. Bijdrage aan meer parkeerplaatsen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Parkeren	2019	2020	2021	2022
Voorbereiding en realisatie bus parkeerplaatsen in Edam	X			
Parkeerbehoefte meewegen bij herinrichtingsplannen	X	X	X	X
Periodieke parkeerdrukmetingen		X		X
Uitbreiden van fietsenstallingen bij hotspots	X			

Wat mag het kosten?

De kosten voor dit onderdeel maken onderdeel uit van de begroting. Er zijn geen aanvullende middelen geraamd.

Milieustraten

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

De milieustraat in Oosthuizen blijft behouden.

Nadere toelichting

De herinrichting van het gemeentelijk afval-inzamelstation aan de Julianaweg 137 is in 2017 gerealiseerd. Een grondige herindeling en verbetering van de toegangsvoorzieningen was nodig vanwege de autonome groei van de gemeente, veranderde wetgeving, een toename van afvalscheiding en achterstallig onderhoud aan de toegangsvoorzieningen.
Het gemeentelijk inzamelstation langs de Hoornse Jaagweg 2a in Oosthuizen zal in zijn huidige vorm blijven bestaan. De bestaande dienstverlening blijft gehandhaafd.

Wat willen we bereiken?

Het in stand houden van goed werkende milieustraten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Milieustraten	2019	2020	2021	2022

Wat mag het kosten?

De lasten maken onderdeel uit van de begroting. Er zijn geen aanvullende middelen geraamd.

Ondergrondse afvalcontainers

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Om zwerfafval tegen te gaan en mogelijk te maken dat burgers hun afval kwijt kunnen wanneer ze dat willen, zal de aanleg van ondergrondse afvalcontainers worden geïntensiveerd en zullen bestaande ondergrondse afvalcontainers door alle inwoners te gebruiken zijn. Om zwerfvuil en verloedering te voorkomen zal er aandacht zijn voor het tijdig legen van ondergrondse afvalcontainers, zeker ook rond de feestdagen.
Communicatie hieromtrent richting gebruikers zal worden geoptimaliseerd.

Nadere toelichting

Het beleidsplan afvalbeheer is aangenomen in december 2016, met daarin de volgende doelen:

- Het afvalbeleid van de twee voormalige gemeenten te harmoniseren volgens de Wet arhi in 2018 (inmiddels gerealiseerd);
- Het afvalbeleid aan te laten sluiten bij de landelijk doelstelling van het VANG-beleid. VANG staat voor het overheidsbeleid onder de naam Van Afval Naar Grondstof. Het VANG-beleid heeft de doelstelling om de circulaire economie te bevorderen. Gemeenten dienen daartoe, in 2020, 75% van het huishoudelijk afval te hergebruiken. Dit komt neer op een doelstelling van gemiddeld 100 kilo restafval, inclusief grof restafval, per inwoner per jaar;
- Het versneld aanleggen, waar dat mogelijk is, van ondergrondse voorzieningen met volmeldingssysteem binnen een planperiode van 5 jaar;
- Het toepassen van een toegangscontrole bij het inwerpen van restafval bij nieuwe en bestaande ondergrondse restafvalcontainers. Hierdoor kunnen bedrijven niet meer hun restafval als huishoudelijk afval aanbieden;
- Toepassen van rolcontainers in de buitengebieden (inmiddels gerealiseerd)
- Om het gft-afval inzamelen te bevorderen inwoners stimuleren om keukenafval (etensresten) te verzamelen in keukenemmers met biologisch afbreekbare zakjes.

Wat willen we bereiken?

1. Minder (zwerf)afval op straat.
2. Maatwerk in afvalinzameling.
3. Optimalisatie afvalscheiding tegen een zo laag mogelijke tarief.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondergrondse afvalcontainers	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Uitrol ondergrondse afvalcontainers	X	X	X	
Invoeren textiel inzamelen	X			
Afval bewustwording bij scholen	X			

Wat mag het kosten?

De lasten voor ondergronds containeriseren zijn opgenomen in de begroting. Geconstateerd is dat de daling van de stortkosten als gevolg van het ondergronds containeriseren ten onrechte al volledig met ingang van 2017 is ingeboekt. Deze daling wordt echter pas na 2022 volledig gerealiseerd. Daarnaast is een aanvullende verhoging van de stortkosten nodig, waarvan voorgesteld wordt die te dekken uit een verhoging van het tarief van de afvalstoffenheffing. Zie voor een toelichting op deze voorstellen het onderdeel Financiën.

Schoon en verzorgd in groen en grijs

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Daar waar achterstand is in het onderhoud van de openbare ruimte willen we dit verder inlopen. Bij herinrichtingen worden knelpunten met bijvoorbeeld de veiligheid, doorstroming en parkeercapaciteit zoveel mogelijk meegenomen. Diverse meerjarige onderhoudsplannen worden adequaat en duurzaam uitgevoerd. De groenvoorziening zal op een acceptabel niveau gebracht worden waar het gaat om het onderhoud.

Nadere toelichting

In december 2017 is het raadsvoorstel over de Visie op de openbare ruimte en het daarmee samenhangende handboek inrichting openbare ruimte (HIOR) vastgesteld. De gehele openbare ruimte, de bestrating, het groen, het meubilair (banken, lantaarnpalen, verkeersborden, palen, fietsenrekken etc.) zal vanuit één visie en op basis van het handboek inrichting openbare ruimte worden ingericht.

Vanaf 2017 wordt continue aandacht geschonken aan het actualiseren van de onderhoudsplannen omtrent wegen, bruggen, riolering en groen.

Wat willen we bereiken?

Een schoon en verzorgd straatbeeld in samenwerking met de wijk en wijkbeheer.

Wat gaan we daarvoor doen?

Schoon en verzorgd in groen en grijs	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Jaarlijks actualiseren beheers- en uitvoeringsplannen	X	X	X	X
Inventarisatie Project opschoning bebording (voorheen activiteiten verkeersveiligheid)	X			

Wat mag het kosten?

Voor dit onderdeel zijn aanvullende middelen geraamd in de begroting. Voor het laten inventariseren en opschonen van het bordenbestand is een bedrag van € 25.000 voor een periode van 4 jaren opgenomen in de begroting.

Daarnaast zijn extra middelen opgenomen vanwege de financiële gevolgen van de op te stellen beheerplannen. In 2018 en 2019 zijn/worden beheerplannen voor bruggen, wegen, groen en havens geactualiseerd en ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad. Hoewel de financiële consequenties nog niet volledig bekend zijn, is het de verwachting dat extra middelen nodig zijn om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op niveau te brengen en te houden. Hierop vooruitlopend wordt reeds € 500.000 structureel geraamd. Zie ook het onderdeel Financiën voor een nadere toelichting.

Snel internet

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Het ontbreken van snel internet is niet meer van deze tijd. De aanleg van glasvezel, ook in het buitengebied zoals de Purmer wordt actief ondersteund. Het kabelnetwerk zal up-to-date gehouden worden zolang het gemeentelijk eigendom is.

Nadere toelichting

In 2018 zal door marktpartijen worden begonnen met de aanleg van glasvezelkabel in het buiten gebied van de voormalige gemeente Zeevang.

Afhankelijk van de uitkomsten van de heroverweging ten aanzien van de toekomst CAI worden activiteiten voorzien conform het in maart 2017 vastgesteld onderhoudsplan 2017-2021. Hiermee voldoet ons eigen netwerk aan de toekomstige internet vereisten.

Wat willen we bereiken?

Een betere digitale infrastructuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

Snel internet	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**

Wat mag het kosten?

De lasten maken onderdeel uit van de begroting. Er zijn geen aanvullende middelen geraamd.

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
Programma 4 Ruimtelijk Beheer		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
4.01	Wegen, paden, pleinen en parkeerbeleid	-2.735	-3.161	-3.645	-4.014	-4.062	-4.037
4.02	Openbare verlichting	-322	-407	-496	-583	-669	-755
4.03	Straatreiniging	-504	-587	-661	-672	-680	-683
4.04	Gladheidsbestrijding	-36	-50	-60	-72	-74	-78
4.05	Bruggen	-268	-311	-384	-387	-415	-412
4.06	Verkeer	-514	-397	-508	-569	-579	-599
4.07	Havens	-306	-269	-283	-269	-273	-274
4.08	Waterhuishouding	-902	-884	-1.104	-902	-830	-821
4.09	Markten en standplaatsen	-44	-63	-72	-73	-74	-74
4.10	Centrale Antenne Installatie	-752	-819	-866	-866	-904	-912
4.11	Groenvoorzieningen	-2.469	-2.847	-2.896	-2.960	-2.834	-2.925
4.12	Kermissen en volksfeesten	-119	-150	-152	-154	-156	-159
4.13	Afvalstoffen	-3.530	-3.597	-3.755	-3.767	-3.732	-3.711
4.14	Riolering	-1.927	-4.653	-5.515	-5.853	-6.188	-6.313
	Totaal Lasten	-14.428	-18.195	-20.396	-21.142	-21.470	-21.754
4.01	Wegen, paden, pleinen en parkeerbeleid	145	88	89	90	91	91
4.02	Openbare verlichting	17	25	25	25	25	25
4.03	Straatreiniging	99	50	50	50	50	50
4.04	Gladheidsbestrijding	4	6	6	6	6	6
4.05	Bruggen	9	15	15	15	15	15
4.06	Verkeer	5	16	16	16	16	16
4.07	Havens	157	148	152	152	152	152
4.09	Markten en standplaatsen	120	116	118	119	120	120
4.10	Centrale Antenne Installatie	1.634	1.625	1.674	1.698	1.718	1.718
4.11	Groenvoorzieningen	0	168	168	153	141	141
4.12	Kermissen en volksfeesten	218	220	220	221	221	221
4.13	Afvalstoffen	4.011	4.185	4.403	4.552	4.665	4.751
4.14	Riolering	3.090	6.268	7.372	7.667	7.981	8.064
	Totaal Baten	9.509	12.930	14.307	14.762	15.199	15.369
	Totaal vóór mutaties reserves	-4.919	-5.265	-6.089	-6.379	-6.271	-6.385
	Toevoeging reserves	0	-2.819	-1.851	-1.551	-861	-861
	Onttrekking reserves	0	2.315	2.035	2.341	2.055	2.037
	Totaal na mutaties reserves	-4.919	-5.769	-5.905	-5.589	-5.077	-5.209

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Opschoning verkeersbebording	-25	-25	-25	-25	a
Gevolgen Gladheidbeleidsplan 2018-2023	-3	-6	-6	-6	a
Gevolgen actualiseren beleidsplannen ruimtelijk beheer	-500	-500	-500	-500	c
Extra last storten afvalstoffen vanwege optimistische prognose	-223	-161	-98	-48	a
Extra stortkosten afvalstoffen te dekken uit 2,65% tariefstijging	0	0	0	0	a
Gevolgen gladheidsbeleidsplan	-3	-10	-10	-10	

Opschoning verkeersbebording
De verkeersborden in de gemeente Edam-Volendam zijn nu niet in kaart gebracht. Er is geen overzicht waar welke borden staan. Het is van belang de borden te inventariseren om inzichtelijk te krijgen welke borden aan vervanging toe zijn. Bovendien zijn in de loop der jaren steeds borden bijgeplaatst. Het is wenselijk de huidige bebording te toetsen op verkeerskundige juistheid, plaatsing en kwaliteitsniveau. Per wijk zal worden geïnventariseerd en vervolgens een analyse worden gemaakt. Vervolgens kan worden gesaneerd en waar nodig worden bijgeplaatst.

Gevolgen Gladheidbeleidsplan 2018-2023
De raad is in september 2018 akkoord gegaan met gladheidsbeleidsplan. De financiële gevolgen van dit plan zijn in deze begroting meegenomen. Het betreft de eenmalige investering in een gladheidmeldsysteem, nieuw materieel met GPS-aansturing en opleiding van personeel. De jaarlijks terugkerende kosten betreffen de kapitaallasten van de investering, het onderhoud van het nieuwe materieel en de kosten voor het nieuwe gladheidmeldsysteem.

Gevolgen actualiseren beleidsplannen ruimtelijk beheer
In 2018 worden beleids- en beheersplannen voor bruggen, wegen, groen en havens opgesteld. De financiële gevolgen van deze plannen zijn nog niet bekend, omdat deze afhankelijk zijn van de keuzen die de gemeenteraad moet maken ten aanzien van het gewenste onderhoudsniveau. Als stelpost is een bedrag van € 500.000 opgenomen.

Extra last storten afvalstoffen vanwege optimistische prognose
In de raadsvergadering van 15 december 2016 is het Beleidsplan afvalbeheer 2017-2021 vastgesteld.Het hierin genoemde financieel voordeel dat behaald zou worden op de stortkosten is per abuis direct vertaald in de begroting en meerjarenraming. De lagere stortkosten als gevolg van het ondergronds containerisering worden echter na het jaar 2022 behaald middels een ingroeimodel. Middels de gepresenteerde verhoging van de stortkosten wordt dit gecorrigeerd.

Extra stortkosten afvalstoffen te dekken uit 2,65% tariefstijging
Naast de correctie van stortkosten vanwege de optimistische prognose rondom het ondergronds containeriseren, is een aanvullende verhoging noodzakelijk. De lasten voor het storten van afvalstoffen blijken structureel te laag geraamd in de huidige begroting. De stortkosten moeten met € 95.000 naar boven bijgesteld te worden doordat diverse (prijs)ontwikkelingen in het verleden niet goed vertaald zijn naar de begroting. Wij stellen voor deze verhoging van de stortkosten te dekken uit verhoging van het tarief. Het tarief stijgt hiermee met 2,65% in aanvulling op de reguliere stijging van 1,5%. Daarmee wordt dit deel van de verhoging van de stortkosten gedekt en is deze budgettair neutraal.

Gevolgen gladheidsbeleidsplan
De raad is in september 2018 akkoord gegaan met het gladheidsbestrijdingsplan. de financiële gevolgen van dit plan zijn in deze begroting meegenomen. Het betreft de eenmalige investering in een gladheidsmeldsysteem, nieuw materieel met GPS aansturing en opleiding van personeel. De jaarlijks terugkerende kosten betreffen de kapitaallasten van de investering, het onderhoud van het nieuwe materieel en de kosten voor het nieuwe gladheidsmeldsysteem

Investeringen

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Meerkosten revitaliseren Julianaweg	0	-11	-193	-193	c

Meerkosten revitaliseren Julianaweg

In de begroting is een budget gereserveerd voor grootschalig onderhoud aan de Julianaweg. Uit verschillende onderzoeken is echter naar voren gekomen dat de Julianaweg gereconstrueerd moet worden om niet alleen de doorstroming te verbeteren, maar ook om de veiligheid van de fietsers te kunnen garanderen door de aanleg van bijvoorbeeld vrijliggende fietspaden en de ontsluiting van de aansluitende wegen en woonwijken te optimaliseren door het mogelijk aanleggen van rotondes, ovotondes en rechtsaf stroken. Hiervoor is aanvullend investeringsbudget van € 3.500.000 opgenomen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2015	VeiligheidNL	7	Nederland	8
Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.						
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met fietser	%	2015	VeiligheidNL	8	Nederland	9
Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen						

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Ruimtelijk Beheer

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.
De beleidsstukken behorende bij dit programma vindt u onder de koppen:

- Parkeren
- Verkeer
- Visies

Verbonden partijen

Algemeen

Overzicht verbonden partijen

Vervoerregio Amsterdam
N.V. HVC
Regionale samenwerking waterketen Zaanstreek-Waterland

Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving

Algemeen

Wij willen inwoners van onze gemeente – jong en oud – optimale omstandigheden bieden waarbinnen zij zich kunnen ontwikkelen tot en kunnen leven als gezonde, zelfredzame en betrokken(mede)inwoners. Goede mogelijkheden voor een positieve vrije-tijds-besteding in de vorm van een gevarieerd sportief en cultureel aanbod zijn daarbij een belangrijke pijler, naast een actieve, brede inzet voor onze jeugdige, volwassen en oudere inwoners. Onze ambitie is een inclusieve gemeenschap te zijn, zodat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, zich ontplooien en hun talenten ontwikkelen en zichzelf kunnen redden, waar nodig met advies en steun en hun eigen netwerk.

Hiertoe zullen we de inwoners goed informeren en adviseren over alle mogelijkheden en hen ook faciliteren om zelf initiatieven te nemen. Door een intensief samenspel van inwoners, vrijwilligers en professionals willen wij ons voorzieningenniveau optimaal laten aansluiten op de vragen en behoeften van inwoners en wendbaar zijn, zodat wij op de initiatieven die zij zelf willen ondernemen kunnen inspelen.

Van decentralisatie en transitie naar transformatie

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Komende tijd zal vooral ingezet worden op de zogenaamde transformatie. Het slimmer inzetten van de schaarse middelen of het realiseren van een beter resultaat met dezelfde financiële middelen. Verbindingen zowel in- als extern zullen moeten worden uitgebreid en geïntensiveerd.

Uitgangspunt is dat de uitvoering moet gebeuren met het geld dat er voor ontvangen wordt, maar ook niet minder dan dat. Daarom zullen mogelijke overschotten hiervan, voor zover nodig, bij de jaarrekening toegevoegd worden aan de bestemde reserve Sociaal Domein, waaruit mogelijke latere tekorten dan ook weer aangevuld kunnen worden. Het huidige zorgfonds zal hierin opgaan en als eerste buffer gelden.

Het langer thuis blijven wonen moet goed gefaciliteerd worden maar ook moet gezorgd worden voor voldoende plekken als dat niet meer kan. Ingezet wordt dan ook op een woon-zorgvoorziening in de Broeckgouw, ver/nieuwbouw van de Meermin, herontwikkeling Maria Goretti, behoud Notaris en de Seevanck en het ondersteunen van wooninitiatieven vanuit de bevolking. Voor de kom Edam zal de problematiek op gebied van woonzorg met voortvarendheid worden opgepakt.

Nadere toelichting

De transformatie zal vooral vorm krijgen in de verbinding tussen de verschillende beleidsvelden waarbij we ons niet beperken tot jeugd, WMO en participatie. Bijvoorbeeld ook cultuur en sport spelen een belangrijke rol, maar ook veiligheid, omgevingsvisie en dergelijke kunnen een rol spelen. Dit sluit aan op de bredere organisatieontwikkeling.

Het project toegang zorgt ervoor dat ongeacht waar de hulpvraag van de inwoner binnenkomt (BSL, CJG, WSP) de cliënt op dezelfde integrale wijze wordt geholpen. Schotten tussen Wmo, jeugd en participatie verdwijnen. Onderdeel van het project toegang: innovatie/werkprocessen, digitalisering, training en ontwikkelbehoefte van de betrokken medewerkers. De positie van de kwetsbare burger nog meer versterkt door eerdere inzet of extra inzet van informele zorg (o.a. mantelzorg). Het streven is hierbij het accent van curatief naar preventief te verleggen. Met voortdurende monitoring en de jaarlijkse cliënttevredenheidsonderzoeken wordt de kwaliteit van de zorg in de gaten gehouden. Inzet van domotica wordt vanuit een provinciale subsidie gestimuleerd.

Daar waar ouderen problemen ondervinden met de ‘digitale’ aanpak worden vrijwilligers ingezet om hen te ondersteunen. Ook wordt ingezet op versterking van het vrijwilligerswerk als preventief instrument om mensen langer thuis te kunnen laten blijven wonen en meedoen in de samenleving, onder andere door eenzaamheidsbestrijding. Evenals aandacht voor schuldhulpverlening: nog te vaak wordt vanuit het BSL geconstateerd dat dit een katalysator is voor problemen over meerdere domeinen (jeugd, wmo, wonen, etc.). Ook de ervaringen van het Geldloket zullen hierin worden meegenomen.

Extra inzet i.v.m. eenzaamheid. Het Rijk zet in op het jaarlijks bezoeken van bewoners vanaf 75 jaar, waarbij onderzocht zal worden naar een passende lokale vertaling. Ook wil het Rijk extra inzet op respijtzorg (voor mantelzorgers). Onderzocht wordt of het voorstel van Mezzo (kennisinstituut voor mantelzorg) om een coördinator (of kwartiermaker o.i.d.) respijtzorg in te zetten zinvol is.

In de Nota jeugd zijn ambities van twee programmalijnen opgenomen, te weten

- Gezond en veilig: waarin gestreefd wordt dat alle jeugdigen de best mogelijke gezondheid hebben en dat zij beschermd worden tegen alle vormen van mishandeling, verwaarlozing en misbruik.
- Kansrijk en samen: jeugdigen hebben de mogelijkheid om te ontdekken waar hun talent ligt en de kans deze te ontwikkelen. Daarnaast hebben zij de mogelijkheid om hun mening te geven en instrumenten om hun mening te kunnen vormen.

Bij de aanbestedingen Jeugd en Wmo worden eisen aan kwaliteit en toezicht meegenomen. Ook heeft de gemeente een privacy protocol voor burgers die zich melden bij het Breed Sociaal Loket.

Wat willen we bereiken?

Een betere verbinding en samenwerking tussen formele en informele zorg, waarbij beter en meer gebruik kan worden gemaakt van voorliggende voorzieningen. Dit is in lijn met de vastgestelde koepelnota. De monitor levert een beter inzicht, kwantitatief en kwalitatief, voor de raad over de stand van zaken in het Sociaal Domein.

Ondersteuning op maat wordt geleverd, zodat mensen met het versterken van hun sociale netwerk langer deel kunnen nemen aan de samenleving en daarbij bijvoorbeeld langer thuis kunnen blijven wonen, waarbij hun kwaliteit van leven zo hoog mogelijk is.
Het gaat hierbij om:

- Het versterken van hun sociale netwerk;
- Gezond en veilig opgroeien
- Werken naar vermogen
- Goede toegang voorzieningen
- Zorg op maat
- Toeleiding naar zorg
- Versterking eigen kracht
- Betere koppeling formele en informele zorg

Wat gaan we daarvoor doen?

Van decentralisatie en transitie naar transformatie	2019	2020	2021	2022
Integreren formele en informele zorg	X			
Het uitbrengen van een kwartaalmonitor sociaal domein	X	X	X	X
Uitvoering geven aan Project Toegang	X	X	X	X
Uitvoering geven Nota schuldhulpverlening	X	X	X	X
Uitvoering geven aan Nota jeugd / Wmo	X	X	X	X
Versterken voorliggend veld	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in deze meerjarenbegroting. Er zijn geen aanvullende middelen aangevraagd voor dit onderdeel.

Statushouders

Portefeuillehouder: Albert Koning, Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Het college blijft zoveel als mogelijk voldoen aan de taakstelling. Voor een AZC in onze gemeente wordt niet geopteerd. Vluchtelingen en statushouders dienen evenredig te worden verdeeld over alle kernen binnen onze gemeente om concentratie met eventuele nadelige gevolgen te voorkomen. Toewijzing, hulpverlening en ondersteuning dient goed gemonitord te worden op rechtvaardigheid en doelmatigheid. Als vluchtelingen eenmaal wonen moet periodiek gemonitord worden of het allemaal goed gaat en zij zich aanpassen in hun leefomgeving.

Nadere toelichting

Extra inzet zal worden gepleegd op het behalen van de taakstelling van statushouders. Er worden geen overige Programmaplan activiteiten meer benoemd, omdat dit voortaan als een reguliere taak wordt beschouwd.

Wat willen we bereiken?

1. Het concrete resultaat van deze aanpak is dat er voldaan wordt aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders.
2. Als gevolg van het groter aantal statushouders in onze gemeente wordt breed ingezet op scholing, participatie, gezondheidszorg en sociaal cultureel werk en vluchtelingenwerk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Statushouders	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Voldoen aan taakstelling	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de meerjaren begroting.

Stichting Werkplus

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Vanaf 1 januari 2018 is de Gemeenschappelijke Regeling BaanStede beëindigd en zijn de nieuwe medewerkers uit onze gemeente welkom geheten bij de nieuw opgerichte stichting Werkplus van onze gemeente. Het doel van het zelf uitvoeren van de Wsw is vooral gelegen in het stimuleren van een inclusieve samenleving. Een samenleving waarbij mensen naar hun mogelijkheden meedoen in de maatschappij. Wij kiezen er voor om - indien mogelijk en passend - mensen te detacheren bij reguliere werkgevers of bij social firms. Bij deze firms worden werkzaamheden verricht voor reguliere bedrijven door mensen vanuit zowel de Participatiewet als de (voormalige) Wsw. Ook zijn wij aan het onderzoeken of er beschutte werkplekken gecreëerd kunnen worden bij bijvoorbeeld zorg- of welzijnsinstellingen in onze gemeente. Het streven is dat de mensen die afhankelijk zijn van een beschutte werkplek meer keuzemogelijkheden krijgen en daardoor meer deel uit gaan maken van de maatschappij.

Nadere toelichting

Het project Werkplus bestond uit twee trajecten: a) de liquidatie van de GR Baanstede en
b) het organiseren van het zelf uitvoeren van de Wsw.

De GR Baanstede is per 1 januari 2018 opgeheven. In november 2017 is een collegebesluit genomen over de verwachtte liquidatie kosten en inmiddels heeft dee definitieve afrekening van de liquidatiekosten door de vereveningscommissie liquidatie Baanstede plaats gevonden.

Het tweede traject binnen het project Werkplus is het organiseren van het zelf uitvoeren van de Wsw. In de collegevergadering van 19 december 2017 is besloten de stichting Werkplus aan te wijzen als rechtspersoon voor de uitvoering van de Wsw. De gemeente Edam-Volendam heeft hiertoe per 1 januari 2018 de stichting Werkplus opgericht. Middels deze stichting wordt de Wsw nu dus zelf uitgevoerd. Ook betekent dit een invoering van een werkwijze die blijvend ingezet kan worden voor de meest kwetsbare mensen uit de PW (mensen uit de categorie Nieuw Beschut en uit het doelgroepenregister).Vanaf 1 april ’18 is dit project opgeleverd en geïmplementeerd in de lijnorganisatie.

Voor de Stichting Werkplus geldt 2018 als een overgangsjaar. In dit jaar zal er relatief gezien nog veel capaciteit nodig zijn van de jobcoaches voor het (her)plaatsen van een aantal Wsw’ers naar een meer geschikte werkplek en van de overige medewerkers in de backoffice voor een goede implementatie in de lijnorganisatie.

Wat willen we bereiken?

Eén van de voordelen van het zelf uitvoeren van de Wsw is de mogelijkheid tot gemeentelijke sturing, in het bijzonder door het creëren van meer werkplekken en opleidingen. De gemeente stimuleert een inclusieve samenleving, waarbij mensen naar hun mogelijkheden meedoen in de maatschappij. Dit betekent dat we de ambitie hebben om de komende periode het aantal werkplekken uit te breiden, en te gaan voorzien in opleidingen die de arbeidskansen van zowel Wsw-medewerkers als mensen uit de Participatiewet duurzaam kunnen vergroten.

In 2019 zal de eerste evaluatie worden opgeleverd, waarin gekeken zal worden naar de resultaten. Daarbij wordt de ingezette incidentele formatie worden beoordeeld worden met het oog op het structureel maken ervan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Stichting Werkplus	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Doorontwikkeling Werkplus in relatie tot participatiewet	X	X		
Evaluatie Stichting Werkplus	X			

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteit zijn verwerkt in deze begroting. Uitgangspunt is dat de stichting alle kosten en baten zelfstandig draagt en de gemeente het tekort in de stichting aanvult via een bijdrage.

Werkgeversservicepunt

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Dit servicepunt blijft als netwerkorganisatie behouden. Eigen werkconsulenten vinden daar de verbinding met de regio indien nodig. Inzet op werkgeversbenadering voor doelgroepen van de Participatiewet.

Nadere toelichting

Het Werkgeversservicepunt (WSP) is vormgegeven in een netwerkorganisatie. In het WSP werken consulenten van de regiogemeenten, het UWV en (voorheen) Baanstede samen op het terrein van:

- acquisitie: de consulenten stemmen met elkaar af welke bedrijven worden bezocht en delen de vacatures;
- matching: de gevonden vacatures worden samengevoegd met de kandidaten van de verschillende organisaties om de 'beste' match te bewerkstelligen;
- inzet instrumenten: de deelnemende organisaties en gemeenten stemmen de verschillende mogelijkheden op elkaar af waar het gaat om inzet van bijvoorbeeld subsidies en coaching, om regionale concurrentie te voorkomen. Dit overleg vindt wekelijks plaats.

Naast de samenwerking in het WSP begeleidt de consulent werk van de gemeente Edam-Volendam zelfstandig cliënten in het proces naar herintreding en/of maatschappelijke participatie. Samenwerking in regionaal verband verbreedt het werkterrein en levert naast vacatures ook kandidaten op voor functies die wij niet kunnen vervullen vanuit ons eigen bestand.

Voor de lokale ondersteuning bij (arbeids)participatie vanuit het Breed Sociaal Loket wordt een aanpak ontwikkeld waarbij arbeidsmatige dagbesteding, (beschut) werk en vrijwilligerswerk kunnen worden gecombineerd. Centraal hierbij staat de ontwikkeling van de mogelijkheden van de cliënt. Kansen hiervoor worden gezien in de ontwikkeling van een historische scheepswerf en bouwspeelplaats. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om parttime ondernemerschap als re-integratie instrument in te zetten.

Wat willen we bereiken?

Deze aanpak levert op dat het werkgeverservicepunt behouden blijft met verbinding in de regio en een integrale aanpak vanuit het Breed Sociaal Loket. Intensivering van de samenwerking in de regio is gericht op het begeleiden van mensen naar de arbeidsmarkt en het verhogen van de uitstroom.

Wat gaan we daarvoor doen?

Werkgeversservicepunt	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Het formaliseren van regionale afspraken in de samenwerking	X			

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteit zijn integraal opgenomen in deze begroting.

Buitenspelen / Jeugdbouwspeelplaats

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp, Albert Koning

Coalitieakkoord

De kwaliteit van de voorzieningen blijft behouden, zoals het Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG), Club- en Buurthuiswerk (CBW) en sportvoorzieningen. Dit wordt uitgebreid door het realiseren van een bouwspeelplaats waar de jeugd zowel technisch als creatief bezig kan zijn. Hiertoe zal eerst onderzocht worden waar, door wie en in welke vorm dit het best gedaan gaat worden. De activiteiten van het CBW, specifiek binnen het PX-gebouw, verdienen speciale aandacht. Het gemeentelijke jeugdbeleid bepaalt namelijk mede de kaders en mogelijkheden waarop het CBW kan anticiperen in opdracht of in samenwerking met de gemeente.

Aandacht voor de kwaliteit van speelveldjes en speelapparatuur is belangrijk. Veilige, onderhoudsvriendelijke speelveldjes zijn voorwaarde om jeugd te verleiden meer buiten te spelen.

Nadere toelichting

In 2018 gaat een voorstel naar de gemeenteraad over de realisatie en exploitatie van de bouwspeelplaats en over de uitvoering nota speelruimtebeleid.

Wat willen we bereiken?

Het behouden en uitbreiden van voorzieningen voor de jeugd met een verbinding naar participatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Buitenspelen / Jeugdbouwspeelplaats	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Realisatie bouwspeelplaats	X			
Uitvoeren nota speelruimtebeleid	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De exploitatiekosten van de jeugdbouwspeelplaats zijn opgenomen in deze begroting (jaarlijks €90.000). Voor de realisatie van de jeugdbouwspeelplaats wordt een investeringskrediet van € 250.000 aangevraagd. De jaarlijkse lasten hiervan bedragen € 25.000 per jaar vanaf 2020. Tevens worden € 50.000 extra geraamd voor de uitvoering van de nota speelruimtebeleid die in 2018 aan uw raad zal worden voorgelegd. Zie voor een nadere toelichting het onderdeel Financiën van dit programma.

Sport

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Er is een nieuwe sportnota, met aandacht voor kwetsbare doelgroepen waar sport een belangrijk middel is voor het geestelijk en lichamelijk welzijn. Het sportplatform speelt hier een belangrijke rol in. Te realiseren projecten: nieuwe Seinpaal bouwen en verbinden aan Zwembad de Waterdam, bouw nieuwe turnhal in de Broeckgouw, verplaatsen en vernieuwen Steven van Dorpelhal met nieuwe kunstgrasvelden. Dit in overleg met de betrokken verenigingen en het sportplatform. De komende tijd willen we op sportgebied een beheervorm ontwikkelen die duurzaam is en transparantie geeft aan de rol en taken van de belanghebbenden binnen duidelijke financiële kaders en waarbij de rol en de positie van de gemeente vooral een regie voerende is.

FC Volendam alsmede RKAV zijn belangrijk voor de gemeente. De huidige sportlocatie heeft voordelen maar ook nadelen. Toekomstbestendigheid zal vanuit meerdere perspectieven worden bekeken.

Nadere toelichting

De herontwikkeling van de locatie van Maria Goretti is losgekoppeld van de oplevering van de turnhal. De oplevering van de turnhal zal eind 2019 plaatsvinden.

Aan de turnhal en de nieuwe Seinpaal wordt gewerkt: de fysieke bouw van de Seinpaal is gestart (afronding eind 2018) en de voorbereidingen voor de turnhal zijn zodanig ver gevorderd dat oplevering wordt voorzien voor eind 2019. Nu duidelijkheid is over de ontwikkelingen rond de kunstgrasvelden (er is een keuze gemaakt voor het voortaan te gebruiken materiaal), kunnen de plannen voor de Steven van Dorpelhal en het sportcomplex RKAV verder worden opgepakt. Dit zal in samenhang met de discussie over de toekomstige bestemming van het Tase terrein worden opgepakt, en anticiperend op de Omgevingswet.
Voor wat betreft de gemeentelijke sportaccommodaties wordt in 2019 onderzocht in welke vorm deze op een (financieel) duurzame wijze kunnen worden beheerd en geëxploiteerd.

Wat willen we bereiken?

Met de nieuwe Seinpaal en de nieuwe turnhal heeft de gemeente een impuls gegeven aan de topsport en breedtesport.

Wat gaan we daarvoor doen?

Sport	2019	2020	2021	2022
Tussentijdse evaluatie sportnota		X		
Een voorstel maken voor de nieuwe sportnota			X	
Uitvoeren van de sportnota	X	X	X	X
Opening van nieuwe sporthal de Seinpaal	X			
Realisatie nieuwe turnhal	X			
Opening van nieuwe turnhal		X		

Wat mag het kosten?

De lasten voor dit onderdeel maken onderdeel uit van de reguliere begroting. Er worden op onderdelen aanvullende middelen geraamd. Voor beheer en schoonmaak van de Nieuwe Seinpaal wordt aanvullend € 20.000 geraamd. Daarnaast worden enkele investeringen gedaan in sporthallen en de renovatie van het Cruijff Court. Zie voor een nadere toelichting het onderdeel Financiën van dit programma.

De initiële investering voor de turnhal wordt hoger dan geraamd. Dit wordt opgevangen met een hogere (kostendekkende) huursom. De exploitatielasten voor de gemeente pakken hierdoor lager uit.

Subsidies

Portefeuillehouder: Hans Schütt, Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Het subsidiebeleid zal strikt worden toegepast met het oog op financieel- en maatschappelijk effect. Onderkend wordt dat vrijwilligers en instellingen een onmisbare spil vormen voor de leefbaarheid in onze kernen. Met het oog op het financieel- en maatschappelijk effect zal het nieuwe subsidiebeleid in de komende tijd geëvalueerd worden op toegankelijkheid, bewerkelijkheid en toepasbaarheid. Uitgangspunt hierbij is dat in het kader van efficiency en effectiviteit het proces voor zowel de aanvrager als de gemeente zo eenvoudig en doelmatig mogelijk dient te zijn. Daar waar legesverhoging van Omgevingsvergunningen voor vrijwilligers en non-profit instellingen leidt tot een ongewenst maatschappelijk effect zal compensatie in de vorm van subsidie van de activiteit worden bezien.

Nadere toelichting

In 2018 heeft de rekenkamer een uitgebreide QuickScan uitgevoerd inzake realiseren van de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek inzake subsidie. Structureel wordt het subsidiebeleid gemonitord en waar nodig bijgesteld. Om het instrument subsidie effectief en efficiënt in te kunnen zetten, is een regelmatige evaluatie nodig: zijn de uitgangspunten van het subsidiebeleid nog passend, hebben de subsidieregels geleid tot het gewenste effect en sluiten de regels nog aan bij de actuele doelstellingen?

Wat willen we bereiken?

Transparant en rechtmatig subsidiebeleid als instrument om zaken gericht op de leefbaarheid in de samenleving mogelijk te maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Subsidies	2019	2020	2021	2022
Werken met aandachtsfunctionaris, scholen medewerkers, lijn met financiën	X	X	X	X
Doorlopend evalueren van de kaders en inzet van subsidie	X	X	X	X
Vertaalslag aanbevelingen QuickScan	X			

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de meerjaren begroting.

Wonen & Zorg

Portefeuillehouder: Albert Koning, Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

De Woonvisie is gereed. Parallel daaraan zal de Woonzorgvisie worden opgesteld en daar waar mogelijk worden geïntegreerd. Belanghebbende partijen zoals corporaties en zorgaanbieders zullen hierbij worden betrokken. Op basis van deze documenten zal worden bepaald wat wenselijke programma's zijn voor specifieke inbreilocaties zodat op de juiste plaatsen en naar behoefte onder meer eengezinswoningen, seniorenwoningen, zorgwoningen en woningen voor éénpersoonshuishoudens worden gerealiseerd. De urgentie voor woningzoekende senioren in onze hele gemeente, met name in Edam en Oosthuizen is hoog en dient zo snel als mogelijk te worden opgelost.

Er zal een visie op de ouder wordende inwoner worden opgesteld om bij nieuwe ontwikkelingen goed te kunnen anticiperen op de toekomst.

Voor wat betreft de invulling van de aanwezige en toekomstige inbreilocaties in Edam, Volendam en de kernen in Zeevang zal de Woonvisie als leidraad dienen, waarbij huisvesting voor senioren, starters, eengezinswoningen en sociale huur het meest belangrijke zijn.

Het voormalig Cultureel Centrum in Oosthuizen is zeer geschikt als locatie voor nieuw te ontwikkelen senioren - en starters woningen (Koop / huur), gezien de onmiddellijke nabijheid van de voorzieningen in het dorp en de ontwikkeling van een zorgcentrum in het voormalige gemeentehuis conform het visiedocument Raadhuisstraat.

Nadere toelichting

De gemeente staat voor de opgaven om de hoeveelheid nog te bouwen woningen af te stemmen op de behoefte aan wonen met zorg. Ook in de bestaande woningvoorraad ligt hier nog een forse opgave. Zo kunnen mensen langer thuis blijven wonen, en als het niet langer mogelijk is om thuis te blijven wonen, is er een geschikt alternatief.
In de Woonvisie zijn de prognoses van de bevolkingsopbouw meegenomen. De Woonvisie bevat ook de woonzorgcomponent. In 2017 is een locatieonderzoek voor nieuwbouw uitgevoerd. Structureel worden jaarlijks prestatieafspraken gemaakt met de woningbouwcorporaties. Realisatie van het woon-zorgcomplex de Broeckgouw start in 2018.

Wat willen we bereiken?

(Realisatie van) voldoende wooneenheden die aansluiten op de zorgbehoefte.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wonen & Zorg	2019	2020	2021	2022
Realisatie woon-zorgcomplex De Broeckgouw	X			
Uitvoeren nota woonzorgvisie	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

Er worden aanvullende middelen geraamd voor uitvoering van de Nota Woonzorgvisie. Hiervoor is € 45.000 structureel geraamd. Zie voor een nadere toelichting het onderdeel Financiën van dit programma.

Alcoholontmoediging en preventie drugsgebruik

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp, Lieke Sievers

Coalitieakkoord

Dit onderwerp blijft permanente aandacht vragen. Zowel qua handhaving als preventie. Goede voorlichting voor de jeugd en ouders speelt hierin een belangrijke rol. Ook maatschappelijke - en sportinstellingen moeten in staat worden gesteld hierin een alternatief te kunnen bieden en hun rol te pakken. Nu de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente is geworden, is dit des te belangrijker geworden.
In 2018 wordt het programma LEF opgestart, met ondersteuning vanuit wetenschappelijk onderzoek. LEF is een programma geïnspireerd op het IJslandse model voor een gezonde en gelukkige samenleving, waarin overmatig middelengebruik en verslavingen worden voorkomen/bestreden door een brede bottom-up benadering die zijn wortels heeft in onze eigen samenleving.
De impact hiervan is in potentie groot, en zal bij voldoende aansluiting vanuit de bevolking een stevige impact hebben. Daarom is investeren voor de lange termijn belangrijk: het programma verdient een stevige basis en verankering binnen het sociaal domein en onze samenleving, met een passend communicatieprogramma.

Nadere toelichting

Programma LEF is een integraal programma waar beschreven staat hoe het middelengebruik en gokken van minderjarigen kan worden aangepakt, zowel preventief als repressief. Het welzijn van jongeren staat hoog in het vaandel. Wij hebben ons dan ook ten doel gesteld dat jeugd tot 18 jaar oud zo gezond mogelijk kan opgroeien en weerbaar is tegen verleidingen zoals alcohol, drugs, roken en gokken. Een cultuurverandering is noodzakelijk om de huidige trends, ontwikkelingen en gedragingen te doorbreken. Om dit doel te behalen is ingezet op een integrale werkwijze. Sport, cultuur, jeugd, leefstijl, onderwijs en openbare orde en veiligheid trekken samen op om de jeugdigen, ouders en organisaties hierin te ondersteunen en te faciliteren.

Nieuw is de gecombineerde aandacht voor zowel handhaving als preventie. Eind 2018 wordt een nieuw preventie- en handhavingsplan gepresenteerd. Dit betreft ook een wettelijk verplichting.
(Handhaving is ondergebracht in programma 2: Publiek, Veiligheid en Juridische zaken).

Wat willen we bereiken?

1. Ouders en kinderen zijn bewust van de risico's en leren zelfstandig keuzes te maken.
2. Ouders en kinderen weten waar zij hulp kunnen vinden als het nodig is.
3. Een wetenschappelijk onderbouwd preventie- en handhavingsplan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Alcoholontmoeding en preventie drugsgebruik	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Uitvoeren nota Leefstijl	X	X	X	X
Evalueren en opstellen nota Leefstijl				X
Integraal preventie- en handhavingsplan	X	X	X	X
Uitvoeren programma LEF	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de meerjaren begroting.

Onderwijs

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Onderwijs vervult een centrale rol in onze maatschappij. Een leven lang leren en jezelf blijven ontwikkelen zijn tegenwoordig heel gewoon. Dat moet ook, want door onder meer automatisering en robotisering zullen de beroepen van vandaag niet meer de beroepen van morgen zijn. Omdat onderwijs moet voorbereiden op werkzaamheden die nog niet bestaan, is nauwe samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijs en de gemeente noodzakelijk.

Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijk onderwijsaanbod binnen de gemeente, met behoud van kleine scholen in buurten en dorpen. Voor het passend onderwijs, zowel voor beneden- als bovengemiddelde leerlingen is een goede verbinding met het gemeentelijk team een voorwaarde, waarbij schoolmaatschappelijk werk en de leerplichtambtenaren een cruciale rol vervullen. Bewegingsonderwijs is belangrijk, het liefst met vakleerkrachten in het primair onderwijs.

Ook moet het schoolzwemmen zoveel mogelijk in stand gehouden worden; voor de beweging, maar ook vanwege veiligheid in onze waterrijke gemeente.

De realisatie van kind centra die opvang en educatie bieden voor alle kinderen van O tot 12 jaar kunnen een oplossing bieden voor allerlei zaken. Denk aan huisvesting, onderwijsachterstanden, voorkomen van problemen met integratie, preventieve jeugdzorg, krimp van voorzieningen, maar vooral aanpak preventieve jeugdproblematiek en talentontwikkeling van kinderen. Daarbij zal bestaande huisvesting nadrukkelijk in ogenschouw worden genomen. De gemeente zal oneigenlijke concurrentie met commerciële aanbieders niet toestaan.

Nadere toelichting

De regionale werkagenda Passend Onderwijs bevat de onderwerpen Thuiszitters, Zorg voor de Jeugd, Doorgaande Ontwikkellijn, Asielzoekers en verblijfsgerechtigden en aansluiting Onderwijs/arbeidsmarkt (met name leerlingen VSO en PRO). Doel is het bieden van passend onderwijs en hulp voor alle jeugdigen. Voorzieningen die vanuit deze agenda onder andere zijn opgericht zijn de Schakelklas en het Schoolmaatschappelijk werk. Deze voorzieningen worden voor langere termijn ingezet.

De lokale onderwijsagenda is volop in ontwikkeling. In het project Samen Beter wordt de agenda van het onderwijs en de gemeente gezamenlijk vormgegeven. Vooruitlopend hierop kan worden aangegeven dat de onderwerpen Vroeg- en Voorschoolse Educatie, Bewegingsonderwijs, Preventieve activiteiten, Talentontwikkeling, ontwikkeling Integrale Kind Centra, aansluiting Onderwijs/arbeidsmarkt en het optimaliseren van de lokale zorgstructuur een plek op deze agenda gaan krijgen. In dit project zijn alle beleidsvelden in het Sociaal Domein meegenomen.

Wat willen we bereiken?

Passend en bereikbaar onderwijs voor alle jeugdigen van de gemeente met een goede samenwerking tussen scholen en gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijs	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren lokale onderwijsagenda	X	X	X	X
Uitvoeren regionale agenda passend onderwijs	X	X	X	X
Vormgeven Integraal Kind Centrum	X	X		

Wat mag het kosten?

De lasten voor dit onderdeel zijn opgenomen in deze begroting. Er worden geen aanvullende middelen geraamd.

Onderwijshuisvestingsplan

Portefeuillehouder: Albert Koning, Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

In overleg met de schoolbesturen wordt een onderwijshuisvestingsplan gemaakt rekening houdend met de staat van de schoolgebouwen, leerlingenprognoses en gedeelde verantwoordelijkheid voor het bouwen en onderhouden van onderwijshuisvesting. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeente zeggenschap houdt over de grondposities.

Nadere toelichting

In 2016 is het onderzoek naar de mogelijkheid tot doordecentralisatie afgerond. Uit het onderzoek kwam naar voren dat doordecentralisatie van slechts één schoolbestuur ongunstig is voor de flexibiliteit van de onderwijsbegroting van de gemeente Edam-Volendam. De gemeente stelt in 2018 een Integraal Huisvesting Plan (IHP) op met de vijf schoolbesturen. Het IHP komt eind 2018 beschikbaar. Aan de hand van dit plan zullen keuzes worden voorgelegd. Het IHP (strategisch plan) valt samen met het opstellen van een meerjarig onderhoudsplan per school (MJOP) door de schoolbesturen om zodoende de jaarlijkse uitgaven per schoolgebouw transparant te krijgen voor alle partijen. Parallel aan de ontwikkeling van het IHP dienen er voorbereidingen te worden getroffen voor de nieuwbouw van st. Vincentiusschool op de locatie Zuidwester (wegens disfunctionaliteit huidige gebouw) en de vervangende nieuwbouw van de Meester Hayeschool te Beets (de huidige gebruikstaat vereist aanpassing op korte termijn). Direct na de vaststelling van het IHP dient een verdiepend onderzoek naar de scenario's omtrent de Edamse scholen te worden opgestart; de Edamse schoolgebouwen zijn allen 40 jaar of ouder en voldoen niet aan de ambities c.q. normen van het toekomstig IHP.

Wat willen we bereiken?

1. In samenwerking met de schoolbesturen worden verschillende onderwijsvisies en –doelstellingen vertaald naar een gemeenschappelijke visie op onderwijshuisvesting.
2. Het realiseren van schoolgebouwen, die voldoen aan de speerpunten v.w.b. duurzaamheid: energiebesparende maatregelen ((B)ENG) en binnenklimaat ('frisse scholen'). Daarnaast dient een modern schoolgebouw de flexibiliteit te hebben om de 21ste -eeuwse onderwijsontwikkelingen te kunnen faciliteren.
3. De scholen beter integreren in de samenleving: clustering van maatschappelijke activiteiten in schoolgebouwen, rekening houdend met voldoende spreiding (Integraal Kind Centrum, samenwerkingsverband jeugdzorg, etc.)
4. Beter anticiperen op leegstand. Leegstand kost immers geld: minder financiële middelen voor hetzelfde aantal vierkante meters.
5. Financiële transparantie voor alle partijen: Op basis van een IHP en MJOP is bekend voor de gemeente en de schoolbesturen wanneer en hoeveel er moet worden geïnvesteerd in renovatie, verbouwing en/of nieuwbouw.
6. Nieuwbouw van de st. Vincentiusschool (locatie van de huidige Zuidwester), afgestemd op de doelstellingen en afspraken in het nieuwe OHP.
7. Vervangende nieuwbouw Meester Hayeschool te Beets, afgestemd op de doelstellingen en afspraken zoals vastgelegd in het nieuwe IHP.
8. Een concreet (bouw)plan/concrete bouwplannen met betrekking tot de (ver)nieuwbouw/renovatie van de Edamse basisscholen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijshuisvestingsplan	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Vaststellen en effectueren Integraal Huisvestingsplan	X	X	X	X
Uitvoering nieuwbouw Vincentius school	X	X		

Voorbereiding/uitvoering vervangende nieuwbouw Meester Hayeschool Beets	X	X
Onderzoeken en concretiseren mogelijkheden Edamse scholenscenario	X	X

Wat mag het kosten?

Voor dit onderdeel worden extra middelen geraamd in deze begroting. In de loop van 2018 wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd via de gemeenteraad voor de bekostiging van de bouwplannen voor de Vincentiusschool en Meester Hayeschool. Eind 2018 wordt het programma onderwijshuisvesting 2019 vastgesteld waarin de bouwkredieten voor de twee nieuwbouwprojecten zijn opgenomen. De grond van de huidige Vincentiusschool komt vrij te vallen en is na de verhuizing van de leerlingen weer eigendom van de gemeente (2020).

Vooruitlopend op het nieuwe IHP wordt in deze begroting een aanvullend budget van € 150.000 structureel geraamd. Zie voor een nadere toelichting het onderdeel Financiën in dit programma.

Kunst en cultuur

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Kunst en cultuur verrijken de samenleving. Vooral op het gebied van zang en muziek herbergt Edam-Volendam vele talenten. Muziek- en cultuureducatie voor de jeugd is belangrijk en de bibliotheek, muziekschool, CBW, musea en scholen werken daarbij goed samen. Het is dan ook van belang dat initiatieven van onderop voor culturele evenementen worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Onderzocht wordt of het gebruik van locaties voor evenementen geïntensiveerd kan worden. Vrijwilligers en instellingen dienen waar mogelijk gefaciliteerd te worden. Zij zijn een belangrijke spil voor de leefbaarheid van onze kernen. Het proces van vergunningverlening en subsidieaanvragen dient zeker voor non-profit organisaties zo eenvoudig mogelijk te zijn. De verbinding met de activiteiten vanuit de toeristische invalshoek zal meer aandacht krijgen. Het cultuurplatform kan daarin een rol spelen.

Nadere toelichting

Middels het bevorderen van de samenwerking van diverse partijen wordt een goede krachtenbundeling bevorderd. Te denken valt aan samenwerking in programmering, publieksbenadering, bedrijfsvoering en faciliteiten.
Om tot een integraal beleid te komen van sport, cultuur, leefstijl, Wmo en onderwijs is netwerkvorming of andere middelen om samenwerking tussen cultuuraanbieders, partners in het onderwijs, sport, leefstijl en de Wmo te stimuleren en realiseren een voorwaarde. Deze netwerkvorming biedt de ondersteuning in de koppeling van culturele activiteiten aan het sportaanbod voor de jeugd dat zich binnen- en buitenschools afspeelt in onze gemeente. Netwerkvorming speelt ook een belangrijke een rol in de koppeling van het amateurveld aan andere maatschappelijke instellingen en de inzet van kunst en cultuur als middel voor specifieke doelgroepen in het sociale domein. Daarnaast is netwerkvorming noodzakelijk in het amateurcircuit en de erfgoedsector voor het realiseren van de beleidsdoelen op het gebied van toekomstbestendigheid van de sectoren.
De implementatie van de gekozen mogelijkheden uit de cultuurnota zal in 2019 plaatsvinden. Een evaluatie wordt verwacht na afloop van een minimale periode van twee jaar (in 2022). Het bevorderen van de samenwerking van de lokale partijen kan leiden tot innovatieve ideeën, welke kunnen worden ontplooid in gezamenlijke activiteiten, welke de leefbaarheid en sociale cohesie bevorderen.
In 2020 vindt de tweejaarlijkse EuroArt conferentie plaats in Volendam. EuroArt is de federatie van Europese kunstenaarskolonies. De gemeente treedt voor de conferentie op als gastheer en organisator. De voorbereidingen voor dit evenement worden in 2019 gestart.

Wat willen we bereiken?

Door middel van krachtenbundeling, cultuureducatie en talentontwikkeling, en goede faciliteiten en lokale infrastructuur kan het kunst- en cultuurbeleid voor de komende jaren worden geëffectueerd en de beschikbare middelen efficiënter worden verdeeld. Het optimale gebruik van locaties zorgt voor inkomsten en draagt bij aan de aantrekkingskracht en leefbaarheid en het beeld naar buiten van de gemeente.

De inzet van een Cultuurmakelaar draagt in belangrijke mate bij aan de netwerkvorming en realisatie van de doelstellingen van de vijf programmalijnen uit de beleidsnota:

1. Talentontwikkeling van de jeugd
2. Levendige historie
3. Inclusie door kunst
4. Participatie en leefbaarheid
5. Zichtbaarheid en imago

Wat gaan we daarvoor doen?

Kunst en cultuur	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Uitvoeren Cultuurnota	X	X	X	

Evaluatie Cultuurnota			X
Gastheerschap Euro Art	X	X	

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in deze meerjaren begroting. Aanvullende middelen zijn geraamd voor uitvoering van het gastheerschap Euro Art. Hiervoor is € 50.000 geraamd, verdeeld over 2019 en 2020.

Bibliotheken

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp

Coalitieakkoord

Bibliotheken voorzien nog steeds in een belangrijke behoefte. Deze voorziening moet voor iedereen bereikbaar blijven. Blijven innoveren en het behalen van de geformuleerde doelstellingen is daarbij van belang.

Nadere toelichting

Nauwgezet zullen inkomsten en uitgaven op elkaar worden afgestemd waarbij evt. gevolgen in ogenschouw worden genomen. Er worden geen overige Programmaplan activiteiten meer benoemd, omdat dit in vervolg als een going concerntaak wordt beschouwd.

Wat willen we bereiken?

1. Goede en laagdrempelige bereikbaarheid van de fysieke en digitale bibliotheekvoorziening voor alle bewoners en doelgroepen.
2. Het aanbod binnen de vijf functies van het bibliotheekwerk wordt afgestemd op de lokale behoeften van de doelgroepen en burgers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bibliotheken	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Jaarlijkse informatievoorziening door de bibliotheek over activiteiten	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteit zijn verwerkt in de going concern begroting.

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
5.01	WMO/Maatwerk	-3.793	-4.236	-4.216	-4.394	-4.511	-4.548
5.02	Jeugd/Maatwerk	-3.844	-4.716	-4.840	-4.848	-4.859	-4.869
5.03	Jeugd en WMO Algemeen	-4.005	-4.588	-4.208	-4.273	-4.244	-4.232
5.04	Arbeidsmarktinstrumenten	-3.187	-3.170	-3.061	-3.032	-3.049	-3.072
5.05	Nazorg Nieuwjaarsbrand	-293	-312	-304	-302	-300	-299
5.06	Voorzieningen Onderwijshuisvesting	-1.540	-1.472	-1.531	-1.528	-1.526	-1.520
5.07	Onderwijsondersteunende activiteiten	-332	-416	-372	-376	-375	-376
5.08	Voorkoming schooluitval	-118	-165	-172	-174	-177	-179
5.09	Bevordering toegankelijkh onderwijs	-474	-487	-487	-488	-488	-488
5.10	Subsidies sportactiviteiten	-106	-181	-183	-185	-188	-191
5.11	Sportstimulering	-292	-520	-552	-558	-563	-568
5.12	Stadion FC Volendam	-377	-361	-401	-381	-351	-350
5.13	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	-1.094	-1.438	-1.369	-1.404	-1.411	-1.417
5.14	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	-639	-791	-807	-922	-991	-955
5.15	Zwembaden	-790	-951	-800	-838	-805	-813
5.16	Recreatie	-158	-232	-329	-378	-384	-366
5.17	Openbare Bibliotheken	-622	-631	-657	-665	-674	-683
5.18	Kunst en Cultuur	-606	-746	-778	-820	-793	-801
5.19	Kinderopvang/Peuterspeelzalen	-269	-323	-168	-201	-234	-267
5.20	Fraudebestrijding/-preventie	0	-9	-9	-9	-9	-9
5.21	Inkomensvoorziening	-4.916	-4.901	-4.584	-4.594	-4.602	-4.609
5.22	Bijzondere Bijstand	-433	-512	-547	-550	-552	-554
5.23	Minimabeleid	-208	-219	-229	-234	-215	-217
5.24	Verslavingsbeleid	-99	-120	-121	-122	-122	-123
5.25	Gezondheidszorg	-284	-344	-408	-414	-419	-420
5.26	Jeugdgezondheidszorg	-847	-878	-891	-904	-918	-931
5.27	Begraafplaatsen	-491	-210	-232	-236	-240	-241
5.28	Burgerparticipatie	-34	-106	-87	-88	-89	-89
	Totaal Lasten	-29.849	-33.035	-32.343	-32.920	-33.089	-33.186
5.01	WMO/Maatwerk	404	262	353	173	193	193
5.03	Jeugd en WMO Algemeen	610	577	539	542	545	545
5.04	Arbeidsmarktinstrumenten	85	197	235	197	150	150
5.05	Nazorg Nieuwjaarsbrand	170	186	180	182	183	183
5.06	Voorzieningen Onderwijshuisvesting	57	57	56	55	54	54
5.07	Onderwijsondersteunende activiteiten	143	153	175	182	189	194
5.08	Voorkoming schooluitval	33	27	27	27	27	27
5.09	Bevordering toegankelijkh onderwijs	0	0	0	0	0	0
5.11	Sportstimulering	9	0	0	0	0	0
5.12	Stadion FC Volendam	600	607	616	625	635	635
5.13	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	448	425	431	437	444	444
5.14	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	201	215	218	215	213	213
5.15	Zwembaden	142	142	151	151	151	151
5.16	Recreatie	24	24	24	24	24	24
5.17	Openbare Bibliotheken	19	0	0	0	0	0
5.18	Kunst en Cultuur	15	15	15	15	16	16
5.19	Kinderopvang/Peuterspeelzalen	0	0	0	0	0	0
5.21	Inkomensvoorziening	4.340	4.042	4.043	4.043	4.043	4.043
5.22	Bijzondere Bijstand	64	25	50	50	50	50
5.27	Begraafplaatsen	252	161	209	207	207	209
	Totaal Baten	7.616	7.114	7.322	7.126	7.123	7.130
	Totaal vóór mutaties reserves	-22.234	-25.920	-25.021	-25.794	-25.966	-26.056
	Toevoeging reserves	0	-4.225	-2.091	-2.178	-2.218	-2.237

	Onttrekking reserves	0	4.696	3.300	3.255	2.864	2.816
	Totaal na mutaties reserves	-22.234	-25.450	-23.812	-24.717	-25.320	-25.477

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Relatie- en netwerkbudget	-15	-15	-15	-15	a
MGZ (maak je over mij geen zorgen)	-15	-15	-15	-15	b
Aanvullende storting in reserve speelwerktuigen	-50	-50	-50	-50	c
Uitvoeren nota Woonzorgvisie	-45	-45	-45	-45	c
Vaststelling Integraal Huisvestingsplan (IHP)	-150	-150	-150	-150	c
Gastheerschap Euro Art	-25	-25	0	0	b
Beheer en schoonmaak Nieuwe Seinpaal	-20	-20	-20	-20	b
Aframing onttrekking reserve sociaal domein	-290	-190	-190	-190	a
Openbaar toilet Europaplein	-15	-15	-15	-15	c
Uitvoering Jongerenwerk	0	-200	-200	-200	c

Uitvoering jongerenwerk

Voor de uitvoering van het jongerenwerk als onderdeel van nota Jeugdbeleid is in de begroting, in combinatie met budget bij Veiligheid, voor 2018 en 2019 voldoende opgenomen. Uitvoering van het jongerenwerk zal echter ook na 2019 nog doorlopen. Wij stellen daarom voor een budget € 200.000 structureel op te nemen in de begroting.

Relatie- en netwerkbudget

Voor ontwikkeling en beheer van relaties en netwerken binnen het sociaal domein is € 15.000 per jaar aanvullend budget noodzakelijk, om de gemeentelijke regiefunctie in te vullen en te versterken.

MGZ (maak je over mij geen zorgen)

Dienstverlening in het project MGZ werd door de vrijwilligersmakelaar gedaan, als pilotproject. Nu blijkt dat de pilot succesvol is,willen we dit laten oppakken door het “veld”, zodat de vrijwilligersmakelaar ruimte krijgt voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven. Het inkopen van deze werkzaamheden bij het "veld" kost € 15.000 per jaar.

Aanvullende storting in reserve speelwerktuigen

Conform het programmaplan zijn middelen nodig voor uitvoering van de nota speelruimtebeleid. De kaders voor het op te stellen beleid en het beleid zelf moeten nog door uw raad worden vastgesteld. In Q4 2018 worden meerdere (financiële) scenario’s aan de gemeenteraad voorgelegd, waaronder het doen van een extra eenmalige storting in de reserve. Hierop vooruitlopend houden wij rekening met een extra storting in de reserve speelwerktuigen van € 50.000 per jaar.

Uitvoeren nota Woonzorgvisie

Uitvoeren van de woonzorgvisie is één van de doorlopende activiteiten die in het programmaplan worden benoemd voor de komende jaren. De gemeente staat voor de opgaven om de hoeveelheid nog te bouwen woningen af te stemmen op de behoefte aan wonen met zorg. Ook in de bestaande woningvoorraad ligt hier nog een forse opgave. Zo kunnen mensen langer thuis blijven wonen, en als het niet langer mogelijk is om thuis te blijven wonen, is er een geschikt alternatief. In de begroting is geen budget opgenomen voor zorginfrastructuur. De komende jaren is voor de verschillende activiteiten jaarlijks € 45.000 nodig. Dit zal in de Woonzorgvisie, die eind 2018 aan uw raad wordt voorgelegd, worden toegelicht. Vanuit de rijksregeling

Zorginfrastructuur 2019 is jaarlijks € 25.000 te verwachten, dit wordt meegenomen in de raming van de algemene uitkering (zie programma 6).

Vaststelling Integraal Huisvestingsplan (IHP)

In het 4e kwartaal van 2018 zal het IHP worden voorgelegd aan uw raad. Als gevolg van de vaststelling van het IHP(Q4 2018) zal naar verwachting een hogere jaarlijkse dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting nodig zijn. Hierop vooruitlopend wordt € 150.000 structureel geraamd. Dit bedrag kan op basis van het definitieve IHP nog aanpassing behoeven.

Gastheerschap Euro Art

Het gastheerschap en de voorbereiding daarvan staan in het programmaplan op de rol voor 2019 en 2020. De kosten voor het organiseren van Euro Art worden geraamd op € 50.000. Dit betreft o.a. kosten voor de ontvangst van het officiële gedeelte van de ledenvergadering van Euro Art op de zaterdag, het organiseren van een cultureel programma op de vrijdag voor de deelnemers aan de Euro Art ledenvergadering en een gemeentelijk cultureel programma dat voor het algemene publiek toegankelijk is.

Beheer en schoonmaak Nieuwe Seinpaal

Bij het in gebruik nemen van de Seinpaal moet het beheer zijn vormgegeven. In afwachting van de resultaten van het onderzoek naar de wenselijkheid van het oprichten van een gemeentelijk sportbedrijf zal in eerste instantie een tijdelijke oplossing worden gezocht, die later (al dan niet in een andere vorm) bestendigd moet worden. De structureel geraamde lasten bedragen € 20.000.

Aframing onttrekking reserve sociaal domein

Tot en met het jaar 2018 werd via een Intgratieuitkering de rijksbijdragen voor het sociale domein ontvangen. Met ingang van 2019 maken de rijksbijdragen voor het sociale domein onderdeel uit van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds en zijn niet meer herleidbaar. De bedragen voor het sociaal domein worden reeel begroot. Met ingang van 2019 kunnen de inkomsten en uitgaven voor het sociaal domein niet meer worden verrekend met deze reserve. Het is niet mogelijk deze berekeningen te actusaliseren. Derhalve vervalt de grond voor deze onttrekking en wordt voorgesteld de onttrekking voor 2019 en verder te laten vervallen.

Openbaar toilet Europaplein

Er is behoefte aan de realisatie van een openbaar (toegankelijk) toilet op het Europaplein. Dit kan worden gerealiseerd in het Havenhof waar voorheen een pinautomaat zat. De kosten voor realisatie, beheer en onderhoud bedragen € 15.000 structureel.

Uitvoering jongerenwerk

Voor de uitvoering van het jongerenwerk als onderdeel van nota Jeugdbeleid is in de begroting, in combinatie met budget bij Veiligheid, voor 2018 en 2019 voldoende opgenomen. Uitvoering van het jongerenwerk zal echter ook na 2019 nog doorlopen.Wij stellen daarom voor een budget € 200.000 structureel op te nemen in de begroting

Uitvoering Jongerenwerk

Voor de uitvoering van het jongerenwerk als onderdeel van nota Jeugdbeleid is in de begroting, in combinatie met budget bij Veiligheid, voor 2018 en 2019 voldoende opgenomen. Uitvoering van het jongerenwerk zal echter ook na 2019 nog doorlopen.Wij stellen daarom voor een budget € 200.000 structureel op te nemen in de begroting

Investeringen

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Realisatie bouwspeelplaats	0	-25	-25	-25	c
Investeringen sporthallen	0	-3	-3	-3	a
Renovatie Cruijff Court	0	-6	-6	-6	a

Realisatie bouwspeelplaats

In lijn met het programmaplan willen we investeren in de realisatie van de bouwspeelplaats. Er is een investeringskrediet van € 250.000 nodig (Q4 2018). Dit geeft een afschrijving van € 25.000 per jaar (2020-2029).

Investeringen sporthallen

Voor 2019 wordt een investeringskrediet aangevraagd van € 50.000 voor de vervanging van de sportvloer gymzaal Schoolstraat (€ 35.000,-) en voor de vervanging van de vloerputten Opperdam oud en nieuw (€ 15.000,-).De jaarlijkse kapitaallast bedraagt € 3.400 bij een afschrijvingstermijn van 15 jaar.Deze vervangingen worden meegenomen in het nieuwe materiaalplan voor de gymzalen en sporthallen (2019).

Renovatie Cruijff Court

Voor 2019 wordt een investeringskrediet aangevraagd van € 60.000 voor de renovatie van het Cruijff Court in Volendam. De jaarlijkse lasten bedragen € 6.000 (afschrijvingstermijn van 10 jaar). Deze renovatie wordt meegenomen in het nieuwe buiten accommodatieplan (2019).

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2017	Ingrado	1,02	Nederland	1,82
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.						
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2017	Ingrado	16,22	Nederland	26,58
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.						
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2016	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	1,3	Nederland	1,7
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.						
Niet-sporters	%	2016	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	44,9	Nederland	48,7
Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.						
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	0,85	Nederland	1,45
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.						
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2,48	Nederland	5,48
Het percentage kinderen tot 18 jaar						
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2017	CBS - Arbeidsdeelname	68,8	Nederland	66,7
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar						

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	0,32	Nederland	1,52
Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).						
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	2017	CBS - Participatie Wet	14,1	Nederland	41,1
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1000 inwoners.						
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2017	CBS - Participatie Wet	12,8	Nederland	29
Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar						
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2017	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	4,9	Nederland	9,7
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar						
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2017	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	0,3	Nederland	1
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.						
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2016	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	0,2	Nederland	0,4
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)						
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	2017	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	?	Nederland	57
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.						

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Sociaal Domein/Samenleving

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.
De beleidsstukken behorende bij dit programma vindt u onder de koppen:

- Alcohol & Drugs
- Jeugd en kinderen
- Nota jeugdbeleid
- Onderwijs
- Sport
- Wmo
- Bijstand, werken & inkomen

Verbonden partijen

Algemeen

Overzicht verbonden partijen

Stichting Werkplus
Waterlands Archief
Zwembad de Waterdam
Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam
Stichting Samenwerkingsverband PO Waterland
Regionale samenwerking Jeugdhulp
GGD Zaanstreek-Waterland

Programma 6 Financiën & Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

Het programma financiën en algemene dekkingsmiddelen is het laatste programma van de programmabegroting. Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Naast de algemene dekkingsmiddelen worden in dit programma baten en lasten verantwoord welke niet zijn onder te brengen in andere programma's. Voor het grootste deel bestaat dit programma uit belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is, uitkering uit het gemeentefonds en overige baten en lasten.

Financieel beleid

Portefeuillehouder: Hans Schütt

Coalitieakkoord

Een goed, gezond en transparant financieel beleid is de basis. De belastingen zullen in beginsel niet meer dan met het inflatiepercentage worden verhoogd. Het gemeentelijk belastingstelsel zal tegen het licht worden gehouden.

Nadere toelichting

Uit het Regeerakkoord 2017 – 2021 volgt dat verruiming van het gemeentelijk belastinggebied geen onderdeel uitmaakt van het pakket belastingmaatregelen van het nieuwe kabinet. Het gemeentelijk belastingstelsel blijft ongewijzigd.

Wat willen we bereiken?

Vanaf 1 januari 2022 zijn alle gemeenten verplicht om in het kader van de Wet WOZ alle woningen naar gebruiksoppervlakte te waarderen. Hiertoe zullen in 2019 en 2020 de voorbereidingen getroffen worden.
In 2017 is onderzoek naar de invoering van een watertoeristenbelasting gestart. In 2018 is de raad geïnformeerd over de mogelijkheid tot het invoeren van een watertoeristenbelasting. Afhankelijk van de besluitvorming hieromtrent door de raad zou deze belasting in 2019 kunnen worden ingevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Financieel beleid	2019	2020	2021	2022
Omzetten WOZ-waarderingsgrondslag woningen van inhoud naar gebruiksoppervlakte	X	X		
Invoeren watertoeristenbelasting	X			

Wat mag het kosten?

Het omzetten van de waarderingsgrondslag naar gebruiksoppervlak wordt in 2019 en 2020 voorbereid. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden geraamd op € 35.000 in 2019 en € 35.000 in 2020. Voor 2019 wordt verder rekening gehouden met invoering van de watertoeristenbelasting. Na aftrek van jaarlijkse kosten wordt de opbrengst geraamd op € 60.000. Zie ook het onderdeel Financiën van dit programma voor een nadere toelichting.

Risicomanagement

Portefeuillehouder: Hans Schütt

Coalitieakkoord

Het risicomanagement zal aangescherpt worden. Investeringen zullen getoetst worden op verlaging van de exploitatiekosten. Gemeentelijke eigendommen en activiteiten zullen regelmatig getoetst worden op de kernwaarden van het gemeentelijk beleid. Financiële risico's van grondexploitaties, zoals bij de Broeckgouw, zullen nauwgezet worden gemonitord.

Nadere toelichting

Zie ook onderdeel Vastgoed.

Wat willen we bereiken?

Actuele beoordeling van risico's wordt direct vertaald naar de weerstandscapaciteit en geeft dus steeds een goed inzicht in de buffers die (nodig) zijn voor het afdekken van de risico's.

Wat gaan we daarvoor doen?

Risicomanagement	2019	2020	2021	2022
Jaarlijks bij de jaarrekening en bij de begroting vindt een beoordeling plaats van de risico's (o.a. de risico's in de grondexploitaties en de projecten)	X	X	X	X

Wat mag het kosten?

Voor dit onderdeel zijn geen specifieke budgetten (anders dan inzet van personeel) geraamd in de begroting.

Inkoopbeleid

Portefeuillehouder: Hans Schütt

Coalitieakkoord

Inkoop- en aanbestedingsbeleid zal nader worden bezien, zowel financieel, op het gebied van voorwaarden als qua control. Ook zullen maatschappelijke verantwoordelijkheden meegewogen worden.

Nadere toelichting

In 2019 worden interne inkoopadviseurs opgeleid om de afdelingen te adviseren hoe om te gaan met inkoop en aanbestedingen. Intern inkoopadviseur is een rol en geen functie. Het doel is om de afdelingen laagdrempelig te adviseren zodat de rechtmatigheid nog verder verbeterd wordt, maar ook om te ondersteunen hoe maatschappelijke verantwoordelijkheden als duurzaamheid en social return meegenomen kunnen worden in inkopen en aanbestedingen. Tevens stellen wij voor de functie van inkoopcoördinator te realiseren. Deze zal een belangrijke aandrijver zijn bij het verder vormgeven van de rechtmatigheid en het realiseren van stuurinformatie voor de afdelingen.

Wat willen we bereiken?

1. De gemeente koopt voor circa € 40.000.000 per jaar in. Het verbeterde inkoop-en aanbestedingsbeleid en de organisatie daarvan leidt tot besparingen.
2. De kwetsbaarheid qua aanbestedingsrecht, geschillen en rechtmatigheid worden significant gereduceerd.
3. Heldere bevoegdheden en richtlijnen binnen de organisatie.
4. Een goedkeurende accountantsverklaring.

Wat gaan we daarvoor doen?

Inkoopbeleid	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Inbedding en evaluatie van het nieuwe gemeentelijke inkoopbeleid.	X			

Wat mag het kosten?

Voor de inbedding en realisatie van het inkoopbeleid zijn extra middelen geraamd voor uitbreiding van de formatie met een inkoopcoördinator. Dit voorstel is opgenomen bij programma 1.

Vastgoed

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp

Coalitieakkoord

Verkoop van gemeentelijk vastgoed is geen doel op zichzelf, net zo min als behoud van eigendom. De (strategische) meerwaarde voor de gemeente en het algemeen belang bepalen de keuze om vastgoed al dan niet af te stoten. Het behoud en de versterking van eventuele monumentale waarde zijn zwaarwegende aspecten bij de afweging.

Nadere toelichting

Medio 2018 is het nieuwe gemeentelijk vastgoedbeleid vastgesteld en geïmplementeerd. Om een professionele focus op het gemeentelijk vastgoed (gebouwen en gronden) en één duidelijk organisatorisch aanspreekpunt te krijgen van waaruit de volledige regie wordt gevoerd op alles wat met gemeentelijk vastgoed te maken heeft is een sectie vastgoed gevormd. Met ingang van 2019 is deze sectie volledig operationeel en functioneert deze als ambtelijk opdrachtgever en coördinator voor alle ontwikkelingen die van invloed zijn op de gemeentelijke vastgoedportefeuille.
In 2018 is een begin gemaakt met de verduurzaming van de meerjaren onderhoudsplannen, door voor een elftal panden duurzame meerjaren onderhoudsplannen op te stellen. In 2019 wordt deze verduurzaming voortgezet met een volgende 'tranche' gemeentelijke panden.

Wat willen we bereiken?

1. Grip op vastgoed.
2. Voorkomen van (dreigende) calamiteiten.
3. Behoud van strategische posities.
4. Richtlijnen, werkwijzen en duidelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie.
5. Bijdrage aan duurzaamheidsagenda.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vastgoed	2019	2020	2021	2022
Uitvoering vastgoedbeleid en vastgoedbeheer	X	X	X	X
Opstellen tranches duurzame meerjaren onderhoudsplannen en duurzaamheidsonderzoek	X	X		
(Onderzoek naar) opzetten gemeentelijk sportbedrijf	X			
Onderzoek naar verplaatsen en vernieuwen Steven van Dorpelhal	X			

Wat mag het kosten?

Er zijn geen aanvullende middelen aangevraagd voor dit onderdeel.

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
Programma 6 Financiën en Alg dekkingsm		Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
6.01	Beleggingen en treasury	-405	-127	42	16	-17	160
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	-226	-177	-218	-221	-189	-192
6.03	Overige belastingen	-180	-251	-228	-231	-235	-238
6.05	Overige uitgaven en inkomsten	-2.169	-1.234	-303	-576	-524	-621
6.06	Controle gemeentefinanciën	-97	-123	-125	-126	-128	-130
	Totaal Lasten	-3.077	-1.911	-831	-1.139	-1.094	-1.021
6.01	Beleggingen en treasury	69	289	288	286	285	285
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	5.684	5.817	5.917	6.104	6.262	6.391
6.03	Overige belastingen	742	753	825	837	849	862
6.04	Algemene uitkering	38.999	40.638	42.539	43.869	44.764	45.724
6.05	Overige uitgaven en inkomsten	1.585	1.464	837	116	117	118
	Totaal Baten	47.079	48.962	50.405	51.212	52.277	53.380
	Totaal vóór mutaties reserves	44.002	47.050	49.574	50.073	51.183	52.359
	Toevoeging reserves	-15.685	-1.707	-2.280	-2.264	-3.718	-797
	Onttrekking reserves	11.184	4.046	1.722	1.578	1.359	1.105
	Totaal na mutaties reserves	39.501	49.389	49.016	49.387	48.823	52.667

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Terugdraaien taakstelling personeelslasten	-200	-200	0	0	a
Terugdraaien taakstelling bestaande activiteiten	-300	-400	-500	-600	a
Implementatie Omgevingswet	320	350	330	0	a
OZB omzetten waarderingsgrondslag	-35	-35	0	0	a
Invoeren Watertoeristenbelasting	60	60	60	60	a
Gevolgen gladheidsbeleidsplan	0	8	8	8	

Terugdraaien taakstelling personeelslasten

In de huidige begroting zijn een 3-tal taakstellingen opgenomen waaronder (nog) geen plannen ter realisatie liggen. Van deze 3 taakstellingen is bij Zomernota aangegeven dat het DMO de taakstelling op inkoop (500K) zal willen realiseren door naar rato de 'werkbudgetten' te verlagen (kaasschaaf). Van de 2 andere taakstellingen is voorgesteld deze te schrappen. College heeft besloten dat de taakstelling voor 2021 en 2022 blijft staan. DMO dient met voorstellen te komen om deze taakstellingen te realiseren.

Terugdraaien taakstelling bestaande activiteiten

In de huidige begroting zijn een 3-tal taakstellingen opgenomen waaronder (nog) geen plannen ter realisatie liggen. Van deze 3 taakstellingen is bij Zomernota aangegeven dat het DMO de taakstelling op inkoop (500K) zal willen realiseren door naar rato de 'werkbudgetten' te verlagen (kaasschaaf). Van de 2 andere taakstellingen wordt voorgesteld deze te schrappen.

Implementatie Omgevingswet

Door de gemeenteraad is in september 2018 het ambitiedocument vastgesteld. Overeenkomstig dit raadsbesluit is een bedrag van 1 mln., verdeeld over de jaren 2019-2021 meegenomen in de begroting. Dit bedrag wordt gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve (programma 6).

OZB omzetten waarderingsgrondslag

Vanaf 1 januari 2022 zijn alle gemeenten verplicht om in het kader van de Wet WOZ alle woningen naar gebruiksoppervlakte te waarderen (nu nog op basis van inhoud). Hiertoe zijn in 2019 en 2020 voorbereidingswerkzaamheden nodig. De hiermee gemoeide kosten worden geraamd op € 35.000 in zowel 2019 als 2020. In het programmaplan was dit nog ingeschat op € 10.000 per jaar.

Invoeren Watertoeristenbelasting

In lijn met eerder vastgesteld beleid zal in 2019 de watertoeristenbelasting worden ingevoerd. De verwachte opbrengsten zijn 60.000 structureel.

Gevolgen gladheidsbeleidsplan

De raad is in september 2018 akkoord gegaan met het gladheidsbestrijdingsplan. de financiële gevolgen van dit plan zijn in deze begroting meegenomen. Het betreft de eenmalige investering in een gladheidsmeldsysteem, nieuw materieel met GPS aansturing en opleiding van personeel. De jaarlijks terugkerende kosten betreffen de kapitaallasten van de investering, het onderhoud van het nieuwe materieel en de kosten voor het nieuwe gladheidsmeldsysteem

Investeringen

Niet van toepassing.

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	2017	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	242	Nederland	216
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.						
Demografische druk	%	2017	CBS - Bevolkingsstatistiek	76,8	Nederland	69,6
De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.						
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	2018	COELO, Groningen	646	Nederland	649
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.						
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2018	COELO, Groningen	715	Nederland	721
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.						

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Financiën en Algemene dekkingsmiddelen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.
De beleidsstukken behorende bij dit programma vindt u onder de koppen:

- Belastingen
- Financiën (incl. begroting)

Verbonden partijen

Algemeen

Overzicht verbonden partijen

N.V. Houdstermaatschappij EZW
Alliander N.V.
BNG

Paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Tevens wordt in grote lijnen weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan.
Het fiscale instrumentarium van de gemeente is opgebouwd uit belastingen en rechten (of retributies), tezamen aangeduid als heffingen. *Belastingen* zijn gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie tegenover staat en die krachtens algemene regels worden geheven. *Rechten (of retributies)* zijn betalingen die door de overheid worden gevorderd voor een individueel bewezen dienst.

Overzicht belastingmaatregelen 2019

Voor de onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting, hondenbelasting, precariobelasting en het reinigingsrecht wordt voor 2019 een inflatiecorrectie toegepast van 1,5%. Voor de afvalstoffenheffing wordt eveneens een inflatiecorrectie toegepast van 1,5% met een opslag van 2,65% ter compensatie van de gestegen stortkosten. Gestreefd wordt naar een kostendekking van 100%. Voor de rioolheffingen wordt conform het door de gemeenteraad in februari 2018 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) een stijging van 2,5% exclusief inflatie toegepast. Inclusief inflatie stijgen de rioolheffingen met 4%. Gestreefd wordt naar een kostendekking van 100%.

Overzicht lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit de lokale heffingen zijn geraamd als dekkings-middelen in de begroting. Het totaal van de inkomsten neemt in 2019 ten opzichte van 2018 toe met € 212.000 (1,4%).

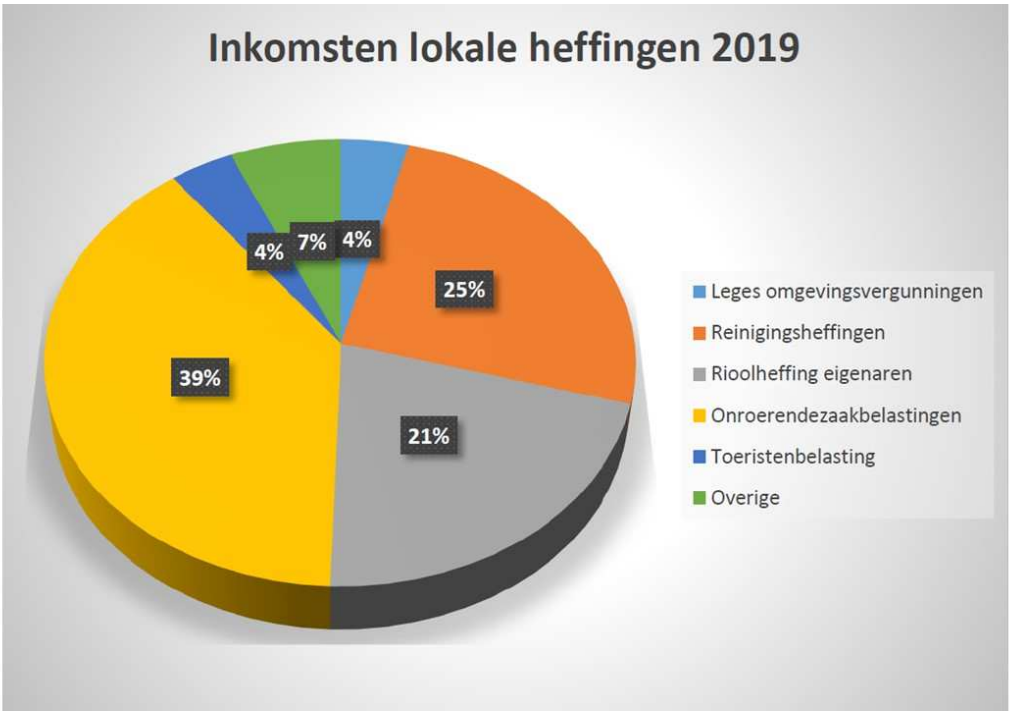
Bedragen * € 1.000

Belastingsoort	Rekening 2017	Begroting 2018 dynamisch	Begroting 2019
Leges andere vergunningen	22	18	18
Leges verklaring goed gedrag	18	21	21
Leges burgerlijke stand	59	50	50
Leges baliewerkzaamheden/BRP	6	11	11
Leges naturalisatie	25	17	17
Leges reisdocumenten	430	430	155
Leges rijbewijzen	181	168	179
Leges omgevingsvergunningen	777	609	609
Leges parkeerontheffingen	47	45	46
Bruggeld	-	-	-
Havengeld	100	91	95
Marktgeld	41	36	36
Afvalstoffenheffing	3.446	3.561	3.774
Reinigingsrechten	146	142	147
Rioolheffing eigenaren niet-woningen	321	-	-
Rioolheffing eigenaren woningen	2.699	3.064	3.221
Rioolheffingen gebruikers	68	71	71
Leges invalidenparkeerkaarten	8	4	4
Grafrechten incl. algemeen onderhoud	113	97	97
Grafrechten afkoop algemeen onderhoud	49	40	40
OZB eigenaren woningen	3.810	3.896	3.964
OZB eigenaren niet-woningen	1.078	1.922	1.954
OZB gebruikers niet-woningen	796	-	-

Bedragen * € 1.000

Belastingsoort	Rekening 2017	Begroting 2018 dynamisch	Begroting 2019
Hondenbelasting	125	119	126
Precariobelasting	33	33	35
Toeristenbelasting	553	589	574
Totaal	**14.951**	**15.030**	**15.242**

Het merendeel van de lokale inkomsten in 2019 bestaat uit de onroerendezaakbelastingen (39%), reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) (25%) en rioolheffing eigenaren (21%).

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Edam-Volendam heeft voor de onroerendezaakbelastingen en afvalstoffenheffing een kwijtscheldingsregeling vastgesteld. Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoetsen worden de beide belastingen voor minima geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden. In de begroting 2019 is rekening gehouden met een bedrag voor kwijtschelding € 85.000.

Lokale heffingen

Onroerendezaakbelastingen

Van alle lokale heffingen genereren de onroerendezaakbelastingen (OZB) de hoogste opbrengst. De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtige moet betalen op basis van de vastgestelde WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde wordt jaarlijks bepaald en vastgesteld. Voor een analyse van de waardeontwikkeling wordt verwezen naar de toelichting bij de vaststelling van de verordening onroerendezaakbelastingen 2019.

Voor de bepaling van de verschuldigde belasting is naast de heffingsgrondslag (de WOZ-waarde) uiteraard het tarief van belang. In onze gemeente worden afzonderlijke tarieven gehanteerd voor de woningen en de zogenaamde niet-woningen. De limitering van de OZB-tarieven is per 1 januari 2008 afgeschaft. Het kabinet heeft wel het voorbehoud gemaakt dat de opbrengststijging landelijk beperkt moest blijven. Daartoe is een macronorm ingesteld die de maximale opbrengststijging voor een bepaald jaar aangeeft. De macronorm voor 2019 is bepaald op 4%.

De onroerendezaakbelastingen worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. De OZB wordt, in vergelijking tot bijvoorbeeld de bijtelling in het kader van het eigenwoningforfait, slechts over een klein percentage van de waarde geheven. Het OZB tarief voor eigenaren van woningen bedraagt in onze gemeente in 2018 0,1022%. De bijtelling in het kader van het eigenwoningforfait bij de inkomstenbelasting bedraagt in 2018: 0,70%.

De volgende tabel geeft weer welke OZB-tarieven de gemeente in 2019 hanteert en hoe deze zich verhouden tot de landelijke tarieven. De gemeentelijke tarieven 2019 zijn aangepast aan de geraamde waardeontwikkeling in het begrotingsjaar als gevolg van de herwaardering in het kader van de Wet WOZ (indicatief + 7,% bij de woningen en + 1% bij de niet-woningen). Uit het overzicht blijkt dat de gemeentelijke tarieven zich bevinden onder de landelijke mediane tarieven. De definitieve bepaling van de tarieven volgt bij de vaststelling van de verordening onroerendezaakbelastingen 2019. Uiteraard wordt hier ook rekening gehouden met de voorgestelde stijging van de opbrengst ten opzichte van 2018 met 1,5%.

Een vergelijking van de OZB-tarieven op zich zegt overigens betrekkelijk weinig. Lage tarieven kunnen in combinatie met een hoge grondslag (waarde in het economische verkeer) toch tot een hoge belastingaanslag leiden. Vanuit het perspectief van de belastingbetaler zijn de gemiddelde woonlasten daarom een nuttiger indicator dan het tarief (zie Lokale Lastendruk).

Tarieven onroerendezaakbelastingen					
Omschrijving	**2018**	**2019**	**Verschil tov 2018**	**%**	**Landelijk**
Woningen					
Gemiddelde woningwaarde	253.000	271.000	18.000		244.000
Tarief	0,1022%	0,0972%			0,1180%
Onroerendezaakbelasting eigenaren	258,57	263,41	4,85	1,9%	287,92
Niet-woningen					
Gemiddelde waarde	316.000	319.000	3.000		
Tarief eigenaren	0,1881%	0,1893%			0,2740%
Onroerendezaakbelasting eigenaren	594,40	603,87	9,47	1,6%	
Niet-woningen					
Gemiddelde waarde	316.000	319.000	3.000		
Tarief gebruikers	0,1499%	0,1516%			0,2043%
Onroerendezaakbelasting eigenaren	473,68	483,60	9,92	2,1%	

De tarieven 'Landelijk' betreffen de mediane tarieven 2018. Dat wil zeggen dat de helft van de gemeenten tarieven hanteren die lager zijn dan de vermelde tarieven (bron: COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Rioolheffing eigenaren

Op 15 februari 2018 is het gemeentelijk rioleringsplan 2018-2023 vastgesteld. Uit dit laatste plan blijkt dat de kostendekkendheid bereikt kan worden door een nominale stijging toe te passen van 2,5%, aangevuld met het inflatiepercentage. Voor 2019 is een inflatiepercentage aangehouden van 1,5 waardoor de lastenverhoging voor de burger uitkomt op 4%.

Afvalstoffenheffing

In deze begroting is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 1,5% en een extra opslag van 2,65% ter dekking van hogere stortkosten (zie voorstel nieuw beleid). Meerjarig is van een jaarlijkse stijging van 1,5% uitgegaan. In onze gemeente bedraagt het verschil tussen een huishouden van één persoon ten opzichte van een twee- of meerpersoonshuishouden respectievelijk € 61,15 en € 71,85 en ligt daarmee gemiddeld hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 48). Alle tarieven liggen iets hoger dan het landelijk gemiddelde.

Tarieven afvalstoffenheffing			
Omschrijving	**2018**	**2019**	**Landelijk**
Van één persoon	198,80	207,05	205,00
Van twee personen	257,50	268,20	253,00
Van drie of meer personen	267,80	278,90	253,00

Toeristenbelasting

De reguliere toeristenbelasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting in hotels, pensions en andere, soortgelijke vakantie-onderkomens. Met ingang van 2018 kent onze gemeente een afzonderlijk (lager) tarief voor het houden van verblijf op een kampeerterrein. De gemeenteraad heeft besloten met ingang van 2019 tevens een watertoeristenbelasting in te voeren. De betrokken ondernemers zijn hierover geïnformeerd. De definitieve bepaling van het tarief volgt bij de vaststelling van de verordening toeristenbelasting 2019. In de begroting is een verwachte opbrengst watertoeristenbelasting van € 60.000 structureel opgenomen.

In 2018 kent 81% van de gemeenten een toeristenbelasting. In 74% van de gemeenten bedraagt het tarief een vast bedrag per overnachting. Ook komt het voor dat het te betalen bedrag afhangt van de overnachtingsprijs (in 4,7 procent van de gemeenten) of het aantal sterren van het hotel (1,1 procent). Dit komt met name voor bij grote steden. Het gewogen gemiddelde tarief bij alleen gemeenten met toeristenbelasting bedraagt € 2,33 per overnachting.

In de begroting 2019 is rekening gehouden met een stijging van het tarief voor 2019 voor kampeerterreinen tot € 1,27 en voor overige accommodaties tot € 1,71 per overnachting (+1,5%) Meerjarig is eveneens van een stijging van 1,5% uitgegaan.

Hondenbelasting

Het tarief per hond bedraagt in 2019 in onze gemeente € 77,60 per jaar. Gemiddeld betaalt de houder van één hond in Nederland in 2018 € 75,02 per jaar. In 2018 wordt in 238 van de 380 gemeenten een hondenbelasting geheven. In die gemeenten woont 66 procent van de bevolking.

Reinigingsrechten

Reinigingsrechten kunnen worden geheven voor het aanbieden van bedrijfsafval aan de gemeente of voor het inzamelen van dit afval door de gemeente. Gelijk aan de afvalstoffenheffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. In de begroting is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 1,5%. Meerjarig is eveneens van een jaarlijkse stijging van 1,5% uitgegaan.

Rioolheffing gebruikers

Naast de rioolheffing eigenaren wordt een gebruikersbelasting geheven voor percelen waar meer dan 300m3 water wordt ingenomen (en geloosd). Over de eerste 300m3 wordt niet geheven, waarmee een gemiddeld huishouden buiten de heffing valt. Uitgangspunt bij deze heffing is dat deze tezamen met de rioolheffing eigenaren 100% kostendekkend moet zijn.

Grafrechten

Met betrekking tot deze heffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. In de begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.

Leges

De gemeentelijke tarieven ter zake van deze heffingen worden over het algemeen niet verhoogd. Aanpassingen van externe kostencomponenten in de tarieven (bv. rijksleges bij paspoorten) zullen integraal worden doorgevoerd in de tarieven.

Havengeld

Ook voor deze heffing geldt een maximale opbrengstnorm van 100% van de geraamde lasten. Anders dan bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt bij deze heffing, gelet op het afwijkende karakter, een volledige dekking niet nagestreefd. In 2018 zijn de meest gehanteerde tarieven havengeld als gevolg van afrondingen gemiddeld met 3% gestegen (i.p.v. met 1,5%). In de begroting 2019 zijn daarom geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt. Meerjarig is eveneens niet van een stijging van de tarieven uitgegaan.

Bruggeld

In de begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.

Marktgeld

In de begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.

Kostendekkendheid

Op grond van de Gemeentewet kunnen rechten worden geheven voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of voor het genot van door de gemeente verstrekte diensten. Hierbij is van belang dat de geraamde opbrengsten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. Overdekking is niet toegestaan. “Onderdekking” betekent evenwel dat een deel van de lasten ter zake van het gebruik of genot door anderen dan de gebruikers van de bezittingen of afnemers van de dienst moeten worden opgebracht. Dit deel komt dan ten laste van de algemene middelen.

Bedragen * € 1.000							
Berekening kostendekking 2019	**Rioolheffing**	**Afvalstoffen-heffing**	**Reinigings-rechten**	**Grafrechten**	**Havengeld**	**Marktgeld**	**Leges**
Kosten producten incl. (omslag)rente	-2.550	-3.783	-179	-232	-283	-71	-1.918
Inkomsten producten excl. heffingen	28	492	6	-	57	3	13
Netto kosten product	-2.522	-3.291	-173	-232	-226	-68	-1.905
Overhead	-405	-656	-41	-54	-72	-32	-1.377
Extra rente kapitaalslasten	-719	-115	-2	-9	-50	-1	-
BTW	-419	-596	-1	-	-	-8	-28
Totale kosten	-4.065	-4.657	-218	-295	-349	-109	-3.311
Opbrengst heffingen	3.291	3.774	147	209	95	36	1.092
Saldo	-773	-883	-70	-86	-254	-73	-2.218
Dekkingspercentage	**81,0%**	**81,0%**	**67,7%**	**70,9%**	**27,2%**	**33,1%**	**33,0%**

Als gevolg van wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet de gemeenteraad een keuze maken hoe de overhead aan de tarieven wordt toegerekend. Het BBV eist dat de gemeenteraad die keuze vastlegt. De overhead moet op een consistente wijze worden toegerekend. Hiervoor moet er één methodiek toegepast worden. Deze methodiek voor de toerekening van overhead is opgenomen in de financiële verordening.

Wij hebben ervoor gekozen om de overhead toe te rekenen op basis van personeelslasten. Dit in navolging van een voorbeeld van de commissie BBV. In deze systematiek wordt de overhead volledig omgeslagen naar rato van de personele kosten. Gesimplificeerd ziet dit er in formulevorm dan als volgt uit.

Personeelslasten product (+ inhuur)
---------- x overhead = opslag product
Totale personeelslasten (+ inhuur) alle producten exclusief overhead

Lokale lastendruk

Ontwikkeling van de woonlasten

De gemiddelde gemeentelijke woonlasten per huishouden in Edam-Volendam stijgen als gevolg van de in de begroting verwerkte inflatiecorrectie in het begrotingsjaar van € 713,37 naar € 736,81. Deze woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen voor eigenaren, rioolheffing eigenaren en afvalstoffenheffing. Onderstaande tabel geeft de omvang van de lokale woonlasten voor een meer-persoonshuishouden weer.

Woonlasten per huishouden				
Omschrijving	**2018**	**2019**	**Wijziging**	**Landelijk**
Gemiddelde woningwaarde	253.000	271.000	7,1%	244.000
OZB eigenaren	258,57	263,41	1,9%	287,92
Afvalstoffenheffing	267,80	278,90	4,1%	253,00
Rioolheffing eigenaren	187,00	194,50	4,0%	194,00
Totaal	**713,37**	**736,81**	**3,3%**	**734,92**

De 'Landelijke' woonlasten zijn berekend op basis van het gemiddelde tarief en de landelijk gemiddelde WOZ-waarde in 2018, exclusief aftrek wegens eventuele heffingskorting.

Ontwikkeling belastingdruk niet-woningen

De gemiddelde gemeentelijke lasten per niet-woning stijgen als gevolg van de in de begroting verwerkte inflatiecorrectie in het begrotingsjaar van € 1.255,08 naar € 1.281,97. Deze lasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen voor eigenaren, onroerendezaakbelastingen voor gebruikers en rioolheffing eigenaren.

Belastingdruk niet-woningen			
Omschrijving	**2018**	**2019**	**Wijziging**
Gemiddelde waarde	316.000	319.000	0,9%
OZB eigenaren	594,40	603,87	1,6%
OZB gebruikers	473,68	483,60	2,1%
Rioolheffing eigenaren	187,00	194,50	4,0%
Totaal	**1.255,08**	**1.281,97**	**2,1%**

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf bevat een berekening van de ratio weerstandsvermogen en het beleid daar omtrent, gebaseerd op de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement zoals vastgesteld in de raadvergadering van 15 september 2016.

De ratio weerstandsvermogen kan worden omschreven als de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit, zijnde alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. De ratio geeft de robuustheid van de begroting aan en is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet.

Daarnaast bevat deze paragraaf een set van zes financiële kengetallen die getoetst worden aan de signaleringswaarden die de provincie hanteert bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote financiële gevolgen die onverwacht, onuitstelbaar en substantieel zijn, op te vangen. De opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt hieronder weergegeven.

Bedragen * € 1.000						
	Rekening 2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Algemene reserve	23.687	21.005	22.500	23.368	25.923	25.886
Reserve grondexploitatie	1.506	1.400	-	-	-	-
Stille reserves	830	811	830	830	830	830
Onvoorzien	-	230	180	180	180	180
Saldo rekening/begroting	6.421	-241	381	86	785	1.491
Onbenutte belastingcapaciteit	3.708	5.687	5.750	5.523	5.291	4.913
Beschikbare weerstandscapaciteit	**36.152**	**28.892**	**29.641**	**29.987**	**33.009**	**33.300**

Algemene reserve

De algemene reserve heeft normaliter een bufferfunctie en staat centraal in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit. De bestemming van deze reserve is vrij om onvoorziene, onafwendbare en onuitstelbare tegenvallers op te kunnen vangen. Deze reserve kan ook worden ingezet om nieuw beleid te financieren.

Reserve grondexploitatie

Deze bestemmingsreserve behoort volgens de commissie BBV, net als alle andere bestemmingsreserves, niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit en wordt om die reden, met ingang van dit begrotingsjaar, niet meer meegeteld in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Stille reserves

Om een getrouw beeld te geven van de financiële positie dient in de toelichting op de balans ingegaan te worden op de stille reserves van niet-bedrijfsgebonden activa (activa niet voor de openbare dienst bestemd). Voorwaarde is wel dat het actief direct verkoopbaar moet zijn indien men dit zou willen.
Het gaat hier om de waarde van een achttal woningen en de belegging in het APPA-fonds van de voormalige gemeente Zeevang. Er is gerekend met een percentage van 50% van de werkelijke waarde omdat we voornamelijk te maken hebben met verhuurde woningen die een lagere waarde hebben dan een woningen in onverhuurde staat.

Onvoorzien

Artikel 189 van de Gemeentewet en artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene tegenvallers. Het dekt begrotingsmutaties die voldoen aan de 3-o's: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar.

Saldo rekening/begroting

Naast het onvoorzien bestaat de mogelijkheid dat de begroting een positief of negatief saldo laat zien. De raad kan besluiten nemen om dit saldo, al dan niet in combinatie met het onvoorzien, in te vullen. Dit geldt ook voor het saldo van een jaarrekening in de vorm van resultaatbestemming.

Onbenutte belastingcapaciteit

Voor de bepaling hiervan wordt gebruik gemaakt van het normtarief OZB voor toelating tot artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet. Onderzoek hiernaar heeft geleid tot een bedrag van € 4.023.000 aan onbenutte belastingcapaciteit OZB. Daarnaast zijn de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en rioolheffingen niet 100% kostendekkend. Hierin zit nog een onbenutte capaciteit van € 1.727.000. Totaal komt dit voor 2019 uit op een bedrag van € 5.750.000.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit stellen we vast aan de hand van een risico-inventarisatie die twee maal per jaar plaatsvindt. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat deze zich voordoet. Daarnaast zijn de financiële gevolgen van deze risico's zoveel mogelijk weergegeven.

In het algemeen kan worden geconstateerd dat de risico's voor gemeenten zijn toegenomen. Door verandering van het Burgerlijk Wetboek en door de mondigheid van de burgers worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met claims op basis van wettelijke aansprakelijkheid. Ook de decentralisatie van het Rijk richting gemeenten heeft geleid tot toenemende risico's. De risico's die relevant zijn voor de bepaling van het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. De risico's krijgen een waardering met de kans waarop dit zich kan voordoen. Omvang vermenigvuldigd met kans geeft het risicobedrag dat opgeteld inzicht geeft in de benodigde weerstandscapaciteit. Bij een risico is geen absolute zekerheid, dat deze zich voordoet. De kans dat alle risico's zich tegelijk zullen openbaren is zeer onwaarschijnlijk. Het is dan financieel ook niet zinvol om alle risico's voor de volle 100% af te dekken. Dit zou een dusdanig beslag kunnen leggen op de beschikbare middelen dat dit van invloed kan zijn op de bedrijfsvoering.

Bedragen * € 1.000			
Soort risico	**Omvang**	**Kans**	**Risicobedrag**
Bedrijfsprocessen	400	50%	200
Financieel	1.810	51%	926
Juridisch	22.561	51%	11.558
Materieel	560	46%	260
Verbonden partijen en deelnemingen	50	40%	20
Restantrisico's (2,5% lasten)	1.956	100%	1.956
Benodigde weerstandscapaciteit	**27.337**		**14.920**

Risico's bedrijfsprocessen

Betreft verschillende ondernemersrisico's die de gemeente loopt met betrekking tot niet-geactualiseerde bestemmingsplannen, scheepswerf Bottertje en algemene handhavingsproblematiek.

Risico's financieel

Deze risico's hebben voornamelijk betrekking op de open einde-regelingen van sociale zaken, de onzekerheden aangaande de Algemene uitkering en de fiscale risico's verbonden aan het opteren voor het sportbesluit.

Risico's juridisch

Naast risico's verbonden aan afgegeven garanties voor geldleningen, zijn de risico's verbonden aan bestemmingsplannen en met name de Lange Weeren het grootste risico. Dit in afwachting van de te sluiten overeenkomst met de exploitant van laatst genoemde plan.

Risico's materieel
Hier zijn de risico's opgenomen ten aanzien van de overname problematiek van wegen van het waterschap HHNK maar ook van verborgen gebreken van in bezit zijnde vastgoed in afwachting van de resultaten van de te houden inspecties.

Risico's verbonden partijen en deelnemingen
De hier gepresenteerde risico's hebben betrekking op mogelijke fluctuatie van de te ontvangen dividend van verbonden partijen waarvan wij aandelen hebben.

Restantrisico's 2,5% lasten
Dit betreft een post voor algemene risico's die wij als gemeente lopen. Gerekend is op 2,5% van de lasten verminderd met het bedrag dat wordt onttrokken aan de reserves.

Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen drukt de verhouding uit tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Het beleid is erop gericht om de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (i.c. de weerstandsratio) minimaal tussen 1,0 en 1,4 (kwalificatie voldoende) te laten zijn. Met de voorliggende begroting wordt aan deze norm voldaan.

Bedragen * € 1.000						
Weerstandsvermogen	**Rekening 2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Beschikbare weerstandscapaciteit	36.152	28.892	29.641	29.987	33.009	33.300
Benodigde weerstandscapaciteit	14.906	12.524	14.920	14.920	14.920	14.920
Weerstandsvermogen	**21.246**	**16.368**	**14.721**	**15.067**	**18.089**	**18.380**
Ratio	**2,4**	**2,3**	**2,0**	**2,0**	**2,2**	**2,2**

Financiële kengetallen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van zes financiële kengetallen moet worden opgenomen. De grondslag van deze kengetallen wordt gevormd door een geprognosticeerde eindbalans. De ontwikkeling van deze kengetallen wordt in onderstaande tabel gepresenteerd.

Kengetallen	**Rekening 2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**Beoordeling 2019**
Netto schuldquote	17,7%	46,8%	67,1%	69,5%	76,7%	79,2%	Prima
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	4,0%	36,0%	55,0%	57,7%	65,1%	66,9%	Prima
Solvabiliteitsratio	62,5%	50,2%	46,1%	45,3%	44,1%	44,6%	Prima
Grondexploitatie	-2,7%	-14,8%	-3,5%	-9,7%	0,0%	0,0%	Prima
Structurele exploitatieruimte	2,9%	-0,4%	0,1%	0,1%	0,8%	1,7%	Goed
Belastingcapaciteit	96,5%	97,5%	102,2%	102,9%	103,5%	104,2%	Goed

Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen

Naast deze kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. Er is geen formeel normeringsinstrument in het kader van financieel toezicht door de provincies. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd door de provincie Noord-Holland gebruikt bij onder andere financiële stresstesten voor 100.000+ gemeenten. Bij de beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen maken we gebruik van de provinciale normering. Hierin is gesteld

dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol. Wij sluiten hierbij aan met de classificatie:
A = Prima
B = Goed
C = Matig

Op grond van deze toetsing kan de begroting 2019 financieel geclassificeerd worden als een prima begroting met ook naar de toekomst toe een solide financieel vooruitzicht.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Een groot deel van het geïnvesteerd vermogen van de gemeente staat op, of ligt in de grond van het openbaar gebied. Een eigentijds zorgvuldig beheer hiervan is dan ook van wezenlijk belang.
Een tweede wellicht nog belangrijker aspect is, dat de kwaliteit van het openbaar gebied door de inwoners vaak het meest intensief wordt beleefd. Daarom is het van belang dat in de diverse beleids- cq. onderhoudsplannen een kader wordt opgenomen voor het gewenste kwaliteitsniveau. In het merendeel van deze plannen is het gewenste kwaliteitsniveau niet aangegeven. Voor het vastleggen van kwaliteitsniveaus, bij toekomstig vast te stellen beleids- cq. onderhoudsplannen, zullen daar waar mogelijk de standaard kwaliteitsniveaus voor onderhoud openbare ruimte van de CROW worden gehanteerd. Deze zijn beschreven in de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013 van het CROW. Aan dit kwaliteitsniveau kunnen dan inspecties en beheersmaatregelen worden getoetst. Ook kan worden bepaald of het door de raad vastgestelde niveau wordt gerealiseerd en gehandhaafd.

De totale kosten die gepaard gaan met het onderhoud aan kapitaalgoederen beslaan een belangrijk deel van het totale begrotingsbudget. Het is daarom van belang dat periodiek wordt gekeken naar de noodzaak en de timing van de geplande uitgaven in alle onderhoudsplannen. Dat kan betekenen dat in enig begrotingsjaar een geplande uitgave naar voren of naar achteren wordt geschoven, alles uiteraard mits binnen de verantwoorde technische en financiële kaders.

De kosten van het geplande onderhoud en vervangingen kunnen van jaar tot jaar natuurlijk behoorlijk verschillen. Om ervoor te zorgen dat deze verschillen geen grote verstoringen veroorzaken in de financiële huishouding worden de bestemde reserves gevoed met een jaarlijkse vaste toevoeging die is afgestemd op de dekking van de toekomstige plannen en de kapitaallasten van investeringen.

Hieronder vindt u een overzicht van de actuele onderhoudsplannen waarover onze gemeente beschikt, waarbij eveneens (mits aanwezig) is aangegeven wat het gewenste onderhoudsniveau is.

Groep	Plan	Besluit	Actualisatie in	Onderhoudsniveau
Water	Baggeren	21-5-2015	2024	Niet vastgesteld
	Bruggen	19-12-2013	2018	Redelijk (CROW B)
	Havens	23-11-2006	2012	Niet vastgesteld
	Schoeiingen en kademuren	19-2-2015	2020	Redelijk (CROW B)
Groen	Groenvoorzieningen		2018	Niet vastgesteld
	Speelwerktuigen		2018	Niet vastgesteld
Accommodaties	Overige			Niet vastgesteld
	Sport indoor			Niet vastgesteld
	Sport inrichting	29-9-2011	2016	Niet vastgesteld
	Sport outdoor	24-1-2013	2016	Niet vastgesteld
	C.A.I.	16-3-2017	2020	Niet vastgesteld
Wegen	Beleidsplan	14-10-2013	2020	Niet vastgesteld
	Verlichtingsplan	24-11-2016	2021	Niet vastgesteld
Riolering	Rioleringsplan	15-2-2018	2023	Op basis van schadebeelden

Water

Beleid

Het onderdeel Water omzet de beheerplannen voor Baggeren, Bruggen, Havens en Schoeiingen en kademuren. De geraamde onderhouds- en kapitaallasten zijn gebaseerd op de momenteel vastgestelde beheerplannen. Het beheerplan voor Bruggen wordt in 2018 geactualiseerd en dat voor Schoeiingen en kademuren in 2020.

Projecten

In 2019 zal volgens de planning van het Baggerplan 2019 op de volgende locaties worden gebaggerd:

- Edam: Noordervesting, Coen de Koninglaan, Oorgat, Zeevangszeedijk en Purmerlandje
- Volendam: Harlingenlaan, De Kuul, Meergracht, Jupiterlaan, HJ Calkoengracht, Kloosterbuurt, Kathammerzeedijk, Zeddedijk en Pieterman.
- Zeevang: Beets.

In 2020 zal de haven van Volendam worden gebaggerd.

Bruggen

In 2019 zal volgens de planning van het Bruggenplan aan diverse bruggen in de gemeente kleinschalig onderhoud worden uitgevoerd, alsmede reinigings- en inspectiewerkzaamheden

Havens

Eind 2018 wordt het beleidsplan Havens aan de raad voorgelegd. Ondanks dat deze nog niet vastgesteld is, zijn er wel al enkele werkzaamheden in gepland. Deze werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden om de blauwe vlag te behouden. Zo staan het aanbrengen van 10 nieuwe reddingstrappen, het aanbrengen van 6 bestaande en 2 nieuwe reddingsstations en het vervangen van 9 watertappunten op de planning voor 2019.

Schoeiingen en kademuren

In 2019 zullen volgens de vastgestelde planning de kademuren langs de Boezelgracht en de PC Hooftgracht vernieuwd worden. Ook worden de beschoeiingen langs het Groenland, de Broeckgouw en Graaf Willemstraat vernieuwd.

Financieel

De kosten van het geplande onderhoud en vervangingen kunnen van jaar tot jaar natuurlijk behoorlijk verschillen. Om ervoor te zorgen dat deze verschillen geen grote verstoringen veroorzaken in de financiële huishouding is voor de onderdelen Baggeren en Bruggen een bestemde reserve gevormd. De jaarlijkse voeding van deze reserves is afgestemd op de dekking van de toekomstige plannen en de kapitaallasten van investeringen.

De jaarlijkse vaste toevoeging aan de bestemde reserve Baggeren bedraagt in de begroting 2019 € 196.000. De reserve Onderhoud Bruggen wordt in 2019 gevoed met € 560.000 en daarna jaarlijks € 240.000.

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan de diverse onderdelen.

Bedragen * € 1.000					
Progr	Water	2019	2020	2021	2022
Baggerplan					
4	Onderhoudslasten	751	582	504	403
4	Investeringen	0	0	0	0
Totaal Baggerplan		751	582	504	403
Onderhoudsplan Bruggen					
4	Onderhoudslasten	71	70	55	97
4	Investeringen	0	313	0	0
Totaal Onderhoudsplan Bruggen		71	383	55	97
Onderhoudsplan Havens					
4	Onderhoudslasten	0	0	0	0
4	Investeringen	0	0	0	0

Totaal Onderhoudsplan Havens					
Onderhoudsplan Schoeiingen en kademuren					
4	Onderhoudslasten	53	15	15	15
4	Investeringen	80	0	0	0
Totaal Onderhoudsplan Schoeiingen en kademuren		133	15	15	15
Totaal		955	980	574	515

Groen

Beleid

Het onderdeel Groen omvat de onderhoudsplannen voor:

- Groenvoorzieningen
- Speelwerktuigen

In 2017 zijn voor het formuleren en inventariseren van een Groenbeleidsplan budgetten tot een totaalbedrag van € 90.000 beschikbaar gesteld. Het nieuwe Groenbeleidsplan zal in 2019 aan uw raad worden voorgelegd. De in deze begroting geraamde planmatige onderhoudsbedragen vloeien voort uit een kleinschalig plan dat in de voormalige gemeente Zeevang in samenspraak met dorpsraden is opgesteld.

In de loop van 2018 zal een nieuw voorstel aan uw raad worden aangeboden over de vervangingen en uitbreidingen van speellocaties in alle kommen van de gemeente. De planmatige investeringsbudgetten die in deze begroting zijn opgenomen betreffen uitsluitend eerder geplande locaties in de voormalige gemeente Zeevang.

Projecten

In samenspraak met de dorpsraden zal op diverse plaatsen ‘versleten’ groen worden vervangen. Daarnaast zal op diverse locaties vervanging van speelvoorzieningen plaats gaan vinden. Dit in lijn met het nieuw op te stellen plan.

Financieel

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan speelwerktuigen in de gemeente.

Bedragen * € 1.000					
Progr	Groen	2019	2020	2021	2022
Groenvoorzieningen					
4	Onderhoudslasten	8	8	8	0
4	Investeringen	0	0	0	0
Totaal Groenvoorzieningen		8	8	8	
Speelwerktuigen					
4	Onderhoudslasten	0	0	0	0
4	Investeringen	0	0	0	0
Totaal Speelwerktuigen					

Totaal	8	8	8	0

Accomodaties

Beleid

Het onderdeel Accommodaties omvat de volgende onderhoudsplannen

- Gemeentelijke gebouwen
- Sport Indoor
- Sport Inrichting
- Sport Outdoor
- C.A.I.

Deze meerjarige onderhoudsplannen worden periodiek geactualiseerd. Voor het onderdeel Sport Inrichting vindt eind 2018 een actualisatie van het beheerplan plaats, waarbij ook de inrichting van de sportlokaliteiten en het vervangingsplan zal worden betrokken.

In 2018 is een begin gemaakt met het opstellen van duurzame meerjaren onderhoudsplannen voor diverse gemeentelijke panden. In 2019 wordt deze actie voortgezet zodat eind 2019, conform het vastgestelde vastgoedbeleid, voor de gehele kernportefeuille actuele duurzame meerjarenonderhoudsplannen zijn opgesteld.

Projecten

In de diverse beheerplannen is voor de afzonderlijke onderdelen rekening gehouden met diverse projecten/vervangingen. Zo wordt in de periode 2019 – 2021 flink geïnvesteerd (totaal € 393.000) in de upgrading van de centrale antenne inrichting.

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan het onderhoud van de centrale antenne inrichting in de gemeente.

Financieel

De kosten van het geplande onderhoud en vervangingen kunnen van jaar tot jaar verschillen. Om ervoor te zorgen dat deze verschillen geen grote verstoringen veroorzaken in de financiële huishouding is voor de bovenstaande onderdelen een bestemde reserve gevormd. De jaarlijkse voeding van deze reserves is afgestemd op de dekking van de toekomstige plannen en de kapitaallasten van investeringen.

De jaarlijkse vaste toevoeging aan de bestemde reserves zien er als volgt uit:

- € 70.856 aan de reserve Sport Indoor
- € 80.000 aan de reserve Sport Inrichting
- € 170.000 aan de reserve Sport Outdoor
- € 195.446 aan de reserve Onderhoud gemeentelijke eigendommen
- € 65.000 aan de reserve CAI

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan het onderhoud van de diverse onderdelen.

Bedragen * € 1.000					
Progr	Accommodaties	2019	2020	2021	2022
Accommodaties Overigen					

6	Onderhoudslasten	113	209	194	406
6	Investeringen	36	43	12	90
Totaal Accommodaties Overigen		149	252	206	497
Accommodaties Sport Indoor					
5	Onderhoudslasten	26	40	44	6
5	Investeringen	294	37	80	18
Totaal Accommodaties Sport Indoor		320	77	124	24
Accommodaties Sport Inrichting					
5	Onderhoudslasten	49	33	14	35
5	Investeringen	0	0	0	0
Totaal Accommodaties Sport Inrichting		49	33	14	35
Accommodaties Sport Outdoor					
5	Onderhoudslasten	10	6	19	1
5	Investeringen	13	338	0	477
Totaal Accommodaties Sport Outdoor		22	343	19	478
CAI					
4	Onderhoudslasten	35	15	15	15
4	Investeringen	95	174	114	330
Totaal CAI		130	189	129	345
Totaal		670	894	492	1.379

Wegen

Beleid

Het beleidsplan Openbare verlichting is vastgesteld in de raadsvergadering van 24-11-2016. Het plan beoogt gedurende 5 jaar een gefaseerde vervanging van de gehele openbare verlichting in de gemeente. Gedurende deze 5 jaar zijn voor dit project investeringsbudgetten tot een totaal bedrag van 6,5 mln. beschikbaar gesteld vanuit het in de begroting 2017 vastgesteld programmaplan. In tegenstelling tot de andere gemeentelijke onderhoudsplannen worden de lasten van dit plan niet bestreden uit een bestemde reserve, maar komen ten laste van het begrotingssaldo.

Het beleidsplan voor Wegen wordt in 2018 geactualiseerd. De financiële gevolgen van deze actualisatie zijn nog niet meegenomen in deze paragraaf.

Projecten

In de jaarschijf 2019 is, conform het vastgestelde plan, voor de vervanging van openbare verlichting een investeringsbudget van € 1.353.900 beschikbaar. Hiervoor worden in 2019 o.a. in de wijken het Middengebied en de Stient, de armaturen omgebouwd naar LED verlichting.

Op het gebied van wegen worden in 2019 onder andere bestratingswerkzaamheden uitgevoerd in de volgende straten: Dril, Visserstraat, Achterstraat, Lambertusstraat en Burg. Van Baarstraat. Ook wordt een deel van de Dijkgraafposchlaan in de kern Edam geasfalteerd.

Financieel

Bedragen * € 1.000					
Progr	Wegen	2019	2020	2021	2022
Onderhoudsplan					
4	Onderhoudslasten	483	705	484	0
4	Investeringen	854	854	0	0
Totaal Onderhoudsplan		1.337	1.559	484	
Verlichtingsplan					
4	Onderhoudslasten	0	0	0	0
4	Investeringen	1.354	1.354	1.129	0
Totaal Verlichtingsplan		1.354	1.354	1.129	
Totaal		2.691	2.913	1.613	0

Riolering

Beleid

Het GRP is vastgesteld in de raadsvergadering van 15-2-2018 en omvat alle kommen van de gemeente en beslaat de periode 2018-2023. Het nieuwe plan bevat ook een regionaal deel, dat is opgesteld in samenwerking met alle gemeenten in Zaanstreek-Waterland en her Hoogheemraadschap Noorderkwartier. Onze gemeente streeft naar een dekkingsgraad van 100% en de verwachting is dat dit streven in deze planperiode ook zal worden bereikt. Alle lasten uit het GRP worden bestreden uit de voorziening GRP, die jaarlijks wordt gevoed door storting van alle ontvangsten uit de rioolheffing.

Projecten

In jaarschijf 2019 worden de volgende projecten uitgevoerd:

- vervangen en relinen riolering Singelwijk Noord en Midden;
- verbinden RWA riolen Oosthuizerweg Edam;
- hemel- en vuilwaterriool Gerrit van Heemskerkstraat Oosthuizen vervangen;
- relinen riolering Warder fase 2 en 3;
- aanleg persleiding rioolgemaal 'De Worst';
- vervangen Elektrotechnische Installatie drukriolen Zeevang (2,8 mln. euro).

Financieel

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan het gemeentelijk rioleringsplan.

Bedragen * € 1.000					
Progr	Riolering	2019	2020	2021	2022
Gemeentelijk Rioleringsplan					
4	Onderhoudslasten	34	0	514	32
4	Investeringen	2.814	3.138	2.900	2.997

Totaal Gemeentelijk Rioleringsplan	2.848	3.138	3.413	3.029
Totaal	2.848	3.138	3.413	3.029

Financiering

Algemeen

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's onder andere door middel van de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Voor treasury is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te voeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de informatie die direct betrekking heeft op de aankoop van gronden en uitvoering van grote werken/prioriteiten etc. De kwaliteit van de treasuryfunctie is sterk afhankelijk van de informatie welke wordt aangeleverd door de verschillende afdelingen over de planning van hun activiteiten en de financiële gevolgen.

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid, is het (verwachte en werkelijke) verloop van de rente. De gemeente Edam-Volendam stelt zelf geen rentevisie op maar zal aan de hand van rentevisies van gerenommeerde financiële instellingen haar beleid bepalen.

De ontwikkelingen van de economie op mondiaal niveau hebben invloed op de rentestanden. Het bestuur van de ECB (centrale bank van de EU) verwacht dat de maandelijkse opkoop van staatsleningen, bedoeld om de banken in Europa meer lucht te geven, voor het einde van 2018 wordt beëindigd. Nu de economie in Europa beter draait en de inflatie langzaam aan het oplopen is, heeft de ECB aangegeven om het opkoopprogramma in de periode september-december 2018 te verlagen van de huidige € 30 miljard naar € 15 miljard. Indien de inflatie binnen de verwachtingen, ± 2%, blijft zal het opkoopprogramma dus na december worden beëindigd. Het is de verwachting dat de rente in de loop van 2019 licht zal oplopen.

De historisch lage rentestanden hebben veel invloed op de rente die de banken vergoeden over de uitstaande tegoeden op de rekening-courant, de termijndeposito’s en natuurlijk ook op de rentetarieven voor leningen. In het geval van de gemeente Edam-Volendam was de lage rentestand de afgelopen jaren ongunstig. De lage rentestand maakt het gunstiger om nieuwe leningen(schulden) aan te trekken en minder gunstig om veel liquide middelen in kas te houden. De gemeente heeft in 2018 gemiddeld € 5,1 mln. aan uitstaande middelen in rekening-courant bij het Rijk (schatkistbankieren). Door de lage rentestand ontvangt de gemeente hiervoor geen vergoeding.

Kasgeldlimiet

Gegeven de permanente financieringsbehoefte, kunnen fluctuaties in rentelasten voor de gemeente risico’s met zich meebrengen. Om deze risico’s zoveel mogelijk te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (< 1 jaar). De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2019 bedraagt dit, bij ministeriële regeling vastgestelde, percentage 8,5%. De omvang van de begroting op 1 januari 2019 bedraagt € 92.552.199 De kasgeldlimiet bedraagt dan € 7.866.937 voor 2019.

Renterisiconorm

Om het risico van rentaanpassingen en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Uit het volgende overzicht blijkt dat we ruim binnen de renterisiconorm blijven.

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand begrotingssaldo begin jaar	92.552	92.668	91.139	83.891

Vastgesteld percentage % (Wet Fido)	20	20	20	20
Renterisiconorm	18.510	18.534	18.228	16.778
Risico vaste schuld	1.821	1.730	1.730	1.730
Ruimte onder risiconorm	16.689	16.804	16.498	15.048

Langlopende leningen

30 januari 2014 is er voor het laatst een nieuwe langlopende geldlening aangetrokken. De verwachting is dat er in het restant van 2018 ook geen nieuwe geldlening zal worden aangetrokken. Maar gezien het hoge investeringsniveau kan het zijn dat er in 2019 een nieuwe lening zal moeten worden afgesloten.

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Stand per 1 januari	15.827	14.006	12.276	10.546
Aflossingen	1.821	1.730	1.730	1.730
Nieuwe leningen				
Stand per 31 december	14.006	12.276	10.546	8.816
Gewogen gemiddelde rente leningen	4,34	4,33	4,33	4,33
Te betalen rente	645	566	490	415

Rentebeleid

Het rentebeleid ziet er als volgt uit:

- over het eigen vermogen wordt geen rente berekend
- er vindt dus ook geen rentebijschrijving op reserves plaats
- de rentekosten bestaan alleen nog uit de werkelijk te betalen rentelasten over uitstaande geldleningen
- deze rentekosten worden omgeslagen over de activa; daarbij is het toegestaan het rentepercentage te corrigeren met een plus of min van 0,5%
- het rentepercentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt 0,49%. De gemeente mag dit percentage afronden op 0,5%

Hieronder volgt een berekening van de rentekosten volgens het format dat met ingang van 2018 verplicht is voorgeschreven.

Bedragen * € 1.000	
Rentetoerekening	**2019**
Externe rentelasten langlopende leningen	645
Externe rentebaten	0
Saldo door te rekenen externe rente	**645**
Rente grondexploitaties	-30
Rente voorzieningen	
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**615**
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	663

Renteresultaat op het taakveld Treasury	**-48**

Bedrijfsvoering

Algemeen

Ons college is ambitieus. In de diverse programma's zijn onze doelen en projecten geformuleerd, variërend van het versterken van de veiligheid, implementatie van de omgevingswet tot het op niveau brengen van de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarbij zijn we als gemeente én als organisatie 'ondernemend en betrokken'. Dit stelt uiteraard hoge eisen aan de professionaliteit van de gemeentelijke organisatie: een organisatie die flexibel, efficiënt en effectief opereert. We doen dit met behulp van onze medewerkers. Wij blijven daarbij kritisch op de omvang van onze organisatie, maar beseffen dat taken en ambities niet gerealiseerd kunnen worden zonder goed personeel. Zij vormen het 'kapitaal' van onze organisatie.

De bedrijfsvoering van de gemeente Edam-Volendam dient optimaal bij te dragen aan de doelen, prestaties en projecten van de gemeente. Naast goed personeel vraagt dit om goed ingerichte processen en systemen. De belangrijkste ontwikkelingen op dit vlak hebben wij in deze paragraaf bedrijfsvoering uitgewerkt.

Huisvesting

Goede gemeentelijke huisvesting, mede vanuit goed werkgeverschap en dienstverlening, is van groot belang. In dat kader wordt gewerkt aan een duurzame oplossing voor de langere termijn. Wij kiezen daarbij niet op voorhand voor een bepaalde uitkomst in de zin van locatie(s), aantal gebouwen en bestaand c.q. nieuwbouw. Ook het 'nieuwe werken' en ontwikkelingen in de regio zijn van belang bij het maken van keuzes rondom de huisvesting.

Vooruitlopend op een duurzame oplossing zijn er op de korte termijn maatregelen genomen ten aanzien van de Mgr. Veermanlaan en het stadskantoor. Om de dienstverlening in het stadskantoor te verbeteren zijn de noodzakelijke ingrepen gedaan in de hal en op de benedenverdieping. Voor de huur van het vergadercentrum aan de Schepenmakersdijk is van de laatste mogelijkheid tot verlengen voor nog eens drie jaar, gebruik gemaakt.

In september 2017 is onderzoek gedaan naar mogelijke locaties voor de definitieve huisvesting. Dit heeft echter nog niet tot besluitvorming geleid, mede in afwachting van de ontwikkelingen in de regio.

Het streven is er op gericht om in 2019 de locatie voor nieuwe huisvesting te bepalen. In principe kan dan de planvorming worden afgerond en een start worden gemaakt met de realisatie. Parallel daaraan vindt een verkenning plaats met raad en inwoners naar de huisvesting van het democratisch proces.

Deze ambitie is op te delen in vier aspecten:

1. Het huisvesten van de democratische besluitvorming: de gemeenteraad heeft ruimte nodig. Hiervoor moeten betrokkenen aangeven wat zij denken nodig te hebben om deze processen nu en in de toekomst goed te kunnen faciliteren. Hiervoor verwachten wij een investering van € 200.000 in 2019.
2. Het huisvesten van de ambtelijke organisatie: De ambtenaren en het dagelijks bestuur van de gemeente hebben huisvesting nodig voor hun activiteiten en om het werk optimaal te kunnen verrichten. Hiervoor levert het programma Gewoon Goed waardevolle inzichten en informatie op voor een programma van eisen voor een nieuw huis van de gemeente. Hiervoor verwachten wij een investering van € 100.000 in 2019.
3. Het creëren van een ontmoetingsplaats in de gemeente door aanvullende maatschappelijke functies te combineren met punt 1 en 2. Hiervoor verwachten wij een investering van € 50.000 in 2019.
4. Een toekomstbestendige locatiekeuze voor het een nieuwe huis van de gemeente. Hiervoor verwachten wij een investering van € 50.000 in 2019.

De te verwachten investeringen kunnen gedekt worden uit het reeds beschikbare voorbereidingskrediet van € 500.000.

Voor 2019 hebben wij de volgende doelen:

1. Een voorstel voor de democratische processen presenteren
2. Een programma van eisen opleveren

3. Verschillende locaties inclusief argumentatie voorleggen
4. Een beeld van de ontmoetingsplaats schetsen

Met als resultaat om te komen tot een huisvestingsprogramma en locatiekeuze eind 2019.

Personeel

Organisatieontwikkeling

Met een gewoon goede dienstverlening voor ogen gaan we samen aan de slag. Met iedereen voor iedereen. We versterken de organisatie door meer integraal te werken, met multidisciplinaire benadering van vraagstukken komen tot een beter resultaat. Om dit alles handen en voeten te geven, werken we onder andere met een integraal opleidingsplan, het Gewoon Goed werken concept, een leiderschapsontwikkelingstraject voor alle leiders op elk niveau en een strategische personeelsplanning. De missie en visie van de gemeente zijn vertaald naar een organisatievisie (t)huis van de organisatie. Deze ambities, en in combinatie met wat een veranderende maatschappij en samenleving vraagt van een moderne organisatie, vertalen zich o.a. in een daarop afgestemde vaste kern van medewerkers en een zgn. flexibele schil om het aanbod van lokale werkzaamheden en wettelijke taken naar behoren uit te kunnen voeren. Deze flexibele schil betreft m.n. externe medewerkers met specifieke kennis en ervaring op diverse vakdisciplines en complexiteit van onderhanden gemeentelijke projecten.

De gemeentelijke organisatie is met diverse initiatieven gestart om de organisatie en de daarin werkzame medewerkers de komende tijd verder door te laten ontwikkelen, zodat zij met verbeteringslagen verder invulling kan geven aan de missie en kernwaarden van de organisatie. De doelen voor 2019 zijn:

1. Een op onze kernwaarden afgestemde arbeidsmarktcommunicatie
2. Van ik naar Wij
3. Generatiepact uitvoeren
4. Aan de slag met de Wet normering rechtspositie ambtenaren

Een op onze kernwaarden afgestemde arbeidsmarktcommunicatie

De komende jaren wordt de arbeidsmarkt steeds krapper. Nu al merken we de effecten van een krapper wordende arbeidsmarkt. Het is dan ook van cruciaal belang dat wij ons weten te presenteren als goed werkgever. Onze arbeidsmarktcommunicatie moet dus echt anders. De uitingen op onze website, in onze vacatureteksten en in onze contacten met kandidaten passen na 2019 bij onze kernwaarden verbinden, vertrouwen, wendbaarheid en leiderschap.

Van ik naar Wij

College, management en ondernemingsraad ontwikkelen op aangeven van alle medewerkers activiteiten die gaan helpen om de gemeente zo in te richten dat de werkwijze goed aansluit bij het maatwerk en de dienstverlening die de raad nastreeft. De exacte activiteiten worden in samenspraak ontwikkeld in de loop van 2018 en uitgevoerd in 2019. Doel is in 2019 aantoonbaar meer interne en externe samenwerkingsvormen te kennen dan in de jaren daarvoor.

Generatiepact uitvoeren

Het generatiepact is bedoeld om oudere medewerkers enkele jaren voor hun pensioen minder te kunnen laten werken, zodat met de vrijkomende middelen nieuwe medewerkers kunnen worden ingezet. Voordeel van deze aanpak is dat de nieuwe medewerkers optimaal ingewerkt kunnen worden door hun oudere collega's, de oudere collega's langer vitaal aan de slag blijven en dat de regeling in ons geval kostenneutraal is opgezet. Een aandachtspunt bij de uitvoering is dat meerdere collega's werk moeten minderen (bijvoorbeeld drie mensen 6 uur minder werken) voordat er een nieuwe medewerker gezocht kan worden (voor bijvoorbeeld 18 uur). Dit aandachtspunt houden wij nauwgezet in de gaten bij de uitvoering van het generatiepact.

Aan de slag met de Wet normering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

In 2020 gaat de Wet normering rechtspositie ambtenaren gelden (huidige verwachting). Deze wet maakt dat ambtenaren een andere rechtspositie krijgen dan op dit moment en om de gevolgen daarvan goed en op tijd te verwerken is het nodig dat er in 2019 aan de voorbereiding wordt gewerkt. Er kan gedacht worden aan het herzien van regelingen, het veranderen van het mandaat en het uitgebreid voorlichten van de personeelsleden. Doel is om eind 2019 de voorbereidingen zodanig gereed te hebben dat in 2020 de Wnra kan worden ingevoerd.

Personeelsomvang

De totale formatie welke is geraamd voor het begrotingsjaar 2019 stijgt ten opzichte van 2018 van 263,5 fte naar 276,1 fte. Dit is een stijging met 12,6 fte. De stijging betreft met name de formatie bij de afdeling Samenleving. Deze stijging wordt met name verklaard door de impact van de decentralisatie van rijkstaken. Deze decentralisatie en de verder vormgeving van de taken binnen het Sociaal Domein hebben gaandeweg een groter beslag gelegd op de afdeling Samenleving, wat in 2018 geresulteerd heeft in groei van de formatie. Daarnaast hebben zich op onderdelen interne verschuivingen voorgedaan.

Bedragen * € 1.000			
Afdeling	**Formatie 2018**	**Formatie 2019**	**Salarislasten**
Directie	2,00	3,00	€ 358
Communicatie, kabinet en bestuurssecr.	5,17	6,11	€ 447
Financiën	21,88	21,60	€ 1.737
Interne Dienstverlening	35,64	34,40	€ 2.426
Openbare Werken	75,86	77,00	€ 5.064
Publiek, Veiligheid en Bestuurszaken	31,29	29,84	€ 2.155
Ruimtelijke Ordening	31,33	33,71	€ 2.677
Samenleving	47,85	58,94	€ 4.140
Overig (strategie & control en Projectenlab)	10,39	9,39	€ 771
	261,41	**273,99**	**€ 19.776**
Raad	25 leden	25 leden	€ 355
College	5 leden	5 leden	€ 522
Bedragen * € 1.000			
Afdeling	**Formatie 2018**	**Formatie 2019**	**Salarislasten**
Griffie	2,11	2,11	€ 183
	2,11	**2,11**	**€ 1.060**
	263,52	**276,1**	**€ 20.835**

Jaarlijkse aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In de begroting 2019 en de meerjarenraming 2020 - 2022 zijn verplichtingen opgenomen, die voortvloeien uit wachtgelden/pensioenen wethouders, werkgeverslasten overige post-actieven. Voor de vakantiedagen wordt uitgegaan van een jaarlijks gelijkmatige opname. De verplichtingen met betrekking tot de wachtgelden van gewezen wethouders zijn in overleg met de accountant ondergebracht in een daartoe strekkende voorziening, geregistreerd onder nr. 97490 (Voorziening Appa). De verwachte jaarlijkse lasten rond de betreffende wachtgelden worden in de onderstaande begrotingsstaat inzichtelijk gemaakt.

Bedragen * € 1.000				
soort verplichting	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Wachtgelden gew. wethouders	67	43	0	0
Werkgeverslasten overige post-actieven	99	50	13	13
Pensioenen gew. wethouders/ weduwen gew. wethouders	128	129	132	134
Totaal	294	222	145	147

ICT

Op ICT-gebied zijn wij in de regio een vooruitstrevende speler. Wij zijn vaak pilotgemeente bij nieuwe ontwikkelingen en nemen actief deel aan ontwikkelplatforms. ICT hangt bij ons samen met informatievoorziening, informatiebeveiliging en privacy. Digitale dienstverlening optimaliseren is onze ambitie. Dit uit zich in de volgende doelen:

1. ICT infrastructuur op orde en planmatig doorontwikkelen
2. Informatievoorziening meer digitaal
3. Informatiebeveiligingsmaatregelen aantoonbaar maken
4. Privacy: ieder personeelslid kent de bedoeling

ICT infrastructuur op orde en planmatig doorontwikkelen

In het strategisch beleidsplan “Informatiestrategie 2017-2022” wordt onze visie en missie weergegeven. Op basis van deze visie en missie zijn beleidsuitgangspunten en vier doelstellingen geformuleerd, namelijk de basis op orde, informatie toegankelijk, ontwikkeling informatiesystemen en het nieuwe samenwerken. Jaarlijks worden deze beleidsuitgangspunten en doelstellingen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld inclusief de eventuele consequenties voor de projectenkalender.
Met name de ontwikkelingen vanuit de doelstelling “Basis op orde” hebben invloed op de ICT infrastructuur. Op dit gebied staan de volgende projecten op de rol voor 2019:

- Er moet een test- en uitwijkomgeving worden gerealiseerd in onze locatie aan de Mgr. C. Veermanlaan;
- De huidige Microsoft Windows 2008 en 2012 Serveromgeving wordt vervangen door 2016.
- Diverse projecten op het gebied van 'digitalisering' van bestaande processen;

Informatievoorziening meer digitaal

De gemeentelijke dienstverlening zal steeds meer digitaal gaan plaatsvinden, wat direct betekent dat ook de gemeentelijke organisatie meer digitaal en zaak- en procesgericht moet gaan werken.
De ontwikkelingen en benoemde projecten vanuit de doelstellingen “Informatie toegankelijk”, “Ontwikkeling informatiesystemen” en “Het Nieuwe Samenwerken” hebben hier invloed op. In 2019 gaan we hiervoor in ieder geval aan de slag met:

- het door ontwikkelen van onze wijze van zaak- en domeingericht werken;
- de behoefte om de vindbaarheid van opgeslagen en gearchiveerde informatie, vanuit diverse bronnen, te vergroten door het implementeren van content integratie.;
- data analyse en informatiegestuurd werken

Informatiebeveiligingsmaatregelen aantoonbaar maken

De hoogste prioriteit is de maatregelen die in 2016 zijn genomen aantoonbaar (accountable) maken. De criteria van ENSIA vragen hierom. Hiernaast zal tevens aandacht worden besteed aan de maatregelen waarin wij tekort schieten welke zij opgenomen in het informatiebeveiligingsplan. Waarbij eerst die maatregelen worden uitgevoerd die gekoppeld zijn aan (verplichte) taken die we als gemeenten moeten uitvoeren en/of op ons afkomen. Als er dan nog tijd en/of gelegenheid over is, zullen de maatregelen van de overige kwetsbare normen worden behandeld.

Privacy: ieder personeelslid kent de bedoeling

Privacy gaat iedereen wat aan. Dit gaat niet alleen over elkaar maar vooral met elkaar (verbinden). Dit door zorgvuldig, bewust om te gaan met gegevensverwerking en Privacy. Het wordt vertaald naar het borgen in (primaire) processen, vastleggen in de verwerkingsregistratie en transparantie naar de burgers (vertrouwen). De AVG biedt mogelijkheden (leiderschap) zolang processen goed worden beschreven en/of beargumenteerd (wendbaar). We gaan op een veilige manier met persoonsgegevens om en respecteert de privacy van betrokkenen/burgers en collega’s. De gemeente houdt zich hierbij aan de wettelijke uitgangspunten, maar stelt de bedoeling boven de systemen. Het borgen en uitvoeren de wettelijke taken wordt gezien als een uitdaging en niet als belemmering. We kijken naar oplossingen en mogelijkheden.

Financiën

De financiële functie binnen onze organisatie laat achterstallig onderhoud zien. Sinds de fusie met Zeevang lag de aandacht vooral bij het in de lucht houden van alle ballen. Hierdoor is er te weinig gedaan aan ontwikkeling en optimalisering van de financiële processen en systemen. Dit doet zich voelen. Zo kennen de financiële processen nog relatief veel handmatige werkzaamheden en zijn ze weinig gedigitaliseerd. Achterstallig onderhoud doet zich ook voor t.a.v. de inrichting van P&C processen, de informatievoorziening aan bestuur en management en inrichting van (financiële) systemen. Tevens is op het gebied van de interne controle een verbeterslag nodig.

Wij vinden het belangrijk dat het management en bestuur beter in positie komt en dat (interne) sturing en verantwoording wordt versterkt. We streven naar operational excellence. Hiertoe is vernieuwing nodig in de financiële en P&C processen. Wij vinden het belangrijk de komende jaren de 'basis op orde' te brengen en door te ontwikkelen. De verbeterslagen die wij in 2018 hebben ingezet (o.a. digitaliseren facturenstroom) willen wij in 2019 doorzetten én aanvullen. We zetten daarbij in op standaardisering, uniformering en digitalisering. Speerpunten voor 2019 zijn:

- Digitalisering administratieve processen
- Inrichting financieel systeem
- P&C en LIAS
- Opzetten en uitvoering (verbijzonderde) interne controle
- Versterking sturing en verantwoording

Digitalisering administratieve processen
In 2018 is gestart met het digitaliseren van de facturenstroom. Dit zal in 2019 verder doorontwikkeld worden en zal E-facturatie ingevoerd worden. Daarnaast zullen we de administratieve processen verder optimaliseren door waar mogelijk koppelingen te leggen tussen sub- en hoofdadministraties.

Inrichting financieel systeem
Om administratieve processen snel en soepel te laten lopen is een goede inrichting van het financieel systeem cruciaal. Aandachtspunten in dit kader zijn bijvoorbeeld het inrichten van autorisaties zodat geen handmatige controles meer nodig zijn, het automatisch genereren van rapportages en de inrichting van het rekeningschema.

Opzetten en uitvoeren (verbijzonderde) interne controle
De accountant kan nog onvoldoende steunen op een goed ingebedde (V)IC, waardoor de accountant aan het einde van jaar altijd een uitgebreide gegevensgerichte controle moet uitvoeren. De (V)IC moet beter, waardoor we meer 'in control' zijn en beter weten in hoeverre we rechtmatig handelen en waar de risico's zitten.

P&C en LIAS
Met behulp van LIAS zullen wij in 2019 de totstandkomingsprocessen rondom de P&C documenten verder willen versnellen en verbeteren. Daarnaast zullen wij de opbouw van de P&C cyclus onder de loep nemen en werken aan de kwaliteit van de P&C documenten. In dat kader krijgt ook het 'P&C denken' (wat wil ik bereiken, wat ga ik daarvoor doen e.d.) aandacht.

Verbonden partijen

Algemeen

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het verplicht dat in de jaarlijkse gemeentebegroting aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft (artikel 9 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft (artikel 1 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, Bbv). Dit kan een samenwerking zijn in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), maar dat hoeft niet. Niet iedere verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling en niet iedere gemeenschappelijke regeling is een verbonden partij. Als de gemeente alleen een bestuurlijk belang heeft, of alleen een financieel belang, is er in juridische zin geen sprake van een 'verbonden partij' zoals bedoeld in het Bbv.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan "zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht". Onder financieel belang wordt verstaan: "een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt." (art. 1 Bbv).

Om die reden worden in deze paragraaf de verbonden partijen zoals bedoeld in het Bbv en onze samenwerkingsverbanden afzonderlijk beschreven. Deze paragraaf bevat een totaaloverzicht van alle deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Volgens artikel 15 Bbv dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Bij de verschillende aangegeven verbonden partijen is een tabel toegevoegd waarin vermogens en resultaatinformatie en de verschillende belangen zijn aangegeven. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de risico's van de specifieke verbonden partij aangegeven.

In de eerder genoemde programma's is bij de specifieke producten aangegeven op welke wijze de verbonden partij bijdraagt aan de realisatie van de doelstellingen van de programma's, hoe de maatschappelijke effecten worden bereikt.

Op de drie niveaus van samenwerking is het college voor overleg en beleidsafstemming indien dit meerwaarde heeft. Er worden in principe geen bevoegdheden overgedragen.

De criteria voor afweging van samenwerking zijn:

1. wettelijke verplichting;
2. financiële noodzaak;
3. specialistische kennis;
4. voordeel van bundeling/synergie;
5. gemeentegrensoverschrijdende problematiek;
6. efficiencyvoordeel van grotere schaal;
7. het gezamenlijk belang;
8. democratische legitimiteit;
9. zeggenschap;
10. goede invloed voor de onderlinge relatie; en
11. beperking van risico's.

Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen	
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	
Vestigingsplaats	Zaandam
Website	www.veiligheidsregiozaanstreekwaterland.nl
Programma	2
Gemeentelijk belang	Jaarlijkse bijdrage en vertegenwoordiging in bestuur door burgemeester Sievers t.b.v. waarborgen fysieke en sociale veiligheid burgers gemeente Edam-Volendam.
Visie	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is verantwoordelijk voor de voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises voor de inwoners en bezoekers van onze regio.
Beleid	Op 10 februari 2017 is het Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2017-2020 vastgesteld. In het beleidsplan staan de (gezamenlijke) ambities van het samenwerkingsverband dat bestaat uit brandweer, politie, GHOR en de acht gemeenten. Maar ook de ambities ten aanzien van onze wettelijke taken op het gebied van Brandweerzorg, Geneeskundige zorg, de Gemeenschappelijke meldkamer en Rampenbestrijding en crisisbeheersing. **Samen voor veilig!** We zijn er van overtuigd dat we gezamenlijk de grootste veiligheidswinst kunnen realiseren. Vandaar dat onze focus de komende jaren ligt op het gezamenlijk beperken van risico's en beheersen van (de effecten van) crises. • Gezamenlijk, omdat veiligheid geen exclusieve taak van de veiligheidsregio is. Samen met inwoners, instellingen en bedrijven kunnen we Zaanstreek-Waterland veiliger maken. • Beperken van risico's, omdat volledige beheersing van risico's niet realistisch is. • Beheersen van effecten, omdat als het dan toch misgaat, de veiligheidsregio optreedt om de continuïteit van de samenleving te waarborgen.
Openbaar belang	Hoogwaardig kwaliteitsniveau van voorbereiding op en bestrijding van incidenten, crises en rampen in regio.
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-17 1.109 31-12-17 1.307
Vreemd vermogen	1-1-17 20.181 31-12-17 19.509
Financieel resultaat	2017 44
Financiële toelichting	De begroting van VrZW bedraagt in 2019 € 31 miljoen. Het budget van VrZW wordt gevormd door de bijdrage van het Rijk en de bijdragen van de gemeenten. De bijdrage 2019 van de gemeente Edam-Volendam bedraagt € 2.495.216.
GGD Zaanstreek-Waterland	
Vestigingsplaats	Zaandam
Website	gezondheidsverkenning.ggdzw.nl
Programma	5
Gemeentelijk belang	Jaarlijkse bijdrage en gemeentelijke vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur in het kader van primaire ziektepreventie, jeugd en ouderenzorg en infectieziekten.

Visie	De GGD werkt aan een goede gezondheid van alle inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland en gaat daarbij uit van de nieuwe definitie van gezondheid: 'Gezondheid als het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven' (Huber, 2014). Deze omschrijving heeft consequenties voor de doelstellingen en de inrichting van preventie en zorg. Gezondheid is geen doel op zich, maar een middel om te kunnen participeren. De GGD richt zich op maatschappelijke en niet op individuele hulpvragen. Veel van de activiteiten van de GGD richten zich op langetermijneffecten en zijn preventief van aard, ter bescherming van alle inwoners in Zaanstreek-Waterland. De GGD is onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland, zoals vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg, 2008). Elke gemeente is vanuit deze wet verplicht om een GGD in stand te houden. Publieke gezondheidszorg wordt in de Wpg omschreven als de 'gezondheidsbeschermende en gezondsheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daarin, waaronder begrepen het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten'. In de wet zijn de verantwoordelijkheden van de gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid vastgelegd en zijn de taken van de GGD benoemd.
Beleid	Alle gemeenten in Zaanstreek-Waterland werken samen in de Gemeenschappelijke Regeling GGD ZW (GR GGD ZW). De gewijzigde GR GGD ZW zit 20-9-2018 als agendapunt in het raadsplein.
Openbaar belang	Primaire Ziektepreventie en leveren van een bijdrage aan de publieke gezondheidszorg
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-17 1.501 31-12-17 1.614
Vreemd vermogen	1-1-17 6.631 31-12-17 6.554
Financieel resultaat	2017 2
Financiële toelichting	De gemeentelijke bijdrage voor de GGD Zaanstreek-Waterland bedraagt € 1.233.438 voor 2019. Ten opzichte van 2018 is er voor 2019 sprake van een stijging van de totale gemeenschappelijke bijdragen van € 966.209. Dit komt met name voort uit de uitgangspunten die zijn vastgesteld bij de kadernota 2019, nameiijk: • Een stijging van € 485.000 in verband met de verschuiving van de financiering van het RijksVaccinatie Programma naar het Gemeentefonds. Ten aanzien van dit bedrag maakt de GGD een voorbehoud, omdat nog niet duideiijk is of hiermee de kosten voor het Rijksvaccinatieprogramma geheel kunnen worden gedekt en er nog geen zekerheid bestaat of de gemeenten voor de kosten van het Rijksvaccinatieprogramma voldoende dekking krijgen uit het Gemeentefonds. • Een stijging van € 475.000 in verband met de autonome ontwikkelingen van de loon- en prijsindex waarvan € 130.000 voortkomt uit het meerjarenperspectief. NB: De gemeente Edam-Volendam neemt ook diverse contracttaken af bij de GGD Z/W. Contracttaken zijn activiteiten die de GGD uitvoert en die geen onderdeel uitmaken van het takenpakket dat de GGD binnen de Gemeenschappelijke Regeling uitvoert. Voor de contracttaken geldt dat de afrekening buiten de Gemeenschappelijke

Regeling met de opdrachtgevende gemeente(n) plaatsvindt.

Waterlands Archief	
Vestigingsplaats	Purmerend
Website	Waterlands Archief
Programma	5
Gemeentelijk belang	Het Waterlands archief ontvangt een jaarlijkse bijdrage.
Visie	Het Waterlands Archief, betrouwbaar geheugen van de regio Waterland, beheert rond de duizend archieven van plaatselijke overheden en particuliere instellingen (bijvoorbeeld notarissen en kerken). Naast archiefbeheer heeft het Waterlands Archief tot primaire taak de archieven en de daarbij behorende cultuurhistorische collecties ter inzage te geven aan iedereen, die daar belang in stelt. Daarnaast houdt het Waterlands Archief toezicht op de archieven bij de deelnemende gemeenten die nog niet zijn overgebracht en geeft het advies aan archiefvormers over duurzame toegankelijkheid van digitale informatie.
Beleid	Het Waterlands Archief heeft het beheer van 5 strekkende kilometer archief. Er is nog een achterstand in de ontsluiting van ruim 500 meter, die ingelopen moet zijn in 2021. Daaraan wordt gewerkt. Het beleid is gericht op het duurzaam behoud, de verbetering van de toegankelijkheid en het ondersteunen van de archiefvormer bij het informatiebeheer. De focus ligt hierbij op de voorbereiding van een gemeenschappelijk e- depot en de uitbreiding en verbetering van de digitale dienstverlening. In de periode 2018-2020 staat de uitvoering van het project digitalisering bouwvergunningen gepland. De digitale, duurzaam te bewaren archieven die bij gemeenten ontstaan moeten worden beheerd in een digitaal depot: het “e- depot”. Bij het Waterlands Archief komen de gemeentelijke archieven samen. In 2018 wordt voor het e- depot aangesloten op de infrastructuur van het Noord Hollands Archief in Alkmaar.
Openbaar belang	De belangrijkste doelstelling van het Waterlands Archief is het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd zodat toekomstige generaties het archief kunnen blijven raadplegen. Hiermee voldoet de gemeente aan de bepalingen van de Archiefwet.
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-17 102 31-12-17 82
Vreemd vermogen	1-1-17 419 31-12-17 344
Financieel resultaat	2017 0

Financiële toelichting	De bijdrage van de gemeente Edam- Volendam voor 2019 bedraagt € 257.117. Begin 2018 is de bestaande Gemeenschappelijke Regeling ISW gewijzigd in de nieuwe GR Waterlands Archief. De colleges van de deelnemende gemeenten hebben daarmee opnieuw het beheer van hun archieven gemandateerd aan de archiefdienst. De saldi van het ISW zijn daarbij bestemd voor het project digitalisering bouwvergunningen. Met het wegvallen van het ISW als overkoepelende regeling wordt het Waterlands Archief volledig verantwoordelijk voor haar bedrijfsvoeringstaken. Een aantal van die taken is uitbesteed aan externen: personeel en financiën (Gemeente Waterland), facilitair en huisvesting (Bibliotheek Waterland) en informatie en ICT. Verbetering van de communicatie, bijvoorbeeld door digitale nieuwsbrieven, wordt in 2019 voortgezet. Door schaalvergroting, middels structurele samenwerking met een vergelijkbare dienst in de regio, kan de expertise en daarmee de slagkracht worden vergroot. Samenwerking met het Gemeentearchief Zaanstad ligt daarbij niet alleen voor de hand, maar is ook een bestuurlijke opdracht. In de samenwerking met het Gemeentearchief Zaanstad zal mogelijk ook de behoefte aan nieuwe functies ingevuld kunnen worden. Een andere bestuurlijke opdracht is om binnen de regio Waterland nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met de deelnemende gemeenten en andere maatschappelijke organisaties. Daarnaast wordt op archiefgebied ook in 2019 samengewerkt met het Westfries Archief en het Regionaal Archief Alkmaar. Voor programmering en publiciteit zoekt het Waterlands Archief ook weer de samenwerking met de Bibliotheek Waterland. Tot slot zoeken we ook weer verdere samenwerking met middelbare scholen, hogescholen en universiteiten, historische verenigingen en musea.

Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland	
Vestigingsplaats	Oostzaan
Website	Recreatieschap Twiske-Waterland
Programma	3
Gemeentelijk belang	De gemeente wordt in het bestuur vertegenwoordigd door wethouder Schütt.
Visie	Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie o.a. d.m.v. het treffen van maatregelen en voorzieningen ten behoeve van openluchtrecreatie. Het duurzaam in stand houden van het specifieke en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van waarden die het in zich heeft.
Beleid	Programma accenten in 2019 zijn: - Begeleiden uitvoering recreatievoorzieningen Markermeerdijk; - Beheer en onderhoud van recreatieve infrastructuur - Samenvoegen gescheiden financiële administraties Landschap Waterland en Twiske
Openbaar belang	Er wordt een indexering van de bijdrage voorgesteld van 0,65%. De algemene reserve is voldoende om het gebied duurzaam te beheren. Deze is met name bedoeld voor groot onderhoud en vervangingen in de toekomst.
Risico's	In algemene zin: besluitvorming met financiele gevolgen door het bestuur van de GR heeft gevolgen voor de participanten.
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-17 2.029 31-12-17 2.078
Vreemd vermogen	1-1-17 31-12-

Financieel resultaat	2017	69
Financiële toelichting	De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage in de begroting 2019 is € 32.329	

Omgevingsdienst IJmond	
Vestigingsplaats	Beverwijk
Website	Omgevingsdienst IJmond
Programma	3
Gemeentelijk belang	Met de inwerkingtreding van de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) is de overdracht van deze zogenaamde basistaken een verplichting geworden. Het is daarbij ook een verplichting geworden om dat in de vorm van een te regelen. De gemeente is voor wat betreft deze basistaken dan ook per 1 mei 2017 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond. De gemeente wordt in het bestuur vertegenwoordigd door wethouder Runderkamp.
Visie	De omgevingsdienst IJmond draagt bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen haar werkgebied. Daarbinnen inspireren wij burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.
Beleid	Het basistakenpakket betreft de vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken (VTH) op het gebied van milieu met betrekking tot complexere inrichtingen en ketens (grondstromen/ asbest/ afval) in een gemeente. De Omgevingsdienst IJmond voert deze taken uit voor de gemeente Edam-Volendam. Zij worden soms ook ingehuurd voor extra taken zoals geluidscontrole kermis, controle inrichtingseisen drank- en horecavergunning en diverse taken/projecten op het gebied van duurzaamheid. Hiermee wordt dus mede invulling gegeven aan de doelstellingen op het gebied van omgevingskwaliteit.
Openbaar belang	Door bundeling van specialismen realiseren wij, namens onze gemeenten en provincie, een grotere efficiëntie en een hogere kwaliteit van onze werkzaamheden. Het geeft ons ook de mogelijkheid om gemeente overstijgende projecten breed op te pakken. Belangrijk, want milieu stopt niet bij de grenzen van een gemeente. Denk hierbij aan thema's als mobiliteit en luchtkwaliteit.
Risico's	Er is een algemeen risico ten aanzien van besluitvorming vanuit de GR waarbij de participanten verantwoordelijk zijn voor de financiële gevolgen daarvan. Verder is er risico ten aanzien van de kostenontwikkeling ten opzichte van de geleverde kwantiteit en kwaliteit van producten.
Bedragen	* € 1.000

Eigen vermogen	1-1-17	483	31-12-17	412
Vreemd vermogen	1-1-17	8.888	31-12-17	8.283
Financieel resultaat	2017	13		
Financiële toelichting	De bijdrage aan de omgevingsienst IJmond bedraagt in 2019 € 150.868			

Regionale samenwerking Jeugdhulp	
Vestigingsplaats	Amsterdam

Website	Regionale Samenwerking Amsterdam-Amstelland & Zaanstreek-Waterland
Programma	5
Gemeentelijk belang	Edam-Volendam neemt deel aan een 'gemeenschappelijke regeling regionale samenwerking decentralisaties sociale domein'. Dit betreft een regeling 'zonder meer' op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen. In 2018 wordt deze gemeenschappelijke regeling aangepast voor alleen Jeugdhulp. De regiogemeenten dragen bij aan de kosten die Amsterdam voor de regio maakt.
Visie	Doel is samenwerking op het gebied van Jeugdhulp met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland met name voor wat betreft de regionale en bovenregionale inkoop.
Beleid	De regio Zaanstreek-Waterland koopt samen met de jeugdzorgregio Amsterdam-Amstelland (6 gemeenten) de specialistische en hoogspecialistische jeugdhulp in. De transformatie van het jeugdstelsel brengt een nieuwe manier van zorginkoop met zich mee en een versterking van de lokale zorgstructuur. Vanaf 2018 wordt in de 14 gemeenten en alle gecontracteerde partijen gewerkt met ondersteuningsprofielen en resultaatafspraken. Uitgangspunten zijn doelrealisatie en klanttevredenheid. Edam-Volendam neemt deel aan de 'gemeenschappelijke regeling regionale samenwerking decentralisaties sociaal domein' Zaanstreek-Waterland. Dit betreft een regeling 'zonder meer' op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen. Hieruit volgt de dienstverleningsovereenkomst voor inkoop- en contractmanagement met Zaanstad voor jeugdhulp. Vanuit Amsterdam is een regionaal ondersteuningsteam (ROT) ingericht en worden werkgroepen en bestuurlijke overleggen georganiseerd. Het ROT verzorgt ook de inkooptrajecten jeugdhulp namens de 14 gemeenten en fungeert als helpdesk voor ict en administratieve vragen over het gewijzigde jeugdhulpstelsel. De regiogemeenten dragen bij aan de kosten die Amsterdam voor de regio maakt.
Openbaar belang	Het Regionaal Ondersteuningsteam (ROT) verzorgt namens de veertien gemeenten het contacteren van jeugdhulporganisaties en het inkopen van jeugdhulp.
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-19 31-12-19
Vreemd vermogen	31-12-19 31-12-19
Financieel resultaat	2019 0
Financiële toelichting	In de begroting van Edam-Volendam 2019 is een bijdrage geraamd van € 125.000. In de regio Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland hebben de jeugdhulporganisaties en veertien regiogemeenten de handen ineens geslagen op basis van de Jeugdwet uit 2015. Zij werken nauw samen om deze jeugdigen en gezinnen jeugdhulp te bieden die bij hen past, aansluit bij de vraag van jeugdige en gezin en meetbaar het gewenste resultaat oplevert. Het motto van de specialistische jeugdhulp is: doen wat nodig is, het resultaat telt! Dit betreft een regeling 'zonder meer' op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen. Hieruit volgt de dienstverleningsovereenkomst voor inkoop- en contractmanagement met Zaanstad voor jeugdhulp. Vanuit Amsterdam is een regionaal ondersteuningsteam (ROT) ingericht en worden werkgroepen en bestuurlijke overleggen georganiseerd. Het ROT verzorgt ook de inkooptrajecten jeugdhulp namens de 14 gemeenten en fungeert als helpdesk voor ict en administratieve vragen over het gewijzigde jeugdhulpstelsel. De regiogemeenten dragen bij aan de kosten die Amsterdam voor de regio maakt.

Vennootschappen en coöperaties

Vennootschappen en coöperaties				
BNG				
Vestigingsplaats				
Website	BNG Bank			
Programma	6			
Gemeentelijk belang	De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De gemeente heeft 41.730 aandelen en heeft daarmee minderheidsbelang.			
Visie	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Dit vloeit nog voort uit de periode dat de Bank in veel sterkere mate als nu verrekeninstelling was tussen Rijk en Lagere Overheden. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee dient de bank de publieke taak.			
Beleid	De huidige situatie continueren			
Openbaar belang	BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De bank ondersteunt overheidsbeleid en draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. We verstrekken krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden.			
Risico's	Verwacht wordt dat als gevolg van het schatkistbankieren en de mindere omzet van verstrekte geldleningen de resultaten van de bank onder druk komen te staan.			
Bedragen	* € 1.000.000			
Eigen vermogen	1-1-17	4.486	31-12-17	4.953
Vreemd vermogen	1-1-17	149.483	31-12-17	135.041
Financieel resultaat	2017	393		
Financiële toelichting	In 2019 is een dividendopbrengst begroot van € 68.500.			
N.V. Houdstermaatschappij EZW				
Vestigingsplaats	Twisk			

Website	
Programma	6
Gemeentelijk belang	De gemeente Edam-Volendam heeft geen aandelen meer in de NV Houdstermaatschappij EZW.
Visie	De gemeente was aandeelhouder van de N.V. Houdstermaatschappij EZW. De gemeente heeft een minderheidsbelang. De aandelen van de Houdstermaatschappij in het geplaatste kapitaal van Alliander N.V. zijn per 18 december 2017 overgedragen aan de deelnemende gemeenten.
Beleid	Teneinde te voorkomen dat er ook in de toekomst nog belasting moet worden betaald is op de algemene vergadering van aandeelhouders voor de Houdstermaatschappij EZW op 20 juni 2017 besloten om de vennootschap te ontbinden. De aandelen van de Houdstermaatschappij in het geplaatste kapitaal van Alliander N.V. zijn per 18 december 2017 overgedragen aan de deelnemende gemeenten. Deze gemeenten zijn nu rechtstreeks aandeelhouder in Alliander N.V..
Openbaar belang	
Risico's	Alhoewel de aandelen nu zijn overgedragen blijft de Houdstermaatschappij voorlopig nog wel in stand. De daadwerkelijke liquidatie zal pas plaatsvinden als alle vorderingen en schulden, inclusief belastingaanslagen, volledig zijn afgewikkeld. Om de vennootschapsbelasting over de jaren 2016 en 2017 te kunnen betalen heeft de Houdstermaatschappij een voorziening gevormd. Indien deze voorziening niet voldoende zal blijken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen dan zullen alle (voormalige) deelnemende gemeenten naar rato van hun deelneming in het kapitaal opdraaien voor het dekken van deze kosten. Als gevolg van de onzekerheid over de hoogte van de resterende verplichtingen is tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders eveneens besloten nog niet over te gaan tot het uitkeren van dividend over het jaar 2016, totdat er zekerheid bestaat over de hoogte van de belastingaanslagen.
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Financieel resultaat	0
Financiële toelichting	Er wordt geen dividend meer uitgekeerd.
N.V. HVC	
Vestigingsplaats	Alkmaar
Website	HVC
Programma	4
Gemeentelijk belang	De gemeente is aandeelhouder van de N.V. HVC en heeft met acht aandelen een minderheidsbelang. Over het aandelenbezit ontvangt de gemeente mogelijk een dividenduitkering, alsmede een provisie voor het garanderen van geldleningen die ingezet worden voor afval gerelateerde activiteiten.

Visie	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Zij zet zich onverminderd in om steeds meer materialen te hergebruiken door diverse soorten afval apart in te zamelen. HVC is de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar van Nederland. Daarnaast produceert HVC duurzame energie (warmte, elektriciteit en gas) uit afval, biomassa, wind, zon en geothermie en leveren die aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. Verder ondersteunt zij bij maatregelen om lokaal te verduurzamen. Duurzame energie (warmte, elektriciteit en gas) halen we uit afval, biomassa, wind, zon en geothermie.			
Beleid	De huidige situatie continueren.			
Openbaar belang	Deelnemende overheden te helpen met het realiseren van hun doelstellingen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en duurzame energie			
Risico's	De garantstelling is opgenomen in de risicoparagraaf gemeente Edam Volendam.			
Bedragen	* € 1.000			
Eigen vermogen	1-1-17	89.603	31-12-17	103.216
Vreemd vermogen	1-1-17	860.491	31-12-17	849.006
Financieel resultaat	2017	13585		
Financiële toelichting	In de begroting is als een garantstellingprovisie € 16.250 als baten opgenomen. Tot een dividenduitkering is het nog niet gekomen. De bijdrage van de gemeente betreft een bedrag gerelateerd aan het aantal aangeleverde en verwerkte tonnages afval.			

Alliander N.V.				
Vestigingsplaats	Arnhem			
Website	Alliander			
Programma	6			
Gemeentelijk belang	De gemeente Edam-Volendam heeft 304.055 aandelen in Alliander N.V.. met een nominale waarde van € 5,00.			
Visie	Alliander staat voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Dat is waar wij iedere dag aan werken.			
Beleid	De gemeente Edam-Volendam beschikt over een minderheidsbelang in de aandelen en is hierdoor afhankelijk van een meerderheid in de aandeelhoudersvergadering.			
Openbaar belang	Alliander zorgt ervoor dat klanten de juiste energiekeuzes kunnen maken. Voor zichzelf en voor de totale energievoorziening. Zodat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.			
Risico's				
Bedragen	* € 1.000.000			
Eigen vermogen	1-1-17	3.864	31-12-17	3.942
Vreemd vermogen	1-1-17	3.871	31-12-	4.127

Financieel resultaat	2017 203
Financiële toelichting	In de begroting 2019 is een dividendopbrengst van € 200.000 geraamd.

Stichtingen en verenigingen

Stichtingen en verenigingen	
Stichting Werkplus	
Vestigingsplaats	
Website	
Programma	5
Gemeentelijk belang	Het bestuur van deze stichting bestaat uit de wethouder Samenleving, de directeur en een medewerker van de afdeling Financien. De gemeente stelt een budget beschikbaar aan de stichting voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw).
Visie	De stichting heeft als doel het uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De Wsw maakt het mogelijk dat mensen begeleid kunnen werken in een aangepaste arbeidsomgeving. Het gaat om mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap.
Beleid	Per 1 januari 2018 is/wordt het Werkvoorzieningsschap BaanStede opgeheven en heeft de gemeente Edam-Volendam de uitvoering van de Wsw zelf ter hand genomen. Ter voorbereiding heeft de gemeente Edam-Volendam een ‘gemeentelijke’ stichting opgericht die als formele werkgever fungeert voor de Wsw’ers, de mensen met een arbeidshandicap zoals bedoeld in de Wet sociale werkvoorziening die voorheen bij het Werkvoorzieningsschap BaanStede aan het arbeidsproces deelnamen (circa 90 inwoners van Edam-Volendam). De Stichting Werkplus is vormgegeven dat deze opereert binnen het juridisch kader dat geldt voor quasi-inbesteden: 1.de gemeente houdt toezicht op de stichting als ware het een eigen dienst; 2.de stichting verricht het merendeel van zijn werkzaamheden ten behoeve van de gemeente (tenminste 80%). Hierdoor is het mogelijk om het werk te gunnen aan de specifieke doelgroep die de gemeente voor ogen heeft: de Wsw’ers die tot en met 2017 bij het Werkvoorzieningsschap BaanStede waren ondergebracht.
Openbaar belang	Het mogelijk maken dat mensen begeleid kunnen werken in een aangepaste arbeidsomgeving
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-19 31-12-19
Vreemd vermogen	1-1-19 31-12-18
Financieel resultaat	2019 0

Financiële toelichting	De ontwerpbegroting 2019 van de Stichting Werkplus is begroot op een bedrag van € 2.916.000. In de begroting van de gemeente is voor 2019 als totale bijdrage voor de Stichting Werkplus € 2.266.500 (overdracht van de rijksbijdrage uitvoering Wsw 2019 plus de gemeentelijke bijdrage) beschikbaar (gegevens Opleverrapport juli 2018).

Zwembad de Waterdam	
Vestigingsplaats	Volendam
Website	www.waterdam.nl
Programma	5
Gemeentelijk belang	Tekortfinanciering als bijdrage aan ontwikkeling recreatie en volksgezondheid en veiligheid. De jaarlijkse bijdrage van de gemeente Edam-Volendam is € 350.000
Visie	Optimaal gebruik van accommodatie om te kunnen sporten en recreëren, met inachtneming van wettelijke kaders voor wat betreft milieu- en kwaliteitseisen. Bijdrage leveren aan ontwikkeling recreatie en volksgezondheid.
Beleid	
Openbaar belang	Recreatie en Volksgezondheid
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-16 45 31-12-16 45
Vreemd vermogen	1-1-16 217 31-12-16 335
Financieel resultaat	2016 0
Financiële toelichting	De jaarlijkse bijdrage van de gemeente Edam-Volendam is € 350.000. De jaarrekening 2017 van NV Sportfondsenbad Edam-Volendam (inclusief balans) is bij het schrijven van deze tekst (september 2018) nog niet ontvangen.

Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland	
Vestigingsplaats	Zaandam
Website	Veiligheidshuis
Programma	2
Gemeentelijk belang	De gemeentelijke betaalt een jaarlijkse bijdrage aan het Veiligheidshuis
Visie	Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland draagt bij aan een veiliger regio door met een persoonsgerichte aanpak criminaliteit en overlast tegen te gaan en recidive te verminderen
Beleid	Het Veiligheidshuis is een netwerkorganisatie van gemeenten en partners uit het straf-, zorg en het bestuurlijke domein. In het Veiligheidshuis komen de netwerkpartners onder eenduidige regie tot samenwerking om complexe problemen duurzaam op te lossen. Bij deze problemen speelt altijd een veiligheidsrisico. Daarnaast is het Veiligheidshuis een informatie- en expertisecentrum waar kennis vergaard en gedeeld wordt. De komende jaren zal de capaciteit van het Veiligheidshuis uitgebreid worden om het hoofd te bieden aan complexe situaties waarbij regionale regie en coordinatie nodig is om tot een doorbraak te komen. Tevens is het Veiligheidshuis belast met de doorontwikkeling van de aanpak van radicalisering en extremisme (CTER).

Openbaar belang	In Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland werken professionals structureel samen aan een veilige leefomgeving. Met een persoonsgerichte aanpak zorgen justitie, politie, gemeente en verschillende zorginstanties voor het verminderen van criminaliteit en overlast en wordt recidive voorkomen.
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Financieel resultaat	0
Financiële toelichting	De financiele bijdrage van de gemeente bedraagt in 2019 € 28.911.

Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam	
Vestigingsplaats	Volendam
Website	Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam
Programma	5
Gemeentelijk belang	Van het driehoofdig Bestuur van de Stichting is één lid aangewezen door het College van Burgemeester en Wethouders. Daarnaast participeert de gemeente in de Raad van Toezicht in de persoon van de burgemeester. De gemeente heeft initieel een bedrag van € 700.000 gestort en zal vervolgens jaarlijks gedurende veertig jaar een exploitatiebijdrage te verlenen van € 40.000.
Visie	Doel van de Stichting is de opzet van een waarborgfonds voor getroffenen.
Beleid	De Stichting functioneert als vangnet voor kosten van getroffenen, die in de toekomst niet op andere wijze kunnen worden vergoed. Hierbij dient met name te worden gedacht aan kosten voor niet vergoede medische ingrepen, aangepaste (om) scholingsprogramma's, (aangepaste) werkbegeleiding en/of het zoeken hiervan, psychosociale problemen en woonlasten. Daartoe is onder verantwoordelijkheid van de Stichting een kostenregeling Nazorg ontworpen die door de gemeente onder verantwoordelijkheid van het Stichtingsbestuur wordt uitgevoerd.
Openbaar belang	Als uitvloeisel van het schikkingtraject m.b.t. de financiële afwikkeling van de Nieuwjaarsbrand moest een Stichting Nazorg worden opgericht. Op 24 mei 2007 zijn de statuten van de nieuwe stichting notarieel verleden en per 7-7-2007 heeft de eerste officiële vergadering van de Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam plaatsgevonden.
Risico's	Geen
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-19 31-12-

		19
Vreemd vermogen	1-1-19	31-12-19
Financieel resultaat	2019	0
Financiële toelichting	In de begroting van 2019 is een exploitatie bijdrage van € 40.000 opgenomen.	

Stichting Samenwerkingsverband PO Waterland	
Vestigingsplaats	purmerend
Website	www.swvwaterland.nl
Programma	5
Gemeentelijk belang	De gemeente Edam-Volendam participeert in deze samenwerking ten behoeve van het onderwijsgedeelte van Programma 5 Sociaal Maatschappelijk. In dit kader wordt de aansluiting tussen Passend Onderwijs en Jeugdwet verder vormgegeven middels het Schoolmaatschappelijk Werk. De jaarlijkse bijdrage van Edam-Volendam bedraagt € 352.000
Visie	Het Samenwerkingsverband PO Waterland is verantwoordelijk voor een dekkend netwerk Passend Onderwijs. Om elk kind een passende onderwijsplek te bieden, werken scholen samen in dit regionale samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband maakt onder meer afspraken over welke begeleiding de reguliere scholen bieden, welke kinderen een plek kunnen krijgen in het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) of speciaal basisonderwijs (sbo) en over de verdeling van de ondersteuningsmiddelen.
Beleid	Om te zorgen voor zo goed mogelijke samenwerking tussen professionals die met jeugdigen werken, stemmen samenwerkingsverbanden en gemeenten hun beleidsplannen af. Uit deze samenwerking is een werkagenda Passend Onderwijs voortgekomen. Deze agenda bestaat uit de onderdelen thuiszitters, leerlingenvervoer, zorg voor de jeugd, doorgaande ontwikkellijn, statushouders en onderwijs/arbeidsmarkt.
Openbaar belang	Het Samenwerkingsverband PO Waterland bestrijkt de gehele regio Waterland en omvat de volgende gemeenten: Purmerend, Beemster, Landsmeer, Edam-Volendam en Waterland.
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Financieel resultaat	0
Financiële toelichting	De jaarlijkse bijdrage van Edam-Volendam bedraagt in 2018-2019 € 352.000.

Overige verbonden partijen

Overige verbonden partijen Vervoerregio Amsterdam	
Vestigingsplaats	Amsterdam
Website	Vervoerregio
Programma	4

Gemeentelijk belang	De gemeente Edam-Volendam is vertegenwoordigd in de Regioraad door drie raadsleden.
Visie	De vervoerregio zet zich in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio.
Beleid	Verbinden is de missie van de vervoerregio die uitgevoerd wordt via de volgende programma's: • Mobiliteit • Openbaar Vervoer • Infrastructuur De Vervoerregio is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Om op een goede manier te overleggen en besluiten te nemen zijn er diverse (bestuurs)vormen van overleg: De regioraad, het dagelijks bestuur, portefeuillehoudersoverleggen en commissies. Naast de bestuurders is een ambtelijke organisatie binnen de Vervoerregio Amsterdam actief om namens de gemeenten besluitvorming voor te bereiden, regionaal beleid op stellen, concrete projecten te initiëren en uit te voeren én samenwerking tussen betrokken partijen tot stand te brengen.
Openbaar belang	Goede verbindingen tussen bestemmingen zijn belangrijk zodat mensen zich snel via openbaar vervoer, fiets of auto snel, veilig en confortabel kunnen verplaatsen.
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-17 3.216 31-12-17 1.264
Vreemd vermogen	1-1-17 259.985 31-12-17 287.517
Financieel resultaat	2017 0
Financiële toelichting	De gemeente draagt financieel niet bij aan de Vervoerregio Amsterdam. In voorkomende gevallen wordt getracht gemeentelijke projecten, voor de binnen het beleid passende onderdelen, gesubsidieerd te krijgen door de Vervoerregio.

Metropoolregio Amsterdam	
Vestigingsplaats	Amsterdam
Website	Metropoolregio Amsterdam
Programma	1
Gemeentelijk belang	Edam- Volendam is trekker van het beleidsterrein economie, recreatie en toerisme. Ter bekostiging van de activiteiten wordt een bijdrage betaaldvan € 1,50 per inwoner.
Visie	De Metropoolregio Amsterdam behoort tot de Europese top vijf van economisch sterke regio's en heeft begin 2016 een agenda opgesteld voor de toekomst. Prioriteit heeft het aanjagen van de economie, het verbeteren van de bereikbaarheid en het bouwen van woningen. Dit laatste is extra urgent vanwege de populariteit van de metropoolregio onder woningzoekenden. Op economisch gebied wil de MRA een voortrekkersrol vervullen in de kennis- en circulaire economie. Duurzaamheid staat eveneens hoog op de actielijst. Hetzelfde geldt voor het versterken van de landschappelijke elementen, met aandacht voor het uitbreiden van zowel de recreatiemogelijkheden als de natuurbeleving.

Beleid	De voortschrijdende MRA actie-agenda 2016- 2020 is leidend voor de acties. Binnen de MRA wordt overlegd in de volgende platforms: ·-Platform voor Ruimte; ·-Platform voor Economie en ·-Platform voor Mobiliteit. Bij regionale afspraken op de terreinen van wonen, economie en bereikbaarheid worden de deelnemers eerst geconsulteerd. Hiertoe behoren de strategische agenda, het werkplan en de P&C cyclus, zoals begroting en rekening. De sub-regio Zaanstreek –Waterland heeft een gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda opgesteld.
Openbaar belang	Binnen de Metropoolregio Amsterdam werken de MRA-partners; 2 provincies, 33 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam vanuit een gedeelde visie aan een krachtige, innovatieve economie, snellere verbindingen en voldoende en aantrekkelijke ruimte voor wonen, werken en recreëren
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Financieel resultaat	0
Financiële toelichting	De financiele bijdrage aan de MRA bedraagt € 1,50 per inwoner. De bijdrage 2019 bedraagt € 53.933.
Regionale samenwerking waterketen Zaanstreek-Waterland	
Vestigingsplaats	
Website	Samenwerking Waterketen Zaanstreek-Waterland
Programma	4
Gemeentelijk belang	Edam-Volendam is een van de acht deelnemende regiogemeenten voor samenwerking in de afvalwaterketen. Gezamenlijk opgepakte projecten worden qua kosten door de deelnemers van de regio Zaanstreek-Waterland naar rato van deelneming gedeeld.
Visie	Samenwerking tussen gemeenten, waterschap en waterleidingbedrijf om in het waterbeheer tot besparingen en kwaliteitsverbetering te komen en kostbare kennis met elkaar te delen.
Beleid	Het op 23 mei 2011 ondertekende Bestuursakkoord Water (BAW) dat door het Rijk is gesloten met de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van waterleidingbedrijven heeft als doel te komen tot kostenbesparing, betere kwaliteit en minder kwetsbaarheid vanaf het jaar 2020. Kortweg wordt dit de 3 K's genoemd. Naast de stimulans vanuit het Bestuursakkoord Water is er ook een regionaal belang om meer en beter samen te werken in het stedelijk rioolwaterbeheer. Daarnaast vindt uitwisseling van kennis binnen de regio veelvuldig plaats.

Openbaar belang	Door collectieve aanbesteding wordt voordeel behaald. Voorbeelden hierin zijn: het onderhoudsmatig collectief reinigen en inspecteren van rioolstelsels en kolken zuigen. Ook is regionaal een Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) gemaakt met uniformiteit; wel behoudt iedere gemeente haar eigen kosten/dekkingsplan. Het plan betreft de periode 2018-2023 en is vastgesteld in de raadsvergadering van 15 februari 2018.
Risico's	
Bedragen	* € 1.000
Eigen vermogen	1-1-17 31-12-17
Vreemd vermogen	1-1-17 31-12-17
Financieel resultaat	2017 0
Financiële toelichting	De jaarlijkse bijdrage van Edam-Volendam bedraagt € 54.550. Daarnaast neemt elke deelnemer haar ambtelijke inzet voor eigen rekening. Gezamenlijk opgepakte projecten worden qua kosten naar rato door de deelnemers gedeeld.

Grondbeleid

Beleid

In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeente in 2019-2022 invulling zal geven aan haar grondbeleid. In 2018 is de nota Grondbeleid (2018-2022) vastgesteld. De naam van de nota is faciliteren en regisseren, welke ingegeven is uit de primaire doelstelling van het gemeentelijk grondbeleid namelijk:
derden faciliteren in de ontwikkeling van gronden, waarbij de gemeente de rol aanneemt van regisseur zodat de gewenste plannen worden gerealiseerd.
De keuze voor een facilitair grondbeleid komt voor uit de wens ruimtelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk over te laten aan de markt en de rol van de gemeente te beperken tot haar publieke (wettelijke) taken als het vaststellen van het bestemmingsplan met bijbehorende toetsing op de uitvoering, het zorgen voor de voorzieningen van openbaar nut en het verhalen van deze kosten.

Het grondbeleid is ondersteunend voor de realisering van maatschappelijke doelen, waarvan woningbouw de voornaamste is. De gewenste koers op dat onderdeel is vastgelegd in de Woonvisie 2017-2021. Als uitgangspunt is daarin opgenomen:
"*Uitgangspunt is een evenwichtige opbouw van bevolking en woningvoorraad, waarbij kwaliteit en variatie met betrekking tot woningaanbod en woonmilieus als centrale opgave voor de toekomst staan."*
De woonvisie vormt de grondslag voor de met de corporaties periodiek te maken prestatieafspraken. De visie bevat een overzicht van harde en zachte woningbouwplannen (woningbouwprognose). Afhankelijk van de marktontwikkelingen wordt deze prognose eveneens periodiek bijgesteld.

Alleen waar dit moet of gewenst is, zal de gemeente kiezen voor een actief grondbeleid waarbij de gemeente de ontwikkelingen zelf ter hand neemt. Voorbeeld hiervan is de Broeckgouw.

Ontwikkelingen

Momenteel kent de gemeente twee bouwgronden in exploitatie:

- Broeckgouw
- Blokwhere

Voor deze twee projecten is ervoor gekozen de exploitatie zelf ter hand te nemen. Voor de Broeckgouw is deze keuze reeds gemaakt voordat het collegeprogramma 2016-2022 was vastgesteld.

Het project de Broeckgouw bevindt zicht in een afrondende fase. In 2009 is gestart met de uitgifte van de percelen en in 2018 is gestart met de uitgifte van fase 9 & 10. Dit is tevens de laatste fase. Naar verwachting zal de exploitatie per 31-12-2021 afgesloten worden. Ten aanzien van fase 9 & 10 kan worden gemeld dat deze geheel aardgasvrij zal worden gebouwd.

Het project Blokwhere staat in de startblokken en zal in 2019 geheel opgeleverd kunnen zijn.

Naast de twee lopende grondexploitaties kent de gemeente nog een aantal projecten die in de periode 2018-2022 ontwikkeld of opgestart zullen worden. Deze kunnen worden ingedeeld in uitbreidingslocaties en inbreilocaties. Onder de uitbreidingslocatie valt:

- Lange Weeren - Volendam
- Waterrijk - Oosthuizen

De inbreidingslocaties omvatten de volgende projecten:

- Herontwikkeling locatie Seinpaal - Volendam
- Maria Goretti locatie - Volendam
- Plan Tase - Volendam
- Hoogstraat - Edam
- Locatie de Botter - Edam

- Korsnass - Edam
- Cultureel Centrum - Oosthuizen
- Het Kraaiennest - Oosthuizen

De belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van bovenstaande projecten zijn:

Lange Weeren

De Lange Weeren wordt gezien als de ruimtelijke afronding van Volendam. De bouw van zoveel mogelijk woningen is geen doel op zich. Uitgaande van nut en noodzaak, wordt ingezet op betaalbare woningen, vraaggericht bouwen, een aanvulling op de bestaande woningvoorraad, zowel in de huur- als koopsector (sociaal, middelduur en duur) en ontwikkeling in aansluiting op lopende projecten. Het uitgangspunt is dat de gemeente niet zelf als ontwikkelaar optreedt en bijbehorende risico's draagt, maar een regierol kiest. De woningbehoefte, bestaande afspraken, kwaliteit en programma zullen nader worden uitgewerkt om na afronding van lopende projecten verder te kunnen bouwen.
Met een ontwikkelaar is een intentieovereenkomst afgesloten, waarin is afgesproken dat iedere partij zijn eigen kosten draagt tot het moment dat een samenwerkingsovereenkomst (SOK) wordt afgesloten. De risico's welke voortvloeien uit dit project zijn opgenomen in de risicoparagraaf.

Waterrijk

Waterrijk is een uitbreidingslocatie in Oosthuizen en omvat de bouw van minimaal 260 woningen. De bouw van deze woningen is aan de ontwikkelaar overgelaten. De gemeente heeft slechts een regierol. Wel is contractueel vastgelegd dat de gemeente recht heeft op een vergoeding per gebouwde woning.

Maria Goretti locatie

Gesprekken over deze locatie zijn al geruime tijd gaande en bevinden zich in de afrondende. De herhuisvesting van de bestaande gebruikers zijn inmiddels hiervan losgekoppelde activiteiten.
Na oplevering van de nieuwe turnhal op de locatie Broeckgouw kan het project in de uitvoering worden genomen.

Herontwikkeling locatie Seinpaal

Dit is eveneens een langlopend traject van onderhandeling. Op basis van de nota Grondbeleid is van deze locatie voor sociale woningbouw een residuele grondwaardeberekening aan de orde. Deze en het te realiseren programma vormen de grondslag voor de verdere onderhandelingen met Woningcorporatie De Vooruitgang.

Overige projecten

Voor de overige projecten zijn de plannen nog onvoldoende ver gevorderd om al prognoses en financiële projecties te maken.

Prognose & Risico's

In onderstaand overzicht is de prognose aangegeven van de ontwikkeling van de boekwaarde, de verwachte verliezen en de verwachte (tussentijdse) winstnemingen van de complexen Broeckgouw en Blokwhere.

Bedragen * € 1.000				
	2019	**2020**	**2021**	**2022**
Boekwaarde 1/1	2.065	-3.003	-8.201	0
Kosten excl rente	4.572	3.715	5.210	0
Opbrengsten	-11.126	-10.343	69	0
Rente	30	-47	-126	0
Verwachte verliezen	0	0	0	0
Verwachte winsten	1.456	1.477	3.047	0

Boekwaarde 31/12	-3.003	-8.201	0	0

De verwachte winsten betreffen de tussentijdse winstnemingen op de grondexploitatie Broeckgouw. Het verwachte verlies betreft het complex Blokwhere. Deze zijn conform de BBV voorschriften gebaseerd op de Percentage of completion (Poc) methode. Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als kosten, verkeert. De winst wordt naar rato van de voortgang van het project verantwoord.

Voor het jaar 2022 worden momenteel geen actieve grondexploitaties verwacht.

Het voeren van grondexploitaties brengt risico's met zich mee. Deze risico's zijn hoger bij het voeren van een actief grondbeleid dan bij het voeren een faciliterend beleid. Maar ook bij een faciliterend beleid ontstaan er risico's en verliesexploitaties indien het niet mogelijk is alle kosten te verhalen.
Om deze risico's af te dekken zijn er binnen de gemeente Edam-Volendam een aantal reserves aanwezig.
De belangrijkste reserve hiervoor is de bestemde reserve Grondexploitatie, naast deze reserve is er nog een specifieke reserve voor de Maria Goretti locatie. Deze laatste reserve heeft een saldo van € 500.000 en wordt pas opgenomen in onderstaande tabel wanneer het project uitgevoerd gaat worden.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de reserve grondexploitatie met het verwachte eindsaldo.

Bedragen * € 1.000				
	2019	**2020**	**2021**	**2022**
Reserve grondexploitatie	769	738	708	678

Financiën

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt het meerjarige budgettair kader geschetst, inclusief de financiële ontwikkelingen die hierop van invloed zijn. Dit kader is gebaseerd op de vorige meerjarenbegroting die uw Raad in 2017 heeft vastgesteld en waarop u (via o.a. zomernota en afzonderlijke raadsvoorstellen) inmiddels een aantal wijzigingen heeft aangebracht.

In het financieel beeld is rekening gehouden met indexaties en ontwikkeling van tarieven conform de vastgestelde uitgangspunten. Tevens is rekening gehouden met ons bekende ontwikkelingen, zoals de ontwikkeling van de algemene uitkering. Verder zijn in dit hoofdstuk de nieuwe budgettaire voorstellen weergegeven en toegelicht. Deze zijn ook afzonderlijk per programma vermeld.

Financiële positie

Opbouw begroting

Omschrijving	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Stand primaire begroting	297	200	1.224	1.061
Raadsbesluiten 2018	-147	-525	-376	-351
Zomernota	1.098	653	439	439
subtotaal	1.247	328	1.287	1.149
Bestaand beleid	229	36	-98	-143
Autonoom	1.589	2.153	2.361	3.265
Nieuw beleid	-2.687	-2.433	-2.767	-2.782
subtotaal	-868	-244	-504	340
Totaal	**379**	**84**	**782**	**1.489**

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de stand na zomernota ca. 1.200K positief was, met een dipje in 2020. Hierna volgt een toelichting mutaties die in het kader van de begroting 2019 - 2022 in kaart zijn gebracht, ingedeeld naar de categorieën bestaand beleid, autonoom en nieuw beleid.

Bestaand beleid

Dit betreft mutaties die naar aard en inhoud betrekking hebben op een bijstelling van het huidig beleid. Het saldo van deze mutaties leidt tot een voordeel van € 240.000 in 2019. Bijstellingen betreffen o.a.:

- Hogere opbrengsten CAI (ca. € 20.000).
- Bijstelling renteresultaat (ca. € 80.000).
- Bijstelling raming Jeugd. Belangrijke mutaties in dit kader zijn enerzijds voordelen in de inkoop van jeugdzorg en anderzijds een nadeel door duurdere diensten van derden bij de jeugdbescherming/reclassering. (€ 18.000).
- Bijstelling participatie en re-integratie (€ ca. 30.000).
- De budgetten voor het beheer van de sporthal de Seinpaal (o.a. schoonmaak) en Opperdam (materialen) bleken te laag geraamd en zijn naar boven bijgesteld (ca. -/- € 40.000).
- Bijstelling raming inkomensvoorzieningen (ca. € 27.000).
- Lagere energiekosten pand Schepenmakersdijk (ca. € 30.000).
- Hogere huuropbrengsten ivm verhuur Dirk vd Broek (€ 27.000).
- Uitbreiding raadsliedenwerk (ca. -/- € 18.000).
- Meevallende kapitaallasten a.g.v. uitstel vervanging kunstgras RKAV (€ 80.000).

Autonome ontwikkelingen

Met het oog op de totstandkoming van de meerjarenbegroting doen zich diverse financiële ontwikkelingen voor die autonoom van aard zijn. Dit betreft enerzijds de meer technische bijstellingen als gevolg van indexaties, areaalontwikkeling, kapitaallasten en ontwikkeling grondexploitaties (winstnemingen). Daarnaast is rekening gehouden met de ontwikkeling van de Algemene uitkering en ontwikkelingen in het sociaal domein.

Algemene uitkering

Op basis van de meicirculaire is rekening gehouden met en groei van de algemene uitkering met 1,1 mln. in 2019 oplopend naar 3,1 mln. in 2022. Deze bijstelling verklaart in belangrijke mate het positieve saldo dat eind 2022 gepresenteerd wordt.

Areaal en tarieven

Op basis van actualisaties (personeelslasten, kapitaallasten, e.d.) zijn de kostendekkende heffingen opnieuw berekend. Dit heeft per saldo geleid tot een voordeel van ca. € 27.000 in 2019 oplopend tot € 415.000 in 2022. De toename in de laatste jaarschijf wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de indexatie van 1,5% van 2022 t.o.v. 2021.

Grondexploitatie Broeckgouw

Op grond van het BBV en de Notitie grondexploitatie 2016 dient, voor een juiste toerekening van baten en lasten aan een dienstjaar, te worden overgegaan tot tussentijdse winstneming. De voor de Broeckgouw voorziene winsten zijn waren nog niet meerjarig meegenomen in de begroting. De geraamde winstneming bedraagt € 1.456.000 in 2019, € 1.477.000 in 2020 en € 3.047.000 in 2021. De verwachting is dat in 2021 de Broeckgouw kan worden afgesloten.
Deze geraamde winstneming is niet gebruikt ter financiering van nieuwe beleidsinitiatieven, maar toegevoegd aan de Algemene reserve. Deze groeit daarmee meerjarig met ca. 6 mln.

Sociaal domein

In het sociaal domein doen zich enkele grote autonome ontwikkelingen voor. Op het onderdeel inkomensvoorziening heeft een hercalculatie van het aantal uitkeringsgerechtigden plaats gevonden. Door verbetering van de economie komen minder mensen in de uitkering en stromen meer mensen uit naar een baan. Bovendien gaan in 2019 negen uitkeringsgerechtigden over naar de AOW. Dit geeft een voordeel van € 365.000 per jaar.

Het peuterspeelzaalwerk is met ingang van 2018 geharmoniseerd en gelijkgesteld aan de kinderopvang, waarbij werkende ouders een kinderopvangtoeslag (KOT) ontvangen. Tevens worden plekken niet meer gesubsidieerd maar ingekocht. De kinderopvangtoeslag zal grotendeels via de belastingdienst lopen, waarmee de bijdrage vanuit de gemeente neerwaarts kan worden bijbesteld met € 200.000 aflopend naar € 149.000 in 2022.

Tegenover bovenstaande staat dat voorzien wordt dat in 2020 de kosten voor het onderdeel Wmo zullen gaan stijgen. Het rijk heeft bepaalt dat er een abonnementstarief komt dat voor iedereen gelijk is (onafhankelijk van inkomen en/of vermogen). Hierdoor neemt de vraag toe en de opbrengst uit eigen bijdragen af. Het nadeel is geraamd op € 329.000 in 2020 oplopend tot € 449.000 in 2022.

Overig

Er is rekening gehouden met een ophoging van de post onvoorzien met € 38.000. Daarmee wordt de post onvoorzien weer gebracht op het niveau van € 180.000.

Nieuw beleid en investeringen

Naast de financiële gevolgen van reeds genomen raadsbesluiten, staand beleid en autonome ontwikkelingen, is in deze meerjarenbegroting een flink aantal aanvullende beleidsintensiveringen verwerkt. Een deel van deze voorstellen voor nieuw beleid waren al in het programmaplan aangekondigd.

De diverse voorstellen zijn per programma gepresenteerd en toegelicht. Hieronder is een tabel opgenomen met daarin per programma de diverse voorstellen voor nieuw beleid en investeringen.

bedragen * €1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Programma 1					
Informatiestrategieplan 2019	-99	-99	-99	-99	a
Visie op communicatie	-60	-60	-60	-60	b
Participatie	-30	-30	-30	-30	b
Advertentiekosten	-20	-20	-20	-20	a
Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)	-90	0	0	0	b
Inkoopcoördinator	-60	-60	-60	-60	b
subtotaal	-359	-269	-269	-269	
Programma 2					
Actieprogramma integrale veiligheid 2018-2022	0	0	-375	-375	a
Ondermijning	-50	0	0	0	b
Versterking organisatie kermis	-20	-20	-20	-20	a
Actieprogramma integrale veiligheid correctie afv.	0	0	375	375	
Actieprogramma Integrale Veiligheid correctie opv C	0	0	-375	-375	
Actieprogramma Integrale veiligheid 2018-2022	0	0	375	375	a
Actieprogramma Integrale Veiligheid 2018-2022	0	0	-375	-375	c
subtotaal	-70	-20	-395	-395	
Programma 3					
Extra taxatiekosten	-10	-10	-10	-10	a
Wonen en Volkshuisvesting: Verhoging werkbudget	-15	-15	-15	-15	a
Doorontwikkeling Economisch Platform	-35	-35	-35	0	a
Opstellen bedrijvigheidsvisie	-50	0	0	0	a
Artistiek en esthetisch bouwen	-30	-30	-30	-30	a
Voorbereiding historische scheepswerf	-100	0	0	0	b
Integrale visie havengebied, dijk en Slobbeland	-50	0	0	0	a
Integrale visie centrum Edam	-50	0	0	0	a
Maai en baggerbeleid	-15	-15	-15	-15	a
Plan van aanpak Natuur en landschap	-50	0	0	0	a

bedragen * €1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Implementatie Omgevingswet	-320	-350	-330	0	a
subtotaal	-725	-455	-435	-70	
Programma 4					
Opschoning verkeersbebording	-25	-25	-25	-25	a
Gevolgen Gladheidbeleidsplan 2018-2023	-3	-6	-6	-6	a
Gevolgen actualiseren beleidsplannen ruimtelijk beheer	-500	-500	-500	-500	c
Meerkosten revitaliseren Julianaweg	0	-11	-193	-193	c
Extra last storten afvalstoffen vanwege optimistische prognose	-223	-161	-98	-48	a
Gevolgen gladheidsbeleidsplan	-3	-10	-10	-10	
subtotaal	-753	-713	-832	-782	
Programma 5					
Uitvoering jongerenwerk	0	-200	-200	-200	b
Relatie- en netwerkbudget	-15	-15	-15	-15	a
MGZ (maak je over mij geen zorgen)	-15	-15	-15	-15	b
Realisatie bouwspeelplaats	0	-25	-25	-25	c
Aanvullende storting in reserve speelwerktuigen	-50	-50	-50	-50	c
Uitvoeren nota Woonzorgvisie	-45	-45	-45	-45	c
Vaststelling Integraal Huisvestingsplan (IHP)	-150	-150	-150	-150	c
Gastheerschap Euro Art	-25	-25	0	0	b
Beheer en schoonmaak Nieuwe Seinpaal	-20	-20	-20	-20	b
Investeringen sporthallen	0	-3	-3	-3	a
Renovatie Cruijff Court	0	-6	-6	-6	a
Aframing onttrekking reserve sociaal domein	-290	-190	-190	-190	a
Openbaar toilet Europaplein	-15	-15	-15	-15	c
Uitvoering jongerenwerk afv. oude journ.	0	200	200	200	
Uitvoering jongerenwerk	0	-200	-200	-200	
Uitvoering jongerenwerk	0	200	200	200	b
Uitvoering Jongerenwerk	0	-200	-200	-200	c
subtotaal	-625	-759	-734	-734	

bedragen * €1.000					
Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Procedure
Programma 6					
Terugdraaien taakstelling personeelslasten	-200	-200	0	0	a
Terugdraaien taakstelling bestaande activiteiten	-300	-400	-500	-600	a
Implementatie Omgevingswet	320	350	330	0	a
OZB omzetten waarderingsgrondslag	-35	-35	0	0	a
Invoeren Watertoeristenbelasting	60	60	60	60	a
Gevolgen gladheidsbeleidsplan	0	8	8	8	
subtotaal	-155	-217	-102	-532	
Totaal	**-2.687**	**-2.433**	**-2.767**	**-2.782**	

Overzicht baten en lasten

Bedragen * € 1.000							
Omschrijving		Jaarrekening	Lopende begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten							
1.01	Algemeen Bestuur	-571	-607	-616	-625	-635	-623
1.02	Dagelijks Bestuur	-969	-703	-721	-732	-743	-754
1.03	Regionale Samenwerking	-93	-256	-77	-64	-78	-66
1.05	Communicatie en voorlichting	-179	-340	-373	-376	-369	-383
1.06	Rekenkamer	-30	-36	-36	-36	-37	-38
1.07	Overhead	-11.097	-11.566	-11.560	-11.507	-11.426	-11.540
Totaal Lasten Programma 1 Bestuur		-12.938	-13.507	-13.382	-13.340	-13.288	-13.403
2.01	Bezwaar- en beroepsschriften	-18	-82	-76	-78	-79	-80
2.02	APV en bijzondere wetten	-80	-245	-285	-291	-296	-300
2.03	Integrale Veiligheid	-580	-798	-797	-756	-932	-937
2.04	Veiligheid/Rampenbestrijding en crisis	-2.561	-2.628	-2.643	-2.700	-2.744	-2.736
2.05	KCC/Burgerzaken	-990	-1.140	-1.037	-958	-1.007	-1.018
Totaal Lasten Programma 2 Publiek, Veiligheid en JZ		-4.230	-4.892	-4.838	-4.783	-5.058	-5.071
3.01	Overige Economische aangelegenheden	-81	-148	-211	-147	-120	-86
3.02	Toerisme	-167	-203	-262	-268	-273	-277
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	-207	-189	-288	-224	-227	-228
3.04	Milieuprogramma	-488	-805	-569	-575	-579	-584
3.05	Structuur- en bestemmingsplannen	-501	-558	-596	-551	-556	-545
3.06	Volkshuisvesting	-41	-124	-139	-151	-153	-155
3.07	Stedelijke vernieuwing	0	-8	-204	-203	-202	-201
3.08	Omgevingsvergunningen	-835	-1.045	-1.366	-1.421	-1.423	-1.111
3.09	Bouw- en woningtoezicht overige uitg	-114	-26	-27	-27	-28	-28
3.10	Grondexploitatie	-10.663	-14.076	-9.670	-8.866	-5.153	0
3.11	Overige gronden	-355	-859	-615	-628	-640	-650
Totaal Lasten Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling		-13.453	-18.041	-13.944	-13.060	-9.354	-3.866
4.01	Wegen, paden, pleinen en parkeerbeleid	-2.735	-3.161	-3.645	-4.014	-4.062	-4.037
4.02	Openbare verlichting	-322	-407	-496	-583	-669	-755
4.03	Straatreiniging	-504	-587	-661	-672	-680	-683
4.04	Gladheidsbestrijding	-36	-50	-60	-72	-74	-78
4.05	Bruggen	-268	-311	-384	-387	-415	-412
4.06	Verkeer	-514	-397	-508	-569	-579	-599
4.07	Havens	-306	-269	-283	-269	-273	-274
4.08	Waterhuishouding	-902	-884	-1.104	-902	-830	-821
4.09	Markten en standplaatsen	-44	-63	-72	-73	-74	-74
4.10	Centrale Antenne Installatie	-752	-819	-866	-866	-904	-912
4.11	Groenvoorzieningen	-2.469	-2.847	-2.896	-2.960	-2.834	-2.925
4.12	Kermissen en volksfeesten	-119	-150	-152	-154	-156	-159
4.13	Afvalstoffen	-3.530	-3.597	-3.755	-3.767	-3.732	-3.711
4.14	Riolering	-1.927	-4.653	-5.515	-5.853	-6.188	-6.313
Totaal Lasten Programma 4 Ruimtelijk Beheer		-14.428	-18.195	-20.396	-21.142	-21.470	-21.754
5.01	WMO/Maatwerk	-3.793	-4.236	-4.216	-4.394	-4.511	-4.548
5.02	Jeugd/Maatwerk	-3.844	-4.716	-4.840	-4.848	-4.859	-4.869
5.03	Jeugd en WMO Algemeen	-4.005	-4.588	-4.208	-4.273	-4.244	-4.232
5.04	Arbeidsmarktinstrumenten	-3.187	-3.170	-3.061	-3.032	-3.049	-3.072
5.05	Nazorg Nieuwjaarsbrand	-293	-312	-304	-302	-300	-299
5.06	Voorzieningen Onderwijshuisvesting	-1.540	-1.472	-1.531	-1.528	-1.526	-1.520
5.07	Onderwijsondersteunende activiteiten	-332	-416	-372	-376	-375	-376
5.08	Voorkoming schooluitval	-118	-165	-172	-174	-177	-179
5.09	Bevordering toegankelijkh onderwijs	-474	-487	-487	-488	-488	-488
5.10	Subsidies sportactiviteiten	-106	-181	-183	-185	-188	-191

Bedragen * € 1.000							
Omschrijving		Jaarrekening	Lopende begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
5.11	Sportstimulering	-292	-520	-552	-558	-563	-568
5.12	Stadion FC Volendam	-377	-361	-401	-381	-351	-350
5.13	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	-1.094	-1.438	-1.369	-1.404	-1.411	-1.417
5.14	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	-639	-791	-807	-922	-991	-955
5.15	Zwembaden	-790	-951	-800	-838	-805	-813
5.16	Recreatie	-158	-232	-329	-378	-384	-366
5.17	Openbare Bibliotheken	-622	-631	-657	-665	-674	-683
5.18	Kunst en Cultuur	-606	-746	-778	-820	-793	-801
5.19	Kinderopvang/Peuterspeelzalen	-269	-323	-168	-201	-234	-267
5.20	Fraudebestrijding/-preventie	0	-9	-9	-9	-9	-9
5.21	Inkomensvoorziening	-4.916	-4.901	-4.584	-4.594	-4.602	-4.609
5.22	Bijzondere Bijstand	-433	-512	-547	-550	-552	-554
5.23	Minimabeleid	-208	-219	-229	-234	-215	-217
5.24	Verslavingsbeleid	-99	-120	-121	-122	-122	-123
5.25	Gezondheidszorg	-284	-344	-408	-414	-419	-420
5.26	Jeugdgezondheidszorg	-847	-878	-891	-904	-918	-931
5.27	Begraafplaatsen	-491	-210	-232	-236	-240	-241
5.28	Burgerparticipatie	-34	-106	-87	-88	-89	-89
Totaal Lasten Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving		-29.849	-33.035	-32.343	-32.920	-33.089	-33.186
6.01	Beleggingen en treasury	-405	-127	42	16	-17	160
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	-226	-177	-218	-221	-189	-192
6.03	Overige belastingen	-180	-251	-228	-231	-235	-238
6.05	Overige uitgaven en inkomsten	-2.169	-1.234	-303	-576	-524	-621
6.06	Controle gemeentefinanciën	-97	-123	-125	-126	-128	-130
Totaal Lasten Programma 6 Financiën en Alg dekkingsm		-3.077	-1.911	-831	-1.139	-1.094	-1.021
Totaal Lasten		**-77.974**	**-89.581**	**-85.735**	**-86.384**	**-83.352**	**-78.300**
Baten							
1.02	Dagelijks Bestuur	169	12	12	12	12	12
1.03	Regionale Samenwerking	193	0	0	0	0	0
1.07	Overhead	115	93	93	0	0	0
Totaal Baten Programma 1 Bestuur		477	105	105	12	12	12
2.02	APV en bijzondere wetten	22	18	18	18	18	18
2.05	KCC/Burgerzaken	737	709	445	334	325	325
Totaal Baten Programma 2 Publiek, Veiligheid en JZ		760	727	463	352	343	343
3.02	Toerisme	2	2	2	2	2	2
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	1	7	7	7	7	7
3.05	Structuur- en bestemmingsplannen	1	0	0	0	0	0
3.06	Volkshuisvesting	2	2	2	2	2	2
3.08	Omgevingsvergunningen	777	609	609	609	609	609
3.10	Grondexploitatie	15.920	14.076	11.126	10.343	8.200	0
3.11	Overige gronden	333	707	712	582	584	584
Totaal Baten Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling		17.035	15.402	12.457	11.544	9.404	1.204
4.01	Wegen, paden, pleinen en parkeerbeleid	145	88	89	90	91	91
4.02	Openbare verlichting	17	25	25	25	25	25
4.03	Straatreiniging	99	50	50	50	50	50
4.04	Gladheidsbestrijding	4	6	6	6	6	6
4.05	Bruggen	9	15	15	15	15	15
4.06	Verkeer	5	16	16	16	16	16
4.07	Havens	157	148	152	152	152	152
4.09	Markten en standplaatsen	120	116	118	119	120	120
4.10	Centrale Antenne Installatie	1.634	1.625	1.674	1.698	1.718	1.718
4.11	Groenvoorzieningen	0	168	168	153	141	141

Bedragen * € 1.000							
Omschrijving		Jaarrekening	Lopende begroting	Begroting	Meerjarenraming		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
4.12	Kermissen en volksfeesten	218	220	220	221	221	221
4.13	Afvalstoffen	4.011	4.185	4.403	4.552	4.665	4.751
4.14	Riolering	3.090	6.268	7.372	7.667	7.981	8.064
Totaal Baten Programma 4 Ruimtelijk Beheer		9.509	12.930	14.307	14.762	15.199	15.369
5.01	WMO/Maatwerk	404	262	353	173	193	193
5.03	Jeugd en WMO Algemeen	610	577	539	542	545	545
5.04	Arbeidsmarktinstrumenten	85	197	235	197	150	150
5.05	Nazorg Nieuwjaarsbrand	170	186	180	182	183	183
5.06	Voorzieningen Onderwijshuisvesting	57	57	56	55	54	54
5.07	Onderwijsondersteunende activiteiten	143	153	175	182	189	194
5.08	Voorkoming schooluitval	33	27	27	27	27	27
5.09	Bevordering toegankelijkh onderwijs	0	0	0	0	0	0
5.11	Sportstimulering	9	0	0	0	0	0
5.12	Stadion FC Volendam	600	607	616	625	635	635
5.13	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	448	425	431	437	444	444
5.14	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	201	215	218	215	213	213
5.15	Zwembaden	142	142	151	151	151	151
5.16	Recreatie	24	24	24	24	24	24
5.17	Openbare Bibliotheken	19	0	0	0	0	0
5.18	Kunst en Cultuur	15	15	15	15	16	16
5.19	Kinderopvang/Peuterspeelzalen	0	0	0	0	0	0
5.21	Inkomensvoorziening	4.340	4.042	4.043	4.043	4.043	4.043
5.22	Bijzondere Bijstand	64	25	50	50	50	50
5.27	Begraafplaatsen	252	161	209	207	207	209
Totaal Baten Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving		7.616	7.114	7.322	7.126	7.123	7.130
6.01	Beleggingen en treasury	69	289	288	286	285	285
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	5.684	5.817	5.917	6.104	6.262	6.391
6.03	Overige belastingen	742	753	825	837	849	862
6.04	Algemene uitkering	38.999	40.638	42.539	43.869	44.764	45.724
6.05	Overige uitgaven en inkomsten	1.585	1.464	837	116	117	118
Totaal Baten Programma 6 Financiën en Alg dekkingsm		47.079	48.962	50.405	51.212	52.277	53.380
Totaal Baten		**82.475**	**85.240**	**85.059**	**85.008**	**84.358**	**77.437**
Totaal programma's vóór mutaties reserves		**4.501**	**-4.340**	**-676**	**-1.376**	**1.006**	**-863**
Toevoeging reserves		**-15.685**	**-8.912**	**-6.438**	**-6.208**	**-7.012**	**-4.110**
Onttrekking reserves		**11.184**	**14.328**	**7.493**	**7.667**	**6.789**	**6.462**
Totaal na mutaties reserves		0	1.076	379	84	782	1.489

Het besluit begroting en Verantwoording schrijft voor dat afzonderlijk inzicht gegeven in de ramingen voor overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting. Deze zijn hieronder gepresenteerd.

Onvoorzien
In de begroting 2019 is een structurele raming van € 180.000 opgenomen voor onvoorzien.

Overhead
De totaal geraamde lasten voor overhead bedragen € 12.093.000 in 2019. De geraamde baten bedragen in 2019 € 150.000.

Vennootschapsbelasting
Het geraamde bedrag voor vennootschapsbelasting is € 150.000.

Bijlagen

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving		Begroting	Meerjarenraming		
		2019	2020	2021	2022
Lasten					
1.03	Regionale Samenwerking	0	0	0	0
1.05	Communicatie en voorlichting	0	0	0	0
1.07	Overhead	-517	-247	0	0
Totaal Lasten Programma 1 Bestuur		-517	-247	0	0
2.03	Integrale Veiligheid	-70	-20	0	0
2.04	Veiligheid/Rampenbestrijding en crisis	0	0	0	0
2.05	KCC/Burgerzaken	0	0	0	0
Totaal Lasten Programma 2 Publiek, Veiligheid en JZ		-70	-20	0	0
3.01	Overige Economische aangelegenheden	-185	-65	-35	0
3.02	Toerisme	0	0	0	0
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	-100	0	0	0
3.04	Milieuprogramma	0	0	0	0
3.05	Structuur- en bestemmingsplannen	-50	0	0	0
3.08	Omgevingsvergunningen	-320	-350	-330	0
3.10	Grondexploitatie	-9.670	-8.866	-5.153	0
3.11	Overige gronden	0	0	0	0
Totaal Lasten Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling		-10.325	-9.281	-5.518	0
4.01	Wegen, paden, pleinen en parkeerbeleid	0	0	0	0
4.10	Centrale Antenne Installatie	0	0	0	0
4.11	Groenvoorzieningen	-145	-145	0	0
4.13	Afvalstoffen	0	0	0	0
Totaal Lasten Programma 4 Ruimtelijk Beheer		-145	-145	0	0
5.03	Jeugd en WMO Algemeen	-200	-27	0	0
5.04	Arbeidsmarktinstrumenten	-1	0	0	0
5.13	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	0	0	0	0
5.18	Kunst en Cultuur	-25	-25	0	0
5.25	Gezondheidszorg	0	0	0	0
Totaal Lasten Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving		-226	-52	0	0
6.01	Beleggingen en treasury	30	-47	-126	0
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	-35	-35	0	0
6.03	Overige belastingen	0	0	0	0
6.05	Overige uitgaven en inkomsten	0	0	0	0
Totaal Lasten Programma 6 Financiën en Alg dekkingsm		-5	-82	-126	0
Totaal Lasten		**-11.287**	**-9.827**	**-5.644**	**0**
Baten					
1.07	Overhead	93	0	0	0
Totaal Baten Programma 1 Bestuur		93	0	0	0
3.10	Grondexploitatie	11.126	10.343	8.200	0
3.11	Overige gronden	133	0	0	0
Totaal Baten Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling		11.259	10.343	8.200	0
4.14	Riolering	0	0	0	0
Totaal Baten Programma 4 Ruimtelijk Beheer		0	0	0	0
5.03	Jeugd en WMO Algemeen	0	0	0	0
5.04	Arbeidsmarktinstrumenten	75	38	0	0
Totaal Baten Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving		75	38	0	0
6.04	Algemene uitkering	0	0	0	0
6.05	Overige uitgaven en inkomsten	722	0	0	0

Totaal Baten Programma 6 Financiën en Alg dekkingsm		722	0	0	0
Totaal Baten		**12.150**	**10.381**	**8.200**	**0**
Totaal programma's vóór mutaties reserves		**863**	**554**	**2.556**	
	Toevoeging reserves	**-1.786**	**-1.430**	**-2.921**	**0**
	Onttrekking reserves	**1.205**	**915**	**506**	**176**
	Totaal na mutaties reserves	282	39	141	176

Toelichting

In de Gemeentewet is opgenomen dat de begroting en het financieel meerjarenperspectief **'structureel en reëel in evenwicht'** dienen te zijn. Hiermee wordt door de wetgever beoogd dat gemeenten structurele lasten moeten dekken met structurele baten. Om inzicht in de structurele en incidentele lasten en baten te geven, maakt het bovenstaande overzicht deel uit van de begroting.

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel en reëel begrotingsevenwicht. Pas na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel begrotingssaldo. De toezichthouders beoordelen jaarlijks of er sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet door de gemeente aannemelijk zijn gemaakt dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht.

Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren. Van structurele baten en lasten is ook sprake indien de ramingen bijvoorbeeld om het jaar opgenomen zijn. Zolang deze posten maar periodiek terug blijven komen en er geen eindtijd bepaald is. Deze fluctuaties blijken uit de meerjarenraming. Ook door nieuw beleid of door bezuinigingen kan de hoogte van structurele lasten en baten worden beïnvloed.
Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.

Er zijn een aantal posten in de begroting en jaarrekening die een specifieke handelswijze kennen teneinde het structureel begrotingssaldo juist te bepalen. Hieronder zijn deze kort toegelicht:

- *Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten.* In principe zijn alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard zijn. De bestemmingsreserve dekking kapitaallasten is hierop een uitzondering.
- *Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren.* Baten en lasten, inclusief afwikkelingsverschillen, die betrekking hebben op voorgaande dienstjaren beïnvloeden per definitie het betreffende begrotingsjaar waarin de baten en lasten verantwoord worden. Dergelijke baten en lasten vallen onder de incidentele baten en lasten.
- *Onderuitputting (alleen bij jaarrekening).* Het niet volledig benutten van een in de begroting opgenomen raming noemt men ook wel onderschrijding van de begroting. Veelal wordt dit veroorzaakt door onvoorziene omstandigheden. Bijvoorbeeld geraamde onderhoudswerkzaamheden (die niet ten laste van een onderhoudsvoorziening gebracht worden) kunnen door weersomstandigheden niet uitgevoerd worden. Ook salarislasten kunnen lager zijn door vacatures of doordat vacatures pas later ingevuld konden worden. Een investering die later opgeleverd wordt kan leiden tot lagere lasten, namelijk minder kapitaallasten dan (oorspronkelijk in de begroting) geraamd. Jaarlijkse afwijkingen bij de jaarrekening kunnen echter ook een structureel karakter hebben. Het is echter aan de gemeente om bij het opstellen van de begroting reëel te ramen.
- *Structurele raming met een variërende omvang.* Er zijn gemeenten die uit voorzichtigheid in de begroting jaarlijks een terugkerende (structureel en dus voor onbepaalde tijd) raming opnemen voor incidentele lasten wanneer de praktijk leert, dat die lasten toch ieder jaar gemaakt worden. Bijvoorbeeld het ramen van een vast bedrag (bijvoorbeeld 1% van de loonsom) om ziekteverzuim op te kunnen vangen, gratificaties, ambtsjubilea, schades, vandalisme en een jaarlijks budget voor het verstrekken van incidentele subsidies. Door jaarlijks in de begroting deze lasten te ramen is dit een uitzondering op de algemene regel ofwel nu is de aard van de begrotingspost bepalend en niet de aard

van de last. Bij een dergelijke structurele raming voor incidentele lasten is dus sprake van structurele lasten.

Toelichting per programma

Programma 1 Bestuur

Lasten

- De geraamde incidentele kosten voor voormalig personeel bedragen in 2019 € 177.000 en in 2020 € 34.000.
- De invoering van de WNRA heeft de nodige impact, is noodzakelijk en is aanvullend op bestaande werkzaamheden en projecten. Om invoering van de WNRA niet ten koste te laten gaan van andere reguliere activiteiten en het project Gewoon Goed, is extra budget voor inhuur nodig in 2019 van € 90.000.
- Het beschikbare budget voor Gewoon Goed wordt deels verschoven van 2018 naar 2019 (€ 175.000) en 2020 (€ 175.000).
- De formatie wordt tijdelijk (2 jaar) uitgebreid met 1 fte accountmanager/contractbeheerder voor Werkplus vanaf medio 2018. De salariskosten van deze nieuwe medewerker worden doorbelast aan de stichting Werkplus (opbrengt in programma 5). Hiertoe is voor 2019 € 75.000 en voor 2020 € 37.500 geraamd.

Baten

- In 2019 wordt een detacheringsvergoeding van de gemeente Beemster ontvangen van € 93.000.

Programma 2 Publiek, Veiligheid en Juridische Zaken

Lasten

- Voor 2 jaar wordt een buurbemiddelingsaanpak aangeboden. Hiervoor is in 2019 en 2020 € 20.000 geraamd.
- In 2018 worden lokale (en regionale) ondermijningsbeelden gemaakt. Met het formuleren en vaststellen van lokale (en regionale) ondermijningsbeelden wordt bepaald of er aandachtsgebieden zijn in de gemeente Edam-Volendam en zo ja, wat er nodig is voor de aanpak en te komen tot een weerbare overheid en weerbare samenleving. Voor aanpak naar aanleiding van deze beelden is in 2019 incidenteel € 50.000 opgenomen.

Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling

Lasten

- Met de ontwikkeling van de Economische Agenda is er een begin gemaakt met het opzetten van een Economisch Platform binnen onze gemeente. In de agenda is afgesproken om het Economisch Platform door te ontwikkelen. Hiervoor is in de jaren 2019 tot en 2021 € 35.000 geraamd.

- Om te kunnen anticiperen op landelijke en lokale ontwikkelingen is het noodzakelijk dat de gemeente naast een actueel beleidskader voor de detailhandel beschikt over een bedrijvigheidsvisie.
- De leefbaarheid van Edam kent een aantal knelpunten. Het opstellen van een integrale visie voor het centrum van Edam met betrekking tot openbare ruimte, verkeer/parkeren en (water-) toerisme/ detailhandel is daarom wenselijk. Hiertoe wordt € 50.000 geraamd.
- Voor het opstellen van een integrale visie voor het havengebied van Volendam, de Dijk en het Slobbeland wordt een budget van € 50.000 geraamd. Bij deze visieontwikkelingen zal de bevolking en het bedrijfsleven worden betrokken.
- In het Programmaplan voor 2019 e.v. staat een investeringsbudget van 1,6 miljoen euro opgenomen voor de Scheepswerf. Het budget is gebaseerd op het basisplan (De werf (excl. Helling) en de gebouwen die verhuurd gaan worden op de werf. Het budget van 1,6 miljoen euro is exclusief het implementatiebudget voor het starten van nieuwe werkgelegenheidsprojecten en het benaderen van social firms. Voor het projectteam is hiervoor een voorbereidingsbudget van € 100.000 benodigd.

- Natuur- en landschap is een nieuwe taak, die is overgedragen vanuit de provincie en waarvoor geen middelen waren geraamd in de begroting. Om een kader te hebben voor de uitvoering van deze taken is het noodzakelijk te kunnen beschikken over een plan van aanpak. Voor het opstellen van dit plan is een bedrag van € 50.000 geraamd.
- Voor de implementatie van de Omgevingswet is budget geraamd in de jaren 2019 tot en met 2021 van respectievelijk € 320.000, € 350.000 en € 330.000. Gezien het meerjarige incidentele karakter van dit project en de omvang van het benodigde budget, wordt voorgesteld dit project te dekken uit de Algemene Reserve.
- Op grond van het BBV en de Notitie grondexploitatie 2016 dient, voor een juiste toerekening van baten en lasten aan een dienstjaar, te worden overgegaan tot tussentijdse winstneming. De geraamde kosten bedragen: 2019: € 9.670.000, 2020: € 8.866.000, 2021: € 5.153.000. De verwachting is dat in 2021 de Broeckgouw kan worden afgesloten.

Baten

- Op grond van het BBV en de Notitie grondexploitatie 2016 dient, voor een juiste toerekening van baten en lasten aan een dienstjaar, te worden overgegaan tot tussentijdse winstneming. De geraamde opbrengsten bedragen: 2019: € 11.126.000, 2020: € 10.343.000, 2021: € 8.200.000. De verwachting is dat in 2021 de Broeckgouw kan worden afgesloten.
- De (tijdelijke) huuropbrengst van Dirk van der Broek bedraagt in 2019 € 133.000.

Programma 4 Ruimtelijke Beheer

Lasten

- Met ingang van 2018 is een aparte Wsw-sectie binnen de groenafdeling van de gemeente opgericht. Hierbij is afgesproken om voor € 475.000 aan groenwerkzaamheden in te besteden bij de Stichting Werkplus. Bij het opstellen van de Businesscase was voor € 330.000 dekking in de begroting van de afdeling openbare werken hiervoor. Extra geld voor groencontract 2018-2020 jaarlijks € 145.000. Dekking uit de reserve Sociaal Domein.

Programma 5 Sociaal Domein / Samenleving

Lasten

- Voor de uitvoering van het jongerenwerk (pilot 2018 en 2019) als onderdeel van nota Jeugdbeleid is in de begroting € 200.000 beschikbaar gesteld. Dekking uit Bestemde Reserve Sociaal Domein.
- De gemeente is overeengekomen, als onderdeel van de gronddeal van het Wozoco, dat de brandmeldinstallatie deels (maximaal € 27.000) door de gemeente wordt betaald. Dit wordt in 2020 gerealiseerd. Dekking uit Bestemde Reserve Sociaal Domein.
- Gemeente Edam-Volendam treedt op als gastheer voor Euro Art in 2020. De kosten voor het organiseren (voorbereiding en gastheerschap) van Euro Art worden geraamd op € 25.000 voor 2019 en voor 2020.

Baten:

- De formatie wordt tijdelijk (2 jaar) uitgebreid met 1 fte accountmanager/contractbeheerder voor Werkplus vanaf medio 2018 (personele kosten in programma 1). De salariskosten van deze nieuwe medewerker worden in rekening gebracht bij de stichting Werkplus. Hiertoe is voor 2019 € 75.000 en voor 2020 € 37.500 geraamd.

Programma 6 Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Lasten

- De wijziging van de boekwaarden in de grondexploitatie Broeckgouw geeft rentewijziging. In 2019 zijn rentekosten opgenomen van € 30.000. In 2020 en 2021 ontstaan renteopbrengsten van respectievelijk € 47.000 en € 126.000.
- Het omzetten van de waarderingsgrondslag bij de onroerende zaakbelasting naar gebruiksoppervlak wordt in 2019 en 2020 voorbereid. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden geraamd op € 35.000 in 2019 en € 35.000 in 2020.

Baten

- In 2019 ontvangt de gemeente voor het laatste jaar een extra rijksbijdrage uit het Gemeentefonds in verband met de fusie (1-1-2016) van € 722.000.

Toevoegingen reserves

De geraamde (incidentele) stortingen ten gunste van de Algemene reserve bedragen:

- Op grond van het BBV en de Notitie grondexploitatie 2016 dient, voor een juiste toerekening van baten en lasten aan een dienstjaar, te worden overgegaan tot tussentijdse winstneming. 2019: € 1.486.000, 2020: € 1.430.000, 2021: € 2.921.000. De verwachting is dat in 2021 de Broeckgouw kan worden afgesloten.
- De geraamde (incidentele) storting ten gunste van de bestemde reserve onderhoud bruggen bedraagt € 300.000.

Onttrekkingen reserves

2019

De geraamde (incidentele) onttrekkingen ten laste van de Algemene reserve bedragen: € 662.000

- € 300.000 overheveling naar reserve onderhoud bruggen in 2019
- € 50.000 incidentele dekking begroting in 2019
- € 320.000 implementatie Omgevingswet
- -€ 8.000 afwikkeling Winternota 2017

De geraamde (incidentele) onttrekkingen ten laste van de bestemde reserve Sociaal Domein bedragen: € 538.500

- € 120.500 extra bijdrage Businesscase Werkplus
- € 145.000 extra bijdrage aan Openbare Werken i.v.m. groencontract met Stichting Werkplus
- € 200.000 pilot jongerenwerker
- € 73.000 aframing i.v.m. lagere integratie-uitkering Sociaal Domein

2020

De geraamde (incidentele) onttrekkingen ten laste van de Algemene reserve bedragen: € 480.000

- € 95.000 in 2020
- € 350.000 implementatie Omgevingswet
- € 30.000 sanering terrein Middelie
- € 5.000 afwikkeling Winternota 2017

De geraamde (incidentele) onttrekkingen ten laste van de bestemde reserve Sociaal Domein bedragen: € 433.500

- € 175.500 extra bijdrage Businesscase Werkplus
- € 145.000 extra bijdrage aan Openbare Werken i.v.m. groencontract met Stichting Werkplus
- € 86.000 aframing i.v.m. lagere integratie-uitkering Sociaal Domein
- € 27.000 bijdrage brandmeldinstallatie voor WOZOCO

2021

- Er is € 330.000 geraamd als (incidentele) onttrekking ten laste van de Algemene reserve voor implementatie Omgevingswet.
- Er is € 175.500 geraamd als (incidentele) onttrekking ten laste van de bestemde reserve Sociaal Domein voor extra bijdrage Businesscase Werkplus

2022

- Geen onttrekkingen geraamd ten laste van de Algemene reserve.
- Er is € 175.500 geraamd als (incidentele) onttrekking ten laste van de bestemde reserve Sociaal Domein voor extra bijdrage Businesscase Werkplus.

Effect van overzicht incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel begrotings- of jaarrekeningsaldo.

Door het betrekken van de eindcijfers uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de cijfers uit het overzicht van de (totale) lasten en baten wordt inzicht gegeven in het begrotingssaldo.

Bedragen * € 1.000				
Structureel begrotingssaldo	2019	2020	2021	2022
Saldo baten en lasten	-673	-1.366	1.016	-853
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.055	1.452	-231	2.344
Begrotingssaldo na bestemming	382	86	785	1.491
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	282	39	141	176
Structureel begrotingssaldo	100	47	644	1.315

Overzicht en verloop reserves en voorzieningen

In deze bijlage treft u een drietal overzichten aan, te weten:

- overzicht reserves
- overzicht voorzieningen
- meerjarig overzicht reserves

Overzicht reserves

Nummer	Naam	2019			
		Beginsaldo	Onttrekking	Toevoeging	Eindsaldo
095.000	Algemene reserve	21.910	-944	1.534	22.500
095.010	Grondexploitatie	804	-36	0	769
095.030	Onderhoud bruggen	704	-309	540	935
095.040	Automatisering	374	-133	110	351
095.050	Onderhoud inrichting huisvesting	139	-28	0	110
095.060	Frictiekosten regionalisering brandweer	0	0	0	0
095.070	Dorpshart Volendam	0	0	0	0
095.080	Aanleg 3e ontsluitingsweg	3.975	0	0	3.975
095.090	Onderhoud gemeente-eigendommen	2.803	-212	195	2.787
095.100	Stads- en dorpsvernieuwing	69	-5	0	65
095.110	Uitvoering baggerwerken	1.485	-601	196	1.080
095.120	Afkoop onderhoud graven/nissen	0	0	0	0
095.130	Kinderopvang/Peuterspeelzaalwerk	0	0	0	0
095.140	Verkiezingen	0	0	0	0
095.150	Huisvesting sporthallen/zalen	418	-49	71	440
095.160	Inrichting sporthallen/zalen	138	-100	80	117
095.170	Bijzondere sportdoeleinden	0	0	0	0
095.190	Onderhoud buitensportaccommodaties	1.741	-178	170	1.733
095.200	Individueel loopbaanbudget	206	0	0	206
095.210	Frictie algemene reorganisaties	0	0	0	0
095.230	Centrale Antenne Installatie	393	-96	65	362
095.240	Onderwijshuisvesting	1.023	-1.509	1.585	1.099
095.250	Kosten fiscale controle en ondersteuning	27	0	0	27
095.270	Tractie	1.507	-510	257	1.254
095.280	Gemeentelijke huisvesting	2.218	-27	290	2.481
095.290	Volkshuisvestingsdoeleinden	0	0	0	0
095.300	Vaststellingsovereenkomst	744	-69	17	693
095.310	Wegenbeheersplan	2.524	-723	940	2.741
095.320	Renovatie Waterdam	1.911	-165	35	1.782
095.330	Sociaal-Domein	3.504	-552	0	2.952
095.340	Plan aanpak drugsbestrijding/verslavingsbeleid	0	0	0	0
095.360	Transitiekosten BaanStede	602	0	0	602
095.370	VBK Bestemmingsplan buitengebied	0	0	0	0
095.380	Zorgfonds	0	0	0	0
095.390	Verbouwing kantine buitendienst	0	0	0	0
095.410	Afvalstoffen	0	0	0	0
095.420	Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	0	0	0	0
095.430	Verlichting	0	0	0	0
095.440	Onderzoek verbindingsweg	0	0	0	0

Nummer	Naam	2019			
		Beginsaldo	Onttrekking	Toevoeging	Eindsaldo
095.460	Rekenkamercommissie	35	0	0	35
095.470	Beschoeiingen/walmuren	699	-154	70	616
095.480	Onderhoud havens	551	-70	40	521
095.490	Structuurfonds	0	0	0	0
095.500	Groenvoorzieningen	35	0	0	35
095.520	Elektronische dienstverlening	6	0	4	10
095.540	Verbouwing brandweerkazerne Volendam	0	0	0	0
095.550	Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	0
095.560	Digitalisering B&W proces	0	0	0	0
095.570	Dijkversterking	775	-19	0	756
095.580	Egalisatiereserve MAVO terrein Julianaweg	0	0	0	0
095.590	Amateuristische kunstbeoefening	0	0	0	0
095.600	Sportaccommodatiefonds	2.277	-171	27	2.133
095.610	Rechtspositie politieke ambtsdrager	0	0	0	0
095.620	Jeugd en Gezin	213	-31	0	182
095.640	Bouw stadion FC Volendam	185	-75	0	110
095.650	Toerisme	0	0	0	0
095.670	Speelwerktuigen	690	-113	97	673
095.730	Elektronisch Kinddossier	0	0	0	0
095.750	Budgetoverheveling	0	0	0	0
095.760	Risicofonds wijksteunpunt	46	0	0	46
095.770	Toeristisch Centrum Volendam	938	-103	0	835
095.780	Jeugdgezondheidszorg (GGD)	75	-10	0	65
095.790	Verbouwing Haven 154-156	137	-7	0	130
095.810	PX	201	-110	10	101
095.820	Verplaatsen markt Volendam	30	-6	0	24
095.850	Ontwikkeling gebied Harlingenlaan	1.506	-159	105	1.452
095.860	Bovenwijkse voorzieningen	1.762	-53	0	1.708
095.870	Risico Maria Goretti	500	0	0	500
095.880	Huisvesting 't Nest	193	0	0	193
096.200	Informatiebeleidsplan 2012-2014	-1	0	0	-1
096.210	Multifunctionele accommodatie (MFA)	4.984	-134	0	4.849
096.220	Amortisatie oude gebouwen (MFA)	339	-1	0	339
096.250	Infrastructuur nabij MFA	0	0	0	0
096.260	Sportvoorzieningen Oosthuizen	0	0	0	0
096.270	Sportvoorzieningen Kwadijk	0	0	0	0
096.280	Vitalisering dorpskernen	53	-30	0	23
096.290	Recreatieve voorzieningen nabij Etersheim	138	0	0	138
096.300	P&R-terrein nabij de ijsbaan in Oosthuizen	121	0	0	121
096.310	Bestemmings- en structuurplannen	0	0	0	0
	Totaal reserves	**65.710**	**-7.492**	**6.438**	**64.656**

Overzicht voorzieningen

Bedragen * 1.000	2019			
Naam	**Beginsaldo**	**Onttrekking**	**Toevoeging**	**Eindsaldo**
Dubieuze debiteuren	189	0	0	189
Uitgifte eigen graven	258	-36	26	248
Tijdelijke afkoop onderhoud graven	240	-36	40	244
Pensioenverplichtingen (gewezen) wethouders	1.862	-44	4	1.822
Nog te maken kosten grondcomplexen	135	0	0	135
Exploitatiecomplex Ind. Oosthuizerweg	0	0	0	0
Dirk van Sliekerfonds	253	0	1	254
G.R.P.	6.723	-4.068	3.294	5.949
Rente Nazorggelden	914	0	45	959
Risico BCF/BTW	0	0	0	0
APPA	133	-67	0	66
Arbeidsongeschiktheid wethouders	3	0	0	3
PX	880	0	110	990
Openbaar groen	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	**11.590**	**-4.251**	**3.521**	**10.859**

Meerjarig overzicht reserves

Bedragen * € 1.000					
Nummer	Naam	2019	2020	2021	2022
095.000	Algemene reserve	22.500	23.368	25.923	25.886
095.010	Grondexploitatie	769	738	708	678
095.030	Onderhoud bruggen	935	812	705	603
095.040	Automatisering	351	264	158	51
095.050	Onderhoud inrichting huisvesting	110	82	54	26
095.060	Frictiekosten regionalisering brandweer	0	0	0	0
095.070	Dorpshart Volendam	0	0	0	0
095.080	Aanleg 3e ontsluitingsweg	3.975	3.975	3.975	3.975
095.090	Onderhoud gemeente-eigendommen	2.787	2.651	2.509	2.367
095.100	Stads- en dorpsvernieuwing	65	60	55	55
095.110	Uitvoering baggerwerken	1.080	707	500	292
095.120	Afkoop onderhoud graven/nissen	0	0	0	0
095.130	Kinderopvang/Peuterspeelzaalwerk	0	0	0	0
095.140	Verkiezingen	0	0	0	0
095.150	Huisvesting sporthallen/zalen	440	415	386	359
095.160	Inrichting sporthallen/zalen	117	110	122	134
095.170	Bijzondere sportdoeleinden	0	0	0	0
095.190	Onderhoud buitensportaccommodaties	1.733	1.685	1.591	1.497
095.200	Individueel loopbaanbudget	206	206	206	206
095.210	Frictie algemene reorganisaties	0	0	0	0
095.230	Centrale Antenne Installatie	362	313	240	169
095.240	Onderwijshuisvesting	1.099	1.200	1.302	1.414
095.250	Kosten fiscale controle en ondersteuning	27	27	27	27
095.270	Tractie	1.254	982	705	350
095.280	Gemeentelijke huisvesting	2.481	2.743	3.003	3.264
095.290	Volkshuisvestingsdoeleinden	0	0	0	0
095.300	Vaststellingsovereenkomst	693	641	590	540
095.310	Wegenbeheersplan	2.741	2.650	2.001	1.353
095.320	Renovatie Waterdam	1.782	1.595	1.427	1.251
095.330	Sociaal-Domein	2.952	2.584	2.490	2.396
095.340	Plan aanpak drugsbestrijding/verslavingsbeleid	0	0	0	0
095.360	Transitiekosten BaanStede	602	602	602	602
095.370	VBK Bestemmingsplan buitengebied	0	0	0	0
095.380	Zorgfonds	0	0	0	0
095.390	Verbouwing kantine buitendienst	0	0	0	0
095.410	Afvalstoffen	0	0	0	0
095.420	Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	0	0	0	0
095.430	Verlichting	0	0	0	0
095.440	Onderzoek verbindingsweg	0	0	0	0
095.460	Rekenkamercommissie	35	35	35	35
095.470	Beschoeiingen/walmuren	616	568	518	476
095.480	Onderhoud havens	521	495	470	444

Bedragen * € 1.000					
Nummer	Naam	2019	2020	2021	2022
095.490	Structuurfonds	0	0	0	0
095.500	Groenvoorzieningen	35	35	35	35
095.520	Elektronische dienstverlening	10	10	10	10
095.540	Verbouwing brandweerkazerne Volendam	0	0	0	0
095.550	Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	0
095.560	Digitalisering B&W proces	0	0	0	0
095.570	Dijkversterking	756	737	718	699
095.580	Egalisatiereserve MAVO terrein Julianaweg	0	0	0	0
095.590	Amateuristische kunstbeoefening	0	0	0	0
095.600	Sportaccommodatiefonds	2.133	1.991	1.849	1.733
095.610	Rechtspositie politieke ambtsdrager	0	0	0	0
095.620	Jeugd en Gezin	182	152	123	94
095.640	Bouw stadion FC Volendam	110	73	84	115
095.650	Toerisme	0	0	0	0
095.670	Speelwerktuigen	673	641	625	627
095.730	Elektronisch Kinddossier	0	0	0	0
095.750	Budgetoverheveling	0	0	0	0
095.760	Risicofonds wijksteunpunt	46	46	46	46
095.770	Toeristisch Centrum Volendam	835	733	631	530
095.780	Jeugdgezondheidszorg (GGD)	65	55	45	35
095.790	Verbouwing Haven 154-156	130	123	117	111
095.810	PX	101	0	0	0
095.820	Verplaatsen markt Volendam	24	18	12	6
095.850	Ontwikkeling gebied Harlingenlaan	1.452	1.398	1.346	1.294
095.860	Bovenwijkse voorzieningen	1.708	1.655	1.602	1.550
095.870	Risico Maria Goretti	500	500	500	500
095.880	Huisvesting 't Nest	193	193	193	193
096.200	Informatiebeleidsplan 2012-2014	-1	-1	-1	-1
096.210	Multifunctionele accommodatie (MFA)	4.849	4.715	4.581	4.446
096.220	Amortisatie oude gebouwen (MFA)	339	338	338	337
096.250	Infrastructuur nabij MFA	0	0	0	0
096.260	Sportvoorzieningen Oosthuizen	0	0	0	0
096.270	Sportvoorzieningen Kwadijk	0	0	0	0
096.280	Vitalisering dorpskernen	23	23	23	23
096.290	Recreatieve voorzieningen nabij Etersheim	138	138	138	138
096.300	P&R-terrein nabij de ijsbaan in Oosthuizen	121	121	121	121
096.310	Bestemmings- en structuurplannen	0	0	0	0
	Totaal reserves	**64.656**	**63.206**	**63.438**	**61.095**

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Te betalen en ontvangen rente	19	18	17	17
Te ontvangen dividend	269	269	269	269
OZB Woningen	3.964	4.112	4.231	4.322
OZB niet-woningen	1.954	1.992	2.030	2.069
Invordering overige belastingen	30	30	30	30
Hondenbelasting	126	128	130	132
Precariobelasting	35	35	36	36
Toeristenbelasting	634	644	654	664
Algemene uitkering	40.413	41.821	42.785	43.799
Deelfonds Sociaal Domein	2.126	2.048	1.979	1.924
Totaal algemene dekkingsmiddelen	49.569	51.096	52.160	53.262

Overhead

Geprognosticeerde meerjarenbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het BBV voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

In de prognose zitten veel aannames omdat de toekomstige mutaties ongewis zijn. Het vertrekpunt is de jaarrekening 2017. Onderstaand wordt per jaarschijf de geprognosticeerde eindbalans gepresenteerd.

Bedragen * € 1.000					
ACTIVA	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	115.126	124.467	128.515	126.487	121.512
Financiële vaste activa	10.300	11.448	11.202	10.961	10.719
Totaal vaste activa	**125.426**	**135.915**	**139.717**	**137.448**	**132.231**
Voorraden	-12.498	-3.003	-8.201	-	-
Uitzettingen	6.100	7.100	7.100	7.100	7.100
Overlopende activa	1.000	1.100	1.100	1.100	1.100
Totaal vlottende activa	**-5.398**	**5.197**	**-1**	**8.200**	**8.200**
TOTAAL ACTIVA	**120.028**	**141.112**	**139.716**	**145.648**	**140.431**

PASSIVA	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Eigen vermogen	60.243	65.037	63.292	64.223	62.586
Voorzieningen	13.048	10.670	8.977	8.377	8.187
Vaste schuld	15.846	14.019	12.289	10.559	8.829
Totaal vaste passiva	**89.137**	**89.726**	**84.558**	**83.159**	**79.602**
Vlottende schuld	26.341	47.036	50.808	58.139	56.479
Overlopende passiva	4.550	4.350	4.350	4.350	4.350
Totaal vlottende passiva	**30.891**	**51.386**	**55.158**	**62.489**	**60.829**
TOTAAL PASSIVA	**120.028**	**141.112**	**139.716**	**145.648**	**140.431**

EMU saldo

Bedragen * € 1.000					
Berekening EMU-saldo	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Exploitatiesaldo voor t/o reserves	-2.290	-673	-1.366	1.016	-853
Afschrijvingslasten exploitatie	6.639	7.489	8.100	8.674	8.975
Bruto dotaties voorzieningen	3.317	3.521	3.724	3.799	4.082
Investeringen	5.737	12.787	12.432	14.046	4.000
Baten derden niet in exploitatie				7.400	
Desinvesteringen vaste activa					
Aankoop bouwgronden	6.293	4.602	3.668	5.154	
Baten bouwgrondexploitatie	14.079	11.126	10.343		
Lasten voorzieningen derden	3.879	4.251	5.418	4.399	4.272
Verkoop van effecten					
Berekende EMU-saldo	**5.836**	**-177**	**-717**	**-2.710**	**3.932**

Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld

bedragen * € 1.000							
Omschrijving		Jaarrekening 2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten							
0.1	Bestuur	-1.758	-1.821	-1.702	-1.711	-1.739	-1.738
0.10	Mutaties reserves	0	-60	-110	-110	-110	-110
0.4	Overhead	-11.175	-11.671	-11.665	-11.614	-11.534	-11.650
5.3	Cultuur	-5	-15	-15	-15	-15	-15
Totaal Lasten Programma 1 Bestuur		-12.938	-13.567	-13.492	-13.450	-13.398	-13.513
0.2	Burgerzaken	-981	-1.104	-1.004	-926	-974	-984
0.4	Overhead	-18	-82	-76	-78	-79	-80
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.561	-2.628	-2.643	-2.700	-2.744	-2.736
1.2	Openbare orde en veiligheid	-654	-1.035	-1.074	-1.039	-1.220	-1.229
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-7	-8	-8	-8	-8	-8
8.3	Wonen en bouwen	-9	-35	-33	-32	-33	-33
Totaal Lasten Programma 2 Publiek, Veiligheid en JZ		-4.230	-4.892	-4.838	-4.783	-5.058	-5.071
0.10	Mutaties reserves	0	-100	-105	-105	-105	-105
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-355	-317	-344	-352	-358	-363
0.4	Overhead	-55	-195	-95	-95	-95	-95
3.1	Economische ontwikkeling	-81	-148	-211	-147	-120	-86
3.4	Economische promotie	-150	-172	-250	-256	-261	-265
5.4	Musea	-8	-15	-21	-22	-22	-23
5.5	Cultureel erfgoed	-216	-205	-278	-213	-216	-217
7.4	Mileubeheer	-433	-610	-474	-480	-484	-489
8.1	Ruimtelijke ordening	-501	-558	-596	-551	-556	-545
8.2	Grondexploitaitie (niet-bedrijventer.)	-10.663	-14.618	-9.941	-9.142	-5.435	-288
8.3	Wonen en bouwen	-990	-1.202	-1.735	-1.802	-1.806	-1.495
Totaal Lasten Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling		-13.453	-18.141	-14.049	-13.165	-9.459	-3.971
0.10	Mutaties reserves	0	-2.819	-1.851	-1.551	-861	-861
0.2	Burgerzaken	-3	-4	-4	-4	-4	-4
2.1	Verkeer en vervoer	-4.258	-4.623	-5.424	-5.937	-6.143	-6.227
2.2	Parkeren	-118	-286	-328	-356	-332	-334
2.3	Recreatieve havens	-3	-3	-3	-3	-3	-3
2.4	Economische haven en waterwegen	-1.205	-1.150	-1.383	-1.168	-1.100	-1.092
3.3	Bedrijvenloker en bedrijfsregelingen	-44	-63	-72	-73	-74	-74
5.7	Openbaar groen en recreatie	-2.588	-2.996	-3.047	-3.114	-2.990	-3.083
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	-1.927	-4.653	-5.515	-5.853	-6.188	-6.313
7.3	Afval	-3.530	-3.597	-3.755	-3.767	-3.732	-3.711
8.1	Ruimtelijke ordening	-752	-819	-866	-866	-904	-912
Totaal Lasten Programma 4 Ruimtelijk Beheer		-14.428	-21.014	-22.247	-22.693	-22.331	-22.615
0.10	Mutaties reserves	0	-4.225	-2.091	-2.178	-2.218	-2.237
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-107	-106	-105	-105	-104	-104
0.4	Overhead	-239	-252	-257	-262	-268	-273
4.1	Openbaar basisonderwijs	-199	-228	-231	-232	-234	-234
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.434	-1.337	-1.393	-1.389	-1.386	-1.379
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.047	-1.227	-1.049	-1.109	-1.122	-1.157
5.1	Sportbeleid en activering	-398	-701	-735	-743	-751	-758
5.2	Sportaccommodaties	-2.873	-3.515	-3.356	-3.525	-3.537	-3.513
5.3	Cultuur	-207	-297	-334	-337	-314	-317
5.4	Musea	-113	-149	-129	-164	-154	-154
5.6	Media	-669	-679	-714	-723	-732	-740
5.7	Openbaar groen en recreatie	-185	-259	-351	-399	-405	-387
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.009	-3.439	-3.036	-3.074	-3.071	-3.059
6.2	Wijkteams	-903	-1.296	-1.312	-1.317	-1.313	-1.315
6.3	Inkomensregelingen	-5.558	-5.641	-5.369	-5.387	-5.379	-5.389

bedragen * € 1.000							
Omschrijving		Jaarrekening 2017	2018	2019	2020	2021	2022
6.4	Begeleide participatie	-2.693	-2.666	-2.523	-2.470	-2.474	-2.477
6.5	Arbeidsparticipatie	-493	-501	-535	-560	-572	-592
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-944	-836	-988	-1.012	-1.015	-1.018
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-2.895	-3.400	-3.242	-3.398	-3.512	-3.546
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-3.493	-4.216	-4.490	-4.498	-4.509	-4.519
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-318	-239	-191	-191	-191	-191
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-351	-500	-350	-350	-350	-350
7.1	Volksgezondheid	-1.227	-1.340	-1.419	-1.438	-1.457	-1.471
7.4	Mileubeheer	-2	-2	-2	-2	-2	-2
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-491	-210	-232	-236	-240	-241
Totaal Lasten Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving		-29.849	-37.260	-34.434	-35.098	-35.307	-35.422
0.1	Bestuur	-97	-123	-125	-126	-128	-130
0.10	Mutaties reserves	-15.685	-1.707	-2.280	-2.264	-3.718	-797
0.2	Burgerzaken	-7	-14	-7	-7	-7	-7
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-190	-1.190	-256	-266	-324	-325
0.5	Treasury	-405	-127	42	16	-17	160
0.61	OZB Woningen	-178	-136	-184	-187	-154	-156
0.62	OZB niet-Woningen	-41	-27	-27	-27	-28	-28
0.64	Belastingen overig	-180	-251	-228	-231	-235	-238
0.8	Overige baten en lasten	-1.641	119	112	-147	-42	-142
0.9	VPB Vennootschapsbelasting	-330	-150	-150	-150	-150	-150
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-8	-13	-9	-13	-9	-4
Totaal Lasten Programma 6 Financiën en Alg dekkingsm		-18.762	-3.618	-3.112	-3.403	-4.812	-1.819
Totaal Lasten		**-93.659**	**-98.493**	**-92.173**	**-92.592**	**-90.364**	**-82.410**
Baten							
0.1	Bestuur	362	12	12	12	12	12
0.10	Mutaties reserves	0	571	133	196	217	216
0.4	Overhead	115	93	93	0	0	0
Totaal Baten Programma 1 Bestuur		477	676	238	208	228	228
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	737	709	445	334	325	325
1.2	Openbare orde en veiligheid	22	18	18	18	18	18
Totaal Baten Programma 2 Publiek, Veiligheid en JZ		760	727	463	352	343	343
0.10	Mutaties reserves	0	2.700	302	297	295	289
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	333	444	445	312	312	312
5.5	Cultureel erfgoed	3	9	9	9	9	9
8.1	Ruimtelijke ordening	1	0	0	0	0	0
8.2	Grondexploitaitie (niet-bedrijventer.)	15.920	14.338	11.393	10.613	8.473	273
8.3	Wonen en bouwen	778	611	611	611	611	611
Totaal Baten Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling		17.035	18.102	12.760	11.841	9.699	1.493
0.10	Mutaties reserves	0	2.315	2.035	2.341	2.055	2.037
0.63	Parkeerbelasting	47	45	46	47	48	48
2.1	Verkeer en vervoer	232	154	154	154	155	155
2.3	Recreatieve havens	38	38	38	38	38	38
2.4	Economische haven en waterwegen	119	110	114	114	114	114
3.3	Bedrijvenloker en bedrijfsregelingen	120	116	118	119	120	120
5.7	Openbaar groen en recreatie	218	388	389	374	362	362
7.2	Riolering	3.090	6.268	7.372	7.667	7.981	8.064
7.3	Afval	4.011	4.185	4.403	4.552	4.665	4.751
8.1	Ruimtelijke ordening	1.634	1.625	1.674	1.698	1.718	1.718
Totaal Baten Programma 4 Ruimtelijk Beheer		9.509	15.245	16.342	17.103	17.254	17.406
0.10	Mutaties reserves	0	4.696	3.300	3.255	2.864	2.816
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	68	69	70	71	72	72

bedragen * € 1.000							
Omschrijving		Jaarrekening 2017	2018	2019	2020	2021	2022
4.1	Openbaar basisonderwijs	24	25	25	25	25	25
4.2	Onderwijshuisvesting	57	57	56	55	54	54
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	167	170	193	200	207	212
5.2	Sportaccommodaties	1.394	1.384	1.410	1.424	1.438	1.437
5.4	Musea	15	15	15	15	16	16
5.6	Media	19	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en recreatie	30	30	30	30	30	30
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	697	639	634	637	640	640
6.2	Wijkteams	0	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	4.404	4.067	4.093	4.093	4.093	4.093
6.4	Begeleide participatie	0	197	235	197	150	150
6.5	Arbeidsparticipatie	85	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	66	12	13	13	13	13
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	338	250	340	160	180	180
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	40	0	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	252	161	209	207	207	209
Totaal Baten Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving		7.616	11.811	10.622	10.381	9.987	9.945
0.10	Mutaties reserves	11.184	4.046	1.722	1.578	1.359	1.105
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	70	97	93	94	95	96
0.5	Treasury	69	289	288	286	285	285
0.61	OZB Woningen	3.810	3.896	3.964	4.112	4.231	4.322
0.62	OZB niet-Woningen	1.874	1.922	1.954	1.992	2.030	2.069
0.64	Belastingen overig	189	167	191	193	195	198
0.7	Algemene uitkering Gemeentefonds	39.720	41.361	43.261	43.869	44.764	45.724
0.8	Overige baten en lasten	785	635	12	12	12	12
3.4	Economische promotie	553	586	634	644	654	664
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	9	9	9	9	10	10
Totaal Baten Programma 6 Financiën en Alg dekkingsm		58.263	53.007	52.128	52.790	53.636	54.485
Totaal Baten		**93.659**	**99.568**	**92.552**	**92.676**	**91.147**	**83.899**
Totaal taakvelden incl. mutaties reserves		**0**	**1.076**	**379**	**84**	**782**	**1.489**

Investeringen 2019-2022

Bedragen * € 1.000						
	Prog.	**Tractie**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
e	1	Bode auto Mercedes B250	0	0	36	0
e	1	Bode auto Renault Kangoo	0	0	26	0
e	1	VW Caddy GP3 Bestelwagen Landmeter	0	24	0	0
e	1	Ford bestelbus	0	0	24	0
e	1	8-VXS-70, Fiat Diablo gemeentewerken	0	0	22	0
e	2	Dienstauto BOA's	0	0	0	31
e	4	Shovel Komatsu	0	62	0	0
e	4	Zoutstrooier 2010	0	0	28	0
e	4	Opel Movano V-982-BV	0	0	39	0
e	4	Opel Movano V-983-BV	0	0	39	0
e	4	Opel Movano V-984-BV	0	0	39	0
e	4	Ford Transit Ambiente Wijkbeheer	0	0	0	43
e	4	Ford Transit 350	0	40	0	0
e	4	Ford Transit 350	0	40	0	0
e	4	John Deere Cirkelmaaier 1505	0	0	94	0
e	4	Tractor New Holland T4.75	0	0	62	0
e	4	Aanschaf Zetor tractor 2008	47	0	0	0
e	4	Torro maaimachine 2008	67	0	0	0
e	4	Takkenversnipperaar 2010	0	0	35	0
e	4	Agria 3400K,nr.340083100121, 2010	0	0	14	0
e	4	Zitmaaier Husqvarna Baanstede	12	0	0	0
e	4	Electrotruck Melex Cargo Baanstede	0	24	0	0
e	4	Cirkelmaaier Ramsomes Baanstede	0	0	53	0
e	4	Containerwagen/Laadkraan MAN	120	0	0	0
		Totaal	**247**	**189**	**511**	**74**

	Prog.	**Overigen**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
e	4	Verbrede zorgplicht buitengebied met IBA's	24	24	16	16
e	5	Waterdam; Renovatie	175	149	113	225
		Totaal	**199**	**173**	**129**	**241**

	Prog.	**Investeringen Beheers- /onderhoudsplannen**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
e	1	Automatiseringsplan 2019 - 2022	320	150	310	275
m	4	Beleidsplan Openbare Verlichting	1.354	1.354	1.129	0
m	4	Verkeersplan 2018-2023	400	195	160	95
e	4	GRP 2019 - 2022	0	38	2.400	2.400
m	4	Bruggenplan 2019 - 2022	0	309	0	0
m	4	Schoeiingenplan 2019	80	80	0	0
e	4	Buitensportaccommodaties 2019 - 2022	13	338	0	477
e	4	CAI netwerk upgrade 2019	95	0	0	0
e	4	CAI netwerk upgrade 2020	0	174	0	0
e	4	CAI netwerk upgrade 2021	0	0	114	0
e	4	C.A.I. 2022	0	0	0	330
m	4	Wegen 2019	854	854	0	0
e	5	Onderhoud Sporthallen en -zalen 2019	294	37	80	18
e	6	Gebouwen 2019 - 2022	36	43	12	90
		Totaal	**3.446**	**3.570**	**4.205**	**3.685**

	Prog.	Actualisatie programmaplan 2019 - 2022	2019	2020	2021	2022
e	1	P1-17 Activiteiten Ambtelijke huisvesting	500	0	0	0
e	2	P2-N5 Nieuwe multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk	360	0	0	0
m	3	P3-47 Meekoppelprojecten activiteiten dijkversterking	300	0	0	0
m	4	P4 - Fietsvoorziening Bootslot	300	0	0	0
m	4	P4 - Groot onderhoud Julianaweg	150	3.000	0	0
m	4	P4 - Meerkosten revitaliseren Julianaweg	200	3.300	0	0
m	4	P4 - 3e ontsluitingsweg	2.000	2.000	600	0
m	4	P4 - Maatregelen nav 3e ontsluitingsweg	100	200	1.200	0
m	4	P4 - Zichtbaarheid voetgangersoversteekplaatsen	35	0	0	0
m	4	P4-6 Onderzoek en voorbereiden busparkeerplaatsen	200	0	0	0
e	5	P5- Restant Uitvoeren sportnota	2.400	0	0	0
e	5	P5-15a Jeugdbouwspeelplaats	250	0	0	0
e	5	P5-N10 Realisatie nieuwe turnhal	2.100	0	0	0
		Totaal	**8.895**	**8.500**	**1.800**	**0**

	Prog.	Financiële vooruitblik 2019-2022	2019	2020	2021	2022
e	5	(Vervangings)investeringen sporthallen in 2019	50	0	0	0
e	5	Investering renovatie Cruijff Court in 2019	60	0	0	0
		Totaal	**110**	**0**	**0**	**0**
		Totaal	**12.897**	**12.432**	**6.646**	**4.000**

Onderstaand worden de boekwaarden per jaar gepresenteerd.

Bedragen * € 1.000				
	2019	**2020**	**2021**	**2022**
Economisch nut	6.923	1.141	3.557	3.905
Maatschappelijk nut	5.973	11.292	3.089	95
Totaal	**12.897**	**12.432**	**6.646**	**4.000**

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn openbare vergadering
d.d. 8 november 2018,

de griffier,
mr. M. van Essen.

de voorzitter,
L.J. Sievers